

Urząd Statystyczny w Kielcach

Statistical Office in Kielce

INFORMACJE I OPRACOWANIA STATYSTYCZNE ■ STATISTICAL INFORMATION AND ELABORATIONS

RAPORT O SYTUACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO W 2012 R.

REPORT ON THE SOCIO-ECONOMIC SITUATION OF ŚWIĘTOKRZYSKIE VOIVODSHIP IN 2012

Maj 2013 May

Urząd Statystyczny w Kielcach

Statistical Office in Kielce

**RAPORT O SYTUACJI
SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ
WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO
W 2012 R.**

**REPORT ON THE SOCIO-ECONOMIC
SITUATION
OF ŚWIĘTOKRZYSKIE VOIVODSHIP
IN 2012**

Maj 2013 May

Zespół redakcyjny:
Editorial board:

Przewodniczący
President

Agnieszka Piotrowska-Piątek

Redaktor główny
Editor-in-chief

Beata Bielewicz-Kosińska

Członkowie
Members

Teresa Wójcik, Agata Prokopowicz,
Anna Rudnicka, Ewa Tomczyk,
Małgorzata Sobieraj, Olga Szymocha,
Anna Drecka, Mateusz Orzechowski

Sekretarz
Secretary

Bożena Molus

Publikację opracował Świętokrzyski Ośrodek Badań Regionalnych
Publication prepared Świętokrzyski Centre for Regional Studies

Projekt okładki
Cover design

Lidia Motrenko-Makuch

Druk
Printing

Zakład Wydawnictw Statystycznych w Radomiu
Statistical Publishing Establishment in Radom

ISSN 2084-7092

Publikacja dostępna w Internecie
Publication available at website

<http://www.stat.gov.pl/kielce>

PRZEDMOWA

Urząd Statystyczny w Kielcach przekazuje Państwu kolejną edycję publikacji „Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa świętokrzyskiego”. Zawiera ona kompleksową charakterystykę województwa, z uwzględnieniem dynamicznego ujęcia prezentowanych kategorii, w tym także relacji do przeciętnych wielkości dla kraju i pozostałych województw.

Opracowanie składa się głównie z komentarzy analitycznych, ilustrowanych graficznie za pomocą map i wykresów przedstawiających tendencje na przestrzeni wielu lat. Opatrzono je tablicami przekrojowymi obrazującymi poziom zjawiska w kraju i województwie oraz szczegółowymi dla województwa. Zakres tematyczny obejmuje problematykę ludnościową, rynku pracy, wynagrodzeń, emerytur i rent, cen, budownictwa mieszkaniowego, produkcji sprzedanej przemysłu i budownictwa, wyników finansowych przedsiębiorstw, nakładów inwestycyjnych oraz rolnictwa. W tekście analitycznym, oprócz tablic i wykresów, znajdują się podstawowe wyjaśnienia metodyczne.

W opracowaniu zamieszczono informacje od 2005 r., chociaż w niektórych rozdziałach zgodnie z porównywalnością danych za podstawę przyjęto lata późniejsze. Wybrane dane zaprezentowano w przekrojach według sektorów i form własności, sekcji i wybranych działów w układzie Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 oraz podregionów i powiatów.

Mam nadzieję, że pozycja ta stanie się użytecznym źródłem informacji dla wszystkich zainteresowanych rozwojem województwa świętokrzyskiego. Jednocześnie proszę o przekazywanie wszelkich uwag i propozycji, które przyczynią się do kształtowania treści kolejnych edycji Raportu.

Dyrektor Urzędu Statystycznego
w Kielcach

dr Agnieszka Piotrowska-Piątek

PREFACE

Statistical Office in Kielce presents You the next edition of publication “Report on the socio-economic situation of Świętokrzyskie voivodship”. It covers complex characteristics of the voivodship taking into account dynamic depiction of the presented categories, including relations to the average magnitudes in Poland and other voivodships.

The elaboration mainly consists of analytical comments graphically illustrated by maps and graphs showing trends lasting for many years. It includes cross-sectional tables illustrating the level of the phenomenon in Poland and voivodship as well as detailed tables for voivodship. The thematic range covers demographic issues, labour market, wages and salaries, retirement pays and pensions, prices, residential construction, sold production of industry and construction, financial results of enterprises, investment outlays and agriculture. In the analytical text, except for tables and graphs, there are basic methodological explanations.

In the elaboration the information since 2005 were published. However, in some chapters in order to keep the comparability of data the subsequent years were adopted as the basis. Selected data were presented in cross-sections by sectors and ownership forms, sections and selected divisions in accordance with Polish Classification of Activities – PKD 2007 as well as subregions and powiats.

I hope that this position will become the useful source of information for everyone interested in the development of Świętokrzyskie voivodship. Furthermore, I would like to ask for any remark or proposition which could improve the following editions of the Report.

Director
of the Statistical Office in Kielce
Agnieszka Piotrowska-Piątek, PhD

SPIS TREŚCI

		Str. <u>Page</u>
Przedmowa	<i>Preface</i>	3
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	9
Znaki umowne	<i>Symbols</i>	12
Skróty	<i>Abbreviations</i>	12
PODSTAWOWE TENDENCJE	<i>BASIC TRENDS</i>	13
WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU	<i>VOIVODSHIP AGAINST THE BACKGROUND OF THE COUNTRY</i>	19
WOJEWÓDZTWO NA TLE POZOSTAŁYCH WOJEWÓDZTW	<i>VOIVODSHIP AGAINST THE BACKGROUND OF OTHER VOIVODSHIPS</i>	20
PODZIAŁ I POWIERZCHNIA WOJEWÓDZTWA	<i>DIVISION AND AREA OF VOIVODSHIP</i>	23
LUDNOŚĆ	<i>POPULATION</i>	24
RYNEK PRACY	<i>LABOUR MARKET</i>	30
WYNAGRODZENIA	<i>WAGES AND SALARIES</i>	45
ŚWIADCZENIA SPOŁECZNE	<i>SOCIAL BENEFITS</i>	48
CENY	<i>PRICES</i>	53
ROLNICTWO	<i>AGRICULTURE</i>	58
PRZEMYSŁ	<i>INDUSTRY</i>	68
BUDOWNICTWO	<i>CONSTRUCTION</i>	72
BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE	<i>RESIDENTIAL CONSTRUCTION</i>	76
RYNEK WEWNĘTRZNY	<i>INTERNAL MARKET</i>	81
WYNIKI FINANSOWE PRZEDSIĘ- BIORSTW NIEFINANSOWYCH	<i>FINANCIAL RESULTS OF NON-FINANCIAL ENTERPRISES</i>	84
NAKLADY INWESTYCYJNE	<i>INVESTMENT OUTLAYS</i>	87

SPIS TABLIC

		Nr <u>No.</u>	Str. <u>Page</u>
Wybrane wskaźniki ogólnopolskie i wojewódzkie w 2012 r.	<i>Selected indicators for voivodship and Poland in 2012</i>	1	19
Ludność na podstawie bilansów	<i>Population on the basis of balances</i>	2	25
Ludność według województw	<i>Population by voivodships</i>	3	26
Wskaźniki obciążenia demograficznego w województwie świętokrzyskim	<i>Indices of demographic burden in świętokrzyskie voivodship</i>	4	26
Relacja osób w wieku 65 lat i więcej do 100 osób w wieku 14 lat i mniej w województwie świętokrzyskim	<i>Population at the age of 65 and more per 100 persons at the age of 14 years and below in świętokrzyskie voivodship</i>	5	27
Ruch naturalny ludności i saldo migracji na 1000 ludności	<i>Vital statistics and net migration per 1000 population</i>	6	28
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw	<i>Average paid employment in the enterprise sector</i>	7	30
Przeciętne miesięczne zatrudnienie w sek- torze przedsiębiorstw w województwie świętokrzyskim	<i>Average monthly paid employment in the enterprise sector in świętokrzyskie voivodship</i>	8	31

CONTENTS

LIST OF TABLES

		Nr No.	Str. Page
Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia	<i>Registered unemployed persons and unemployment rate .....</i>	9	33
Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia w województwie świętokrzyskim	<i>Registered unemployed persons and unemployment rate in świętokrzyskie voivodship .....</i>	10	36
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej w IV kwartale	<i>Economic activity of population aged 15 and more in the 4th quarter .....</i>	11	39
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw	<i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector .....</i>	12	45
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie świętokrzyskim	<i>Average monthly gross wages and salaries in świętokrzyskie voivodship .....</i>	13	46
Świadczenia społeczne	<i>Social benefits .....</i>	14	48
Świadczenia społeczne w województwie świętokrzyskim	<i>Social benefits in świętokrzyskie voivodship ..</i>	15	49
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych	<i>Price indices of consumer goods and services .....</i>	16	53
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w województwie świętokrzyskim	<i>Price indices of consumer goods and services in świętokrzyskie voivodship .....</i>	17	55
Przeciętne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu	<i>Average retail prices of selected consumer goods and services in December .....</i>	18	56
Wybrane dane dotyczące rolnictwa	<i>Selected data on agriculture .....</i>	19	59
Przemysł	<i>Industry .....</i>	20	68
Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu w województwie świętokrzyskim	<i>Indices of sold production of industry in świętokrzyskie voivodship .....</i>	21	70
Budownictwo	<i>Construction .....</i>	22	72
Dynamika produkcji budowlano-montażowej w województwie świętokrzyskim	<i>Indices of construction and assembly production in świętokrzyskie voivodship ...</i>	23	74
Budownictwo mieszkaniowe	<i>Residential construction .....</i>	24	76
Mieszkania oddane do użytkowania w województwie świętokrzyskim	<i>Dwellings completed in świętokrzyskie voivodship .....</i>	25	78
Mieszkania, na realizację których wydano pozwolenia w województwie świętokrzyskim	<i>Dwellings for which permits have been issued in świętokrzyskie voivodship .....</i>	26	80
Dynamika sprzedaży detalicznej	<i>Indices of retail sale .....</i>	27	81
Dynamika sprzedaży detalicznej w województwie świętokrzyskim	<i>Indices of retail sale in świętokrzyskie voivodship .....</i>	28	82
Wybrane wskaźniki ekonomiczno-finansowe w badanych przedsiębiorstwach niefinansowych	<i>Selected economic and financial indicators in the surveyed non-financial enterprises ..</i>	29	86
Nakłady inwestycyjne	<i>Investment outlays .....</i>	30	87

SPIS WYKRESÓW

Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2012 r.	<i>Natural increase per 1000 population in 2012 .....</i>	1	20
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w 2012 r.	<i>Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population in 2012 .....</i>	2	20

LIST OF GRAPHS

		Nr No.	Str. Page
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL w 2012 r.	<i>Employment rate by LFS in 2012</i>	3	20
Stopa bezrobocia według BAEL w 2012 r.	<i>Unemployment rate by LFS in 2012</i>	4	21
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2012 r.	<i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in 2012</i>	5	21
Wzrost cen towarów i usług konsumpcyj- nych w 2012 r.	<i>Increase of prices of consumer goods and services in 2012</i>	6	21
Wartość skupu produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych w 2012 r.	<i>Value of agricultural products procurement per 1 ha agricultural land in 2012</i>	7	21
Mieszkania oddane do użytkowania w 2012 r. .	<i>Dwellings completed in 2012</i>	8	22
Wskaźnik rentowności obrotu netto w przed- siębiorstwach niefinansowych w 2012 r. .	<i>Net turnover profitability rate in non-profit enterprises in 2012</i>	9	22
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON w 2012 r.	<i>Entities of the national economy in the REGON register in 2012</i>	10	22
Przyrost naturalny na 1000 ludności	<i>Vital statistics per 1000 population</i>	11	27
Przyrost naturalny na 1000 ludności w woje- wództwie świętokrzyskim według podregionów i powiatów w 2012 r.	<i>Vital statistics per 1000 population in świętokrzyskie voivodship by subregions and powiats in 2012</i>	12	28
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	<i>Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population ...</i>	13	29
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w woje- wództwie świętokrzyskim według podregionów i powiatów w 2012 r.	<i>Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population in świętokrzyskie voivodship by subregions and powiats in 2012</i>	14	29
Dynamika przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw	<i>Indices of average paid employment in the enterprise sector</i>	15	30
Struktura przeciętnego zatrudnienia według sekcji PKD 2007	<i>Structure of average paid employment by PKD 2007 sections</i>	16	31
Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według wieku	<i>Structure of registered unemployed persons by age</i>	17	34
Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według poziomu wykształcenia	<i>Structure of registered unemployed persons by educational level</i>	18	34
Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według czasu pozostawania bez pracy	<i>Structure of registered unemployed persons by duration of unemployment</i>	19	35
Stopa bezrobocia rejestrowanego	<i>Unemployment rate</i>	20	36
Stopa bezrobocia rejestrowanego w wojewódz- twie świętokrzyskim według podregionów i powiatów w 2012 r.	<i>Unemployment rate in świętokrzyskie voivod- ship by subregions and powiats in 2012 ...</i>	21	37
Struktura ludności w wieku 15 lat i więcej według statusu na rynku pracy w IV kwartale	<i>Structure of population aged 15 and more by employment status in the 4th quarter</i>	22	39
Współczynnik aktywności zawodowej	<i>Activity rate</i>	23	40
Dynamika liczby pracujących	<i>Indices of employed persons</i>	24	40
Struktura pracujących według wieku w województwie świętokrzyskim w IV kwartale	<i>Structure of employed persons by age in świętokrzyskie voivodship in the 4th quarter ...</i>	25	41
Wskaźnik zatrudnienia	<i>Employment rate</i>	26	41

		Nr No.	Str. Page
Dynamika liczby bezrobotnych	<i>Indices of unemployed persons .....</i>	27	42
Struktura bezrobotnych według wieku w województwie świętokrzyskim w IV kwartale	<i>Structure of unemployed persons by age in świętokrzyskie voivodship in the 4th quarter .....</i>	28	42
Struktura bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy w IV kwartale 2012 r.	<i>Structure of unemployed persons by duration of unemployment in in the 4th quarter of 2012 r. ....</i>	29	43
Stopa bezrobocia	<i>Unemployment rate .....</i>	30	43
Liczba osób niepracujących na 1000 osób pracujących	<i>Number of unemployed persons per 1000 employed persons .....</i>	31	44
Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw	<i>Indices of average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector .....</i>	32	45
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w wybranych sekcjach w sektorze przedsiębiorstw w 2012 r.	<i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in 2012 .....</i>	33	47
Dynamika przeciętnej miesięcznej liczby emerytów i rencistów	<i>Indices of average monthly number of retirees and pensioners .....</i>	34	51
Dynamika przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto	<i>Indices of average monthly gross retire- ment pay and pension .....</i>	35	51
Wskaźniki cen towarów i usług konsump- cyjnych	<i>Price indices of consumer goods and services</i>	36	54
Zmiany cen wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w skali roku w woje- wództwie świętokrzyskim w 2012 r.	<i>Annual changes in prices of selected consumer goods and services in Świętokrzyskie voivodship in 2012 .....</i>	37	56
Plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi z 1 ha	<i>Basic cereals and mixed cereals yields per 1 ha .....</i>	38	61
Plony ziemniaków z 1 ha	<i>Potatoes yields per 1 ha .....</i>	39	61
Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych	<i>Cattle density per 100 ha agricultural land ...</i>	40	62
Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych	<i>Pigs density per 100 ha agricultural land .....</i>	41	62
Dynamika skupu zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego)	<i>Indices of procurement of basic consumer and fodder cereals (including mixed cereals, excluding sowing seed) .....</i>	42	63
Dynamika skupu żywca rzeźnego ogółem (w przeliczeniu na mięso, łącznie z tłuszczami)	<i>Indices of procurement of total animals for slaughter (in terms of meat, including fats) ...</i>	43	64
Dynamika skupu mleka krowiego	<i>Indices of procurement of cows' milk .....</i>	44	64
Ceny produktów rolnych w skupie i na targowiskach	<i>Procurement and market place prices of agricultural products .....</i>	45	65
Relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta i jęczmienia	<i>Procurement price of pigs for slaughter to marketplace price of rye and barley .....</i>	46	66
Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu ...	<i>Indices of sold production of industry .....</i>	47	69
Dynamika przeciętnego zatrudnienia w przemyśle	<i>Indices of average paid employment in industry .....</i>	48	71
Dynamika produkcji sprzedanej budownictwa...	<i>Indices of sold production of construction .....</i>	49	73

		Nr No.	Str. Page
	<i>Indices of construction and assembly</i>		
Dynamika produkcji budowlano-montażowej	<i>production</i>	50	73
Struktura produkcji budowlano-montażowej według działów PKD.....	<i>Structure of construction and assembly production by PKD divisions</i>	51	74
Dynamika przeciętnego zatrudnienia w budownictwie	<i>Indices of average paid employment in construction</i>	52	75
Dynamika liczby mieszkań oddanych do użytkowania	<i>Indices of dwellings completed</i>	53	77
Struktura liczby mieszkań oddanych do użytkowania według form budownictwa ...	<i>Structure of number of dwellings completed by forms of construction</i>	54	77
Mieszkania oddane do użytkowania w wo- jewództwie świętokrzyskim według podregionów i powiatów w 2012 r.	<i>Dwellings completed in świętokrzyskie voivod- ship by subregions and powiats in 2012</i>	55	78
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 miesz- kania oddanego do użytkowania	<i>Average usable floor space per dwelling completed</i>	56	79
Dynamika liczby wydanych pozwoleń na realizację mieszkań	<i>Indices of number of permits issued for dwellings</i>	57	79
Dynamika liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto	<i>Indices of number of dwellings started</i>	58	80
Dynamika sprzedaży detalicznej	<i>Indices of retail sale</i>	59	82
Udział liczby przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie badanych podmiotów	<i>Share of companies showing net profit in the total number of surveyed entities</i>	60	84
Udział przychodów przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w przychodach z całokształtu działalności	<i>Share of revenues of companies showing net profit in the revenues from total activity</i>	61	84
Wskaźnik poziomu kosztów	<i>Cost level indicator</i>	62	85
Wskaźnik rentowności obrotu netto	<i>Net turnover profitability rate</i>	63	85
Dynamika nakładów inwestycyjnych ogółem	<i>Indices of total investment outlays</i>	64	87
Struktura nakładów inwestycyjnych na środki trwałe	<i>Structure of investment outlays on fixed assets</i>	65	88
ANEKS			
WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE ŚWIĘTOKRZYSKIM	<i>SELECTED DATA ON ŚWIĘTOKRZYSKIE VOIVODSHIP</i>	I	90
WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE ŚWIĘTOKRZYSKIM WEDŁUG MIESIĘCY	<i>SELECTED DATA ON ŚWIĘTOKRZYSKIE VOIVODSHIP IN MONTHS</i>	II	94
APPENDIX			

UWAGI OGÓLNE

1. Dane zamieszczone w publikacji – jeśli nie zaznaczono inaczej – podano w **każdorazowym podziale administracyjnym kraju**. W opisach województw informacje o liczbie podregionów, powiatów, miast na prawach powiatu, miastach ogółem oraz gminach podano według stanu w dniu 31 XII 2012 r.

2. Od 2009 r. dane prezentuje się w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczej we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 wprowadzona została z dniem 1 I 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 XII 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885), w miejsce stosowanej dotychczas klasyfikacji PKD 2004.

W niniejszym „Raportcie o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa świętokrzyskiego w 2012 r.” publikuje się bieżące dane według PKD 2007 oraz dane przeliczone według tej klasyfikacji za okresy poprzednie.

3. W ramach PKD 2007 dokonano dodatkowego grupowania, ujmując pod pojęciem „**Przemysł**” sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

4. Dane w podziale według sekcji PKD 2007 oraz w podziale terytorialnym opracowano **metodą przedsiębiorstw**.

5. Dane opracowano zgodnie z **każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.

6. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj.: osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

7. Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą, tj. produkcyjną i usługową, na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.

8. Dane prezentowane w publikacji obejmują podmioty gospodarki narodowej bez względu na charakter własności.

9. W publikacji dane w zakresie:

- 1) **przeciętnego zatrudnienia i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń** dotyczą podmiotów gospodarczych sektora przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób;
- 2) **produkcji sprzedanej przemysłu i budownictwa** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób;

GENERAL NOTES

1. *Data in the publication, unless otherwise indicated, are presented according to **administrative division of the country in a given period**. In descriptions of voivodships information regarding number of subregions, powiats, cities with powiat status, towns and gminas is given as the date of 1 January 2012.*

2. *Since 2009 onwards the data have been presented in accordance with the **Polish Classification of Activities – PKD 2007**, compiled on the basis of Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 was introduced on 1 January 2008 by the decree of Council of Ministers of 24 December 2007 (Journal of Laws No. 251, item 1885) to replace the formerly applied PKD 2004.*

In the publication “The Information on Socio-economic Situation of Świętokrzyskie Voivodship in 2012”, the current data are published according to the NACE Rev. 2. Data for previous periods are also converted according to this classification.

3. *The item “**Industry**” was introduced, including NACE Rev. 2 sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” and “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”, as an additional grouping.*

4. *Data according to NACE Rev. 2 sections as well as to territorial division are compiled using the **enterprise method**.*

5. *Data are compiled according to the **respective organizational status of units of the national economy**.*

6. *The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e.: legal persons, organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.*

7. *The term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity, i.e. production and service activity, on their own account in order to earn a profit.*

8. *Data presented in publication cover entities of the national economy regardless of ownership.*

9. *In the publication data in regard to:*

- 1) ***average paid employment and average monthly gross wages and salaries** cover the economic entities of the enterprise sector in which the number of employed persons exceeds 9 persons;*
- 2) ***sold production of industry and construction** concern economic entities, in which the number of employed persons exceeds 9 persons;*

- 3) **wyników finansowych przedsiębiorstw nie-finansowych oraz nakładów inwestycyjnych i inwestycji rozpoczętych** dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe (z wyjątkiem podmiotów, których podstawowym rodzajem działalności jest działalność zaklasyfikowana według PKD 2007 do sekcji „Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo i rybactwo” oraz „Działalność finansowa i ubezpieczeniowa”), w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

10. Informacje odnoszące się do sektora przedsiębiorstw prezentuje się w oparciu o definicję przedsiębiorstwa wprowadzoną w rozporządzeniu Rady (EWG) nr 696/93 z dnia 15 III 1993 r. w sprawie jednostek statystycznych do celów obserwacji i analizy systemu produkcyjnego we Wspólnocie. Zgodnie z ww. rozporządzeniem, przedsiębiorstwo jest traktowane jako jednostka organizacyjna produkująca wyroby lub świadcząca usługi, która osiąga korzyści z pewnego stopnia samodzielności w podejmowaniu decyzji, w szczególności w zakresie alokacji swoich bieżących zasobów. Przedsiębiorstwo prowadzi jedną lub kilka rodzajów działalności w jednym lub kilku miejscach i jest tworzone przez jednostkę prawną lub grupę jednostek prawnych. Sektor przedsiębiorstw obejmuje podmioty prowadzące działalność gospodarczą w zakresie: leśnictwa i pozyskiwania drewna; rybołówstwa w wodach morskich; górnictwa i wydobywania; przetwórstwa przemysłowego; wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawy wody; gospodarowania ściekami i odpadami oraz działalności związanej z rekultywacją; budownictwa; handlu hurtowego i detalicznego; naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transportu i gospodarki magazynowej; działalności związanej z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi; informacji i komunikacji; działalności związanej z obsługą rynku nieruchomości; działalności prawniczej, rachunkowo-księgowej i doradztwa podatkowego, działalności firm centralnych (head offices); doradztwa związanego z zarządzaniem; działalnością w zakresie architektury i inżynierii; badań i analiz technicznych; reklamy, badania rynku i opinii publicznej; pozostałej działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej; działalności w zakresie usług administrowania i działalności wspierającej; działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją; naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego; pozostałej indywidualnej działalności usługowej.

11. Jako **ceny stałe** przyjęto w przypadku:

- 1) produkcji rolniczej – ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany, z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego;
- 2) produkcji sprzedanej przemysłu – ceny stałe 2005 r. (średnie ceny bieżące 2005 r.).

- 3) **financial results of non-financial enterprises as well as investment outlays and newly started investments** refer to economic entities keeping accounting ledgers (with the exception of entities in which the principal activity is classified as “Agriculture, forestry and fishing” and “Financial and insurance activities” according to the NACE Rev. 2), in which the number of employed persons exceeds 49 persons.

10. Information relating to the enterprise sector is presented based on the definition of “enterprise” – introduced by the regulation of the Council (EEC) No 696/93 of 15 March 1993 on the statistical units for the observation and analysis of the production system in the Community. In accordance with the above-mentioned Regulation the enterprise is the smallest combination of legal units that is an organizational unit producing goods or services, which benefits from a certain degree of autonomy in decision-making, especially for the allocation of its current resources. An enterprise carries out one or more activities at one or more locations and it may be a sole legal unit or a group of legal units. Enterprise sector includes those entities which carry out economic activities in the following areas: forestry and logging; marine fishing; mining and quarrying; manufacturing; electricity, gas, steam and air conditioning supply; water supply; sewerage, waste management and remediation activities; construction; wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles; transportation and storage; accommodation and food service activities; information and communication; real estate activities; legal and accounting activities; activities of head offices; management consultancy activities; architectural and engineering activities; technical testing and analysis; advertising and market research; other professional, scientific and technical activities; administrative and support service activities; arts, entertainment and recreation; repair of computers and personal and household goods; other personal service activities.

11. Constant prices were adopted as follows:

- 1) agricultural output – current prices from the year preceding the reference year with the exception of potatoes, vegetables and fruit, in case of which the average prices from two consecutive years are adopted, i.e. from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year;
- 2) sold production of industry – 2005 constant prices (2005 average current prices).

12. Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

13. Do przeliczeń na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) danych według stanu w końcu roku przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku – według stanu w dniu 30 VI.

Wszystkie prezentowane w publikacji współczynniki dotyczące 2010 r. zostały obliczone wyłącznie w odniesieniu do ludności faktycznie zbilansowanej w oparciu o wyniki NSP 2011 (patrz nota na str.24 oraz tabl.2 na str.25)

14. Niektóre dane mają charakter tymczasowy i mogą ulec zmianie w następnych wydaniach publikacji.

15. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”.

16. W publikacji zastosowano skróty niektórych nazw poziomów klasyfikacyjnych PKD 2007; skrócone nazwy zostały oznaczone w tablicach i wykresach znakiem „Δ”. Zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

12. Relative numbers (indices, percentages) are calculated, as a rule, on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.

13. In data calculations per capita (1000 population etc.) as of the end of the year, the number of population as of 31 December was used, whereas data describing the magnitude of a phenomenon within a year – as of 30 June, unless otherwise noted.

All rates for 2010 presented in the publication were calculated only for the number of actually balanced population based on the results of the Population and Housing Census 2011 (see note on page 24 and table 2 on page 25).

14. Some data are provisional and may be change in subsequent editions of the publication.

15. Due to the rounding of data, in some cases sums of components can differ from the amount given in the item “total”.

16. The names of some classification levels of NACE Rev. 2 used in publication have been abbreviated, abbreviations are marked in the tables and graphs with the sign “Δ”. The list of abbreviations used and their full names are given below:

skrót <i>abbreviation</i>	pełna nazwa <i>full name</i>
sekcje sections	
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę <i>X</i>	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych <i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja <i>X</i>	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją <i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>
Handel; naprawa pojazdów samochodowych <i>Trade; repair of motor vehicles</i>	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle <i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles</i>
Zakwaterowanie i gastronomia <i>Accommodation and catering</i>	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi <i>Accommodation and food service activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości <i>X</i>	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości <i>Real estate activities</i>
Administrowanie i działalność wspierająca <i>X</i>	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca <i>Administrative and support service activities</i>
działy divisions	
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny <i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker</i>	Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania <i>Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials</i>

skrót	<i>abbreviation</i>	działy (dok.)	<i>divisions (cont.)</i>	pełna nazwa	<i>full name</i>
Produkcja wyrobów z metali					
<i>Manufacture of metal products</i>					
Produkcja maszyn i urządzeń					
	<i>X</i>				
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep					
	<i>X</i>				
Gospodarka odpadami; odzysk surowców					
	<i>X</i>				
Budowa budynków					
	<i>X</i>				
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej					
	<i>X</i>				

17. Szersze informacje oraz szczegółowe wyjaśnienia metodyczne publikowane są w zeszytach metodycznych oraz opracowaniach branżowych GUS.

17. Broader information and detailed methodological description are published in methodological volumes and branch statistical publications of Central Statistical Office.

ZNAKI UMOWNE SYMBOLS

Kreska	(-)	-	zjawisko nie wystąpiło. <i>magnitude zero.</i>
Zero	(0)	-	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5; <i>magnitude not zero, but less than 0,5 of a unit;</i>
	(0,0)	-	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05. <i>magnitude not zero, but less than 0,05 of a unit.</i>
Kropka	(.)	-	zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych. <i>data not available or not reliable.</i>
Znak	x	-	wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe. <i>not applicable.</i>
Znak	Δ	-	oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji. <i>categories of applied classification are presented in abbreviated form.</i>
“W tym” “Of which”		-	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy. <i>indicates that not all elements of the sum are given.</i>

SKRÓTY ABBREVIATIONS

zł	-	złoty <i>zloty</i>	m ²	-	metr kwadratowy <i>square metre</i>
tys.	-	tysiąc <i>thousand</i>	m ³	-	metr sześcienny <i>cubic</i>
mln	-	milion <i>million</i>	km ²	-	kilometr kwadratowy <i>square kilometre</i>
g	-	gram <i>gram</i>	kpl.	-	komplet <i>set</i>
kg	-	kilogram <i>kilogram</i>	szt.	-	sztuka <i>piece, unit</i>
dt	-	decytona <i>deciton</i>	pkt	-	punkt <i>point</i>
l	-	litr <i>litre</i>	t	-	tona <i>tonne</i>
ha	-	hektar <i>hectare</i>	pkd	-	polska klasyfikacja działalności <i>nace classification</i>
cd.	-	ciąg dalszy <i>continuu</i>	m.	-	miasto <i>city</i>

PODSTAWOWE TENDENCJE

Ostatnie lata w województwie świętokrzyskim przynosiły stopniowe obniżanie się liczby **ludności**. Na koniec grudnia 2012 r. zmalała ona do 1274,0 tys., podczas gdy w skali kraju liczba ludności była minimalnie wyższa niż jeszcze 2 lata wcześniej. Na spadek przyrostu rzeczywistego ludności w województwie wpływają utrzymujące się systematycznie: ujemny przyrost naturalny i ujemne saldo migracji. Te dwa niekorzystne zjawiska odnotowano także w 2012 r. W większym stopniu w Świętokrzyskim wyludniają się miasta niż tereny wiejskie. W 2012 r. nadal pogarszała się struktura wiekowa mieszkańców; wzrastał udział osób starszych, natomiast coraz mniej było osób młodych.

W gospodarce województwa na przestrzeni 2012 roku koniunktura gospodarcza uległa pogorszeniu. Znalazło to odzwierciedlenie szczególnie w sytuacji sfery produkcji. Nieco lepsze wyniki uzyskały przedsiębiorstwa należące do sektora usług.

Pomimo coraz słabszych warunków gospodarowania, rok 2012 był trzecim z kolei, w którym przedsiębiorcy częściej oferowali miejsca pracy niż je ograniczali. Wzrost liczby **zatrudnionych** w sektorze przedsiębiorstw uległ jednak spowolnieniu i wyniósł 0,5%. W dalszym ciągu był to przede wszystkim skutek coraz większej liczby zatrudnionych w sektorze prywatnym, podczas gdy w jednostkach publicznych nadal notowano jej wyraźny spadek.

Pomimo nieco wyższej liczby zatrudnionych zwiększyła się grupa osób pozostających bez pracy. Liczba **bezrobotnych** na koniec grudnia 2012 r. wyniosła 86,7 tys. i była większa niż rok wcześniej o 4,2%. Wzrost ten był jednak jednym z niższych w kraju. W całej Polsce liczba bezrobotnych w 2012 r. zwiększyła się o 7,8%. Poprawiła się sytuacja kobiet na rynku pracy. Ich liczba na przestrzeni roku uległa zmniejszeniu, a odsetek wśród bezrobotnych spadł poniżej 50%. W dalszym ciągu bardzo liczna była grupa młodych bezrobotnych (do 35 lat). Zwiększyła się w porównaniu z 2011 r. liczba ofert pracy. Począwszy od maja stopa bezrobocia w kolejnych miesiącach 2012 r. była wyższa niż rok wcześniej. Na koniec 2012 r. wyniosła 15,8%, tj. o 0,6 p.proc. więcej niż w 2011 r. Kolejny rok z rzędu zmalała różnica pomiędzy jej wartością w województwie a poziomem ogólnopolskim.

Wyniki **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL)** wskazują na niewielki spadek współczynnika aktywności zawodowej – do 56,5% w IV kwartale 2012 r, co było rezultatem wyraźnie mniejszej liczby pracujących i bezrobotnych w stosunku do 2011 roku. Po raz kolejny obniżył się także wskaźnik zatrudnienia – do 49,3%. Nadal największe problemy ze znalezieniem pracy mają osoby do 34 lat, stanowiące ponad połowę bezrobotnych. Stopa bezrobocia w 2012 r. zmniejszyła się w skali roku, co kontrastowało z sytuacją w kraju, gdzie odnotowano jej wzrost. Pomimo to jej poziom pozostał znacząco wyższy niż przeciętnie w Polsce. W IV kwartale stopa bezrobocia w województwie wyniosła 12,7%.

W 2012 r. **przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto** ukształtowało się na poziomie o 4,5% wyższym niż w roku 2011 i wyniosło 3158,25 zł. Skala tej zwyżki była zbliżona do obserwowanej w latach 2010–2011. Pomimo utrzymania się relatywnie niskiej dynamiki, po rocznej przerwie, po-

nownie udało się osiągnąć wzrost wynagrodzeń w ujęciu realnym, a dystans dzielący województwo od średniej krajowej zmniejszył się o 0,9 p. proc. – do 15,3%. Przeciwnie niż w poprzednich latach, w 2012 r. płace rosły w większym stopniu w sektorze publicznym niż w prywatnym. Zwiększeniu uległo przeciętne wynagrodzenie za godzinę pracy przy jednoczesnym wzroście przepracowanego czasu.

Podobnie jak przed rokiem zmniejszyła się liczba **emerytów i rencistów**. Był to wynik ubytku w grupie rolników indywidualnych. Wzrosła natomiast przeciętna wysokość świadczenia emerytalno-rentowego. W skali roku przeciętna emerytura i renta wypłacana przez ZUS zwiększyła się o 5,9%. Szybciej rosła średnia wysokość świadczenia emerytalno-rentowego rolników indywidualnych, która przekroczyła poziom z 2011 r. o 7,2%. Oznacza to, że siła nabywcza emerytur i rent zarówno z ZUS, jak i KRUS – uległa zwiększeniu. W 2012 r. wysokość świadczeń w województwie kształtowała się poniżej średniej krajowej. Przeciętna emerytura i renta z ZUS pozostała jedną z najniższych w Polsce, a pod względem świadczenia pobieranego przez rolników indywidualnych województwo uplasowało się na dwunastym miejscu w kraju.

W 2012 r. wzrost **cen towarów i usług konsumpcyjnych** w województwie świętokrzyskim uległ spowolnieniu w stosunku do roku poprzedniego i wyniósł 4,0%. Podobnie jak przed rokiem, wskaźnik ten był wyższy niż w całej Polsce, gdzie ukształtował się na poziomie 3,7%. Szczególnie szybko drożały towary i usługi związane z mieszkaniem i transportem. Szybciej niż średnio rosły także m. in. ceny żywności i napojów bezalkoholowych. Jediną grupę, w której ceny się obniżyły stanowiła po raz kolejny grupa odzież i obuwie.

W 2012 r. w **rolnictwie** w województwie świętokrzyskim, w wyniku ograniczenia powierzchni uprawy zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi i ziemniaków, uzyskano mniejszą produkcję niż przed rokiem. W wyniku lepszego plonowania i wzrostu powierzchni uprawy wyższe były natomiast zbiory rzepaku. Pogłowie bydła zmalało drugi rok z rzędu, a jego spadek wyniósł 3,0% w skali roku. Po raz kolejny znacznie zmniejszyło się także stado trzody chlewnej – o 25,0%. Nadal rosły ceny skupu większości produktów roślinnych, natomiast na targowiskach odnotowano ich spadek (z wyjątkiem żyta). Więcej płacono za produkty pochodzenia zwierzęcego. Po znacznym spadku w roku poprzednim poprawiła się relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta – z 6,4 w 2011 r. do 7,1 w 2012 r.

Po dwóch latach stosunkowo szybkiego wzrostu, dynamika **produkcji sprzedanej przemysłu** wyraźnie się zmniejszyła. W 2012 r. wzrost produkcji przemysłowej wyniósł 0,6%. Wzrost był przy tym nieco niższy niż w kraju, gdzie ukształtował się na poziomie 1,0%. Dynamika produkcji sprzedanej była wyraźnie mniejsza w II połowie roku, w której odnotowano trzy miesiące spadku sprzedaży w skali roku, podczas gdy w jego pierwszych sześciu miesiącach przez cały czas utrzymywał się wzrost sprzedaży. Decydujący wpływ na utrzymanie się wyższej niż rok wcześniej produkcji sprzedanej miało przetwórstwo przemysłowe, w którym sprzedaż przekroczyła poziom z 2011 r. o 1,3%. W dostawie wody, gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji wystąpił natomiast spadek. Wśród znaczących pod względem

wielkości produkcji sprzedanej działów, wysoki wzrost wystąpił m. in. w produkcji wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny, w produkcji pojazdów samochodowych, przyczep i naczep oraz produkcji papieru i wyrobów z papieru. Wydajność pracy w przemyśle była większa niż przed rokiem o 1,0%.

Na przestrzeni 2012 r. stopniowo pogarszała się sytuacja w **budownictwie**. Wzrost produkcji sprzedanej w stosunku do 2011 roku zmniejszał się w kolejnych kwartałach. Pomimo to sprzedaż w budownictwie była wyższa niż rok wcześniej o 9,1%. Wynik ten był znacząco lepszy od uzyskanego w skali kraju. Wolniej niż w roku 2011 rosła także produkcja budowlano-montażowa, a w ostatnich trzech miesiącach odnotowano jej spadek. Na przestrzeni całego roku produkcja budowlano-montażowa była jednak znacznie większa niż w 2011 r. – o 12,6%. Do uzyskania korzystniejszych niż w roku poprzednim wyników przyczynił się wzrost produkcji budowlano-montażowej w przedsiębiorstwach zajmujących się głównie budową budynków oraz wykonujących roboty budowlane specjalistyczne. Niższą produkcją wykazały się natomiast firmy zajmujące się przede wszystkim budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej.

Pogorszyła się sytuacja w **budownictwie mieszkaniowym**. Wzrost liczby mieszkań oddanych do użytku uległ znacznemu ograniczeniu i wyniósł 4,4%. Nadal szybko zwiększała się jedynie liczba lokali mieszkalnych oddanych przez inwestorów indywidualnych, natomiast znaczny spadek odnotowano w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem oraz komunalnym. Negatywnym zjawiskiem była mniejsza niż w roku 2011 liczba mieszkań, na budowę których wydano pozwolenia – o 9,8%. Zmalała także liczba mieszkań, których budowę rozpoczęto – o 3,3%.

Pomimo pogarszającej się sytuacji gospodarczej, po raz kolejny odnotowano wzrost wartości **sprzedaży detalicznej** w odniesieniu do roku poprzedniego, jednak jego tempo uległo znacznemu osłabieniu wynosząc 2,7%. Wynik ten był przy tym gorszy niż w skali całego kraju. Do osiągnięcia wzrostu sprzedaży detalicznej w istotnym stopniu przyczyniły się zakupy mebli, RTV, AGD, które zwiększały się dynamicznie kolejny rok z rzędu – o 21,1%. Szybko rosła także sprzedaż m. in. żywności, napojów i wyrobów tytoniowych – o 10,2%. Znacznie mniej chętnie niż w 2011 r. nabywano natomiast farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny których sprzedaż jeszcze rok wcześniej dynamicznie rosła. Spadek w tej grupie wyniósł 29,7%.

W 2012 r. zatrzymana została korzystna tendencja poprawy **wyników finansowych** przez badane przedsiębiorstwa niefinansowe w województwie świętokrzyskim. Wypracowany wynik finansowy netto był o 31,9% mniejszy niż przed rokiem. Pogorszeniu uległy także podstawowe parametry ekonomiczne. Niższe niż w 2011 r. były wskaźniki rentowności i płynności finansowej. Obniżył się także odsetek przedsiębiorstw wykazujących zysk netto.

Niekorzystne warunki rynkowe sprawiły, że po ubiegłorocznym wzroście ponownie odnotowano spadek **nakładów inwestycyjnych**. Wartość zrealizowanych w 2012 r. inwestycji była o 11,1% niższa niż rok wcześniej. W rezultacie zmalały one do poziomu odnotowanego przed 2008 r. Niższe niż w 2011 r. nakłady spowodowane zostały wyraźnie mniejszymi inwestycjami na budynki i budowle oraz niewielkim spadkiem zakupów maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi. Po spadku w 2011 r. znacznie zwiększyły się natomiast nakłady na środki transportu. Przerwana została tendencja spadkowa wartości kosztorysowej inwestycji rozpoczętych. Jej wzrost był ponad dwukrotny. Zwiększyła się także liczba noworozpoczynanych inwestycji.

BASIC TRENDS

In recent years the **number of persons** living in Świętokrzyskie voivodship was steadily decreasing. At the end of December 2012 it dropped to 1274,0 thous., while in Poland the population was slightly higher than 2 years earlier. The drop of real increase is influenced by the remaining systematically: negative natural increase and negative net migration. These two unfavourable phenomena were also noted in 2012. The progress of depopulation in Świętokrzyskie is faster in urban than rural areas. The age structure was worsening; the share of older persons was growing and the number of younger persons was going down.

During 2012 the situation in the economy of Świętokrzyskie voivodship worsened. It was reflected especially in the production sphere. A little better results were obtained by enterprises in services sector.

Despite weaker economic conditions, 2012 was the third consecutive year in which entrepreneurs offered more work places than reduced them. However, the growth of **average employment** decreased and amounted to 0,5%. It was still mainly the result of the bigger and bigger number of employees in private sector while in public entities substantial drop was noted.

Despite a little higher number of employees relatively lot of persons remained unemployed. The number of **unemployed persons** amounted to 86,7 thous. as of end of December 2012 and was higher than the year before by 4,2%. The growth in Poland amounted to 7,8%. The situation of women on labour market improved. The number of unemployed women decreased during the year and their share in total unemployed person dropped under 50%. The group of young unemployed (below 35 years) was still very numerous. Number of job offers grew in comparison with 2011. Since March the registered unemployment rate in the following months of 2012 was higher than in 2011. As of December 2012 it amounted to 15,8%, i.e. by 0,6 point more than in 2011. The difference between its value in voivodship and in Poland decreased once again.

The results of **Labour Force Survey (LFS)** indicate a small growth of activity rate – to 56,5% in IVth quarter 2012. It was mainly caused by the bigger number of employed and unemployed persons in relation to 2011. Once again the decrease of employment rate was noted – to 49,3%. The biggest problems with finding a job have still persons below 35 years which accounted for more than half of the unemployed persons. The unemployment rate dropped which contrasted with the situation in Poland where the growth was noted. However its level remained higher than in the whole country. In IVth quarter unemployment rate in voivodship amounted to 12,7%.

In 2012 **average monthly gross wages and salaries** amounted to 3158,25 zł, i.e. 4,5% higher than in 2011. The scale of the growth was close to the one noted in the years 2010–2011. Despite that, after one year break, growth in real terms was obtained and distance between average in voivodship and Poland decreased by 0,9 percentage point to 15,3%. Opposite to previous years, in 2012 wages and salaries grew more in public sector than the private one. The average wages and salaries per work hour increased with the simultaneous growth of number of hours worked.

As in the year before the number of **retirees and pensioners** dropped. It was caused by the decrease in the group of farmers while the average benefit was higher. Average retirement pay and pension paid by Social Insurance Institution increased by 5,9%. The growth of average benefit of farmers was higher and in comparison with 2011 grew by 7,2%. It means that the purchasing power of retirement pay and pensions from both Social Insurance Institution and Agricultural Social Insurance Fund grew. In 2012 the average benefit in voivodship was lower than the average in Poland. The average retirement an pension from Social Insurance Institution remained one of the lowest in Poland and the one received by farmers was on the 12th place in Poland.

In 2012 the growth of **consumer goods and services prices** in Świętokrzyskie voivodship turned out to be lower than the year before and amounted to 4,0%. Just like the year before the index was higher than in Poland where it reached the 3,7% level. The exceptionally fast growth concerned goods and services connected with dwellings and transport. More than the average grew also i.a. food and non-alcoholic beverages' prices. The only group in which prices lowered was once again group clothing and footwear.

In 2012 in the **agriculture** of Świętokrzyskie voivodship as a result of reduction of area of basic cereals with cereal mixed and potatoes the smaller production was obtained. Due to better yields and bigger area, production of rape was higher. The herd of cattle and pigs decreased for the second year in a row. It dropped by 3,0% and 16,6% respectively. Procurement prices of most crops still rose while on market-places the drop was noted (excluding rye). More was also paid for animal products. After significant drop in the previous year the relation of pigs for slaughter procurement to rye market-place prices improved from 6,4 in 2011 to 7,1 in 2012.

After two years of significant growth of **industrial production**, the slowdown was noted. In 2012 it amounted to 0,6%. The growth was slightly lower than in Poland where it amounted to 1,0%. The growth was much slower in the second half of the year when three months of drop were noted, whereas in the first six months the growth was positive for the whole time. The decisive influence on obtaining higher production than the year before had manufacturing in which the sales exceeded the 2011 level by 1,3%. In water supply; sewerage, waste management and remediation activities the drop was noted. Among divisions significant in respect to the magnitude of industrial production, high growth occurred i.a. in manufacture of products of wood, cork, straw and wicker, manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers and manufacture of paper and paper products. Labour efficiency was higher than the year before by 1,0%.

During 2012 the situation in **construction** was steadily worsening. The growth of sold production was slowing in the following quarters. However, the sales was higher than in 2011 by 9,1%. That result was significantly better to the one achieved in Poland. Construction and assembly production also grew slower and in the last quarter its drop was noted. In the space of a whole year construction and assembly production was still much higher than in 2011 – by 12,6%. The more favourable results than the year before were the effect of the growth of construction and assembly production in enterprises dealing mainly with construction of buildings and specialized construction activities. The deterioration was noted among entities dealing mainly with civil engineering.

The situation in **construction of dwellings** worsened. The growth of number of dwellings completed slowed and amounted to 4,4%. The number of apartments completed by private investors still grew, while there was significant drop in dwellings for sale or rent and municipal dwellings. The negative signal was the lower than the year before number of building permits which decreased by 9,8% as well as dwellings in which construction had begun where drop amounted to 3,3%.

Despite worsening economic situation, the growth of **retail sales** in comparison to the year before was once again noted. However, its rate weakened and amounted to 2,7%. That result was worse than in Poland. The growth of retail sales was caused by purchases of furniture, radio, TV and household appliances, which grew fast for the next year in a row – by 21,1%. The high increase concerned also i. a. food, beverages and tobacco products – by 10,2%. The pharmaceuticals, cosmetics, orthopaedic equipment were purchased much less willingly than in 2011. The drop in that group amounted to 29,7%.

In 2012 the favourable trend of improving **financial results** obtained by the surveyed non-financial enterprises in Świętokrzyskie voivodship stopped. Net financial result was lower than in 2011 by 31,9%. Basic economic parameters also slightly worsened. The profitability and liquidity rates were lower as well as the share of enterprises showing net profit.

Unfavourable market conditions caused that after growth in 2011 the decrease of **investment outlays** was noted. Value of investments realised in 2012 was lower than in 2011 by 11,1% and it dropped to the level noted before 2008. Smaller outlays than in 2011 were the result of decrease in outlays on buildings and structures and a slight drop of purchases of machinery, installations and tools. After the drop in 2011 the outlays on means of transport significantly grew. The trend of lowering of estimated value of investments newly started stopped. It grew more than twice. Simultaneously the number of newly started investments increased.

WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU

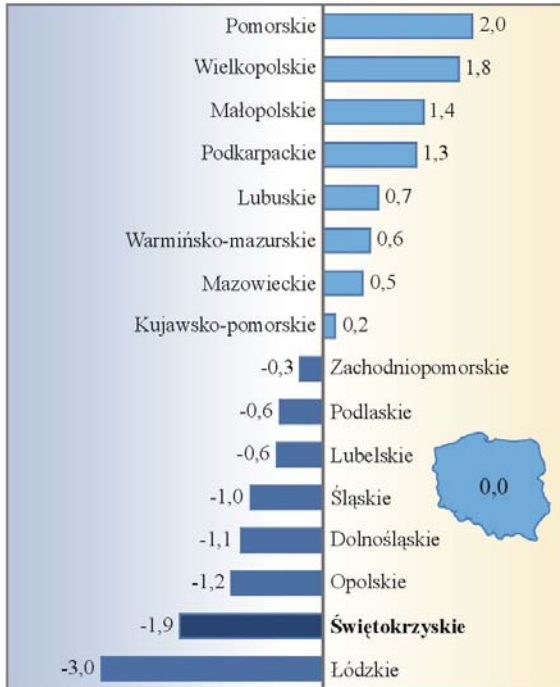
Tabl. 1. Wybrane dane ogólnopolskie i wojewódzkie w 2012 r.

Wyszczególnienie	Polska	Świętokrzyskie
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	123	109
Przyrost naturalny na 1000 ludności	0,0	-1,9
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	-0,2	-1,7
Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL ^a w %	55,9	57,1
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL ^a w %	50,2	49,6
Stopa bezrobocia według BAEL ^a w %	10,1	13,1
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w zł	3728,36	3158,25
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS w zł	1759,85	1583,00
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł	1054,61	1029,82
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (rok poprzedni = 100)	103,7	104,0
Przeciętna powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwie rolnym w ha	9,8	5,2
Obsada bydła ^b na 100 ha użytków rolnych w szt.	36,7	32,4
Obsada trzody chlewnej ^c na 100 ha użytków rolnych w szt.	74,0	44,1
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) na 1 zatrudnionego w przemyśle w zł	460982	381856
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) na 1 zatrudnionego w budownictwie w zł	388800	394472
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	4,0	2,4
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON na 10 tys. ludności (stan w dniu 31 XII)	1032	848
Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego na 10 tys. ludności (stan w dniu 31 XII)	19	5
Udział liczby przedsiębiorstw rentownych w ogólnej liczbie badanych podmiotów w %	77,0	79,0
Wskaźnik poziomu kosztów w przedsiębiorstwach niefinansowych w %	95,8	96,6
Dynamika nakładów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach (rok poprzedni = 100, ceny bieżące)	99,9	88,9
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące) na 1 mieszkańca ^d w 2010 r. w zł	37096 ^e	28134

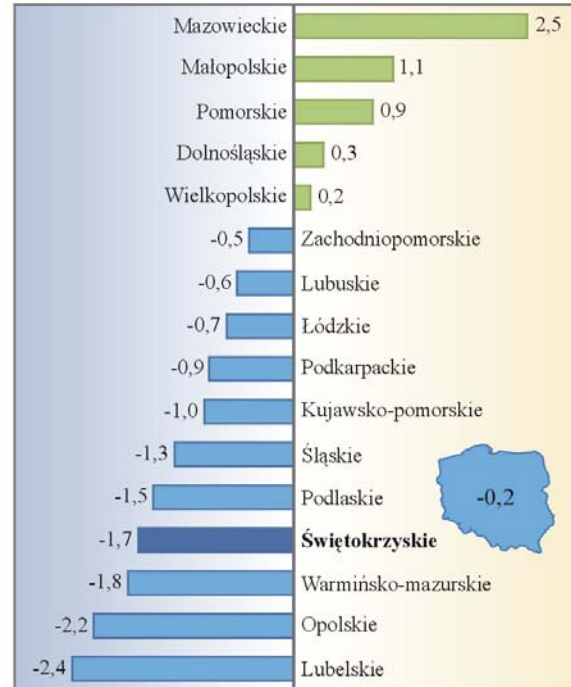
^a Przeciętne w roku; dane nie są w pełni porównywalne z wynikami opublikowanymi w poprzedniej edycji Raportu, patrz nota str. 38.
^b Stan w grudniu. ^c Stan w końcu listopada. ^d Dane na 1 mieszkańca obliczono na podstawie liczby ludności uwzględniającej wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002. ^e Po uwzględnieniu w liczbie ludności wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011 – 36778 zł.

WOJEWÓDZTWO NA TLE POZOSTAŁYCH WOJEWÓDZTW

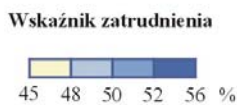
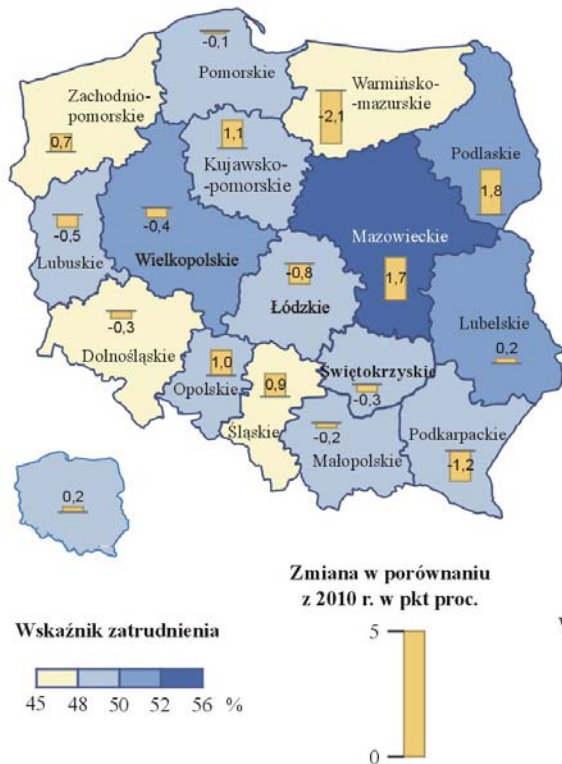
Wyk. 1. **Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2012 r.**

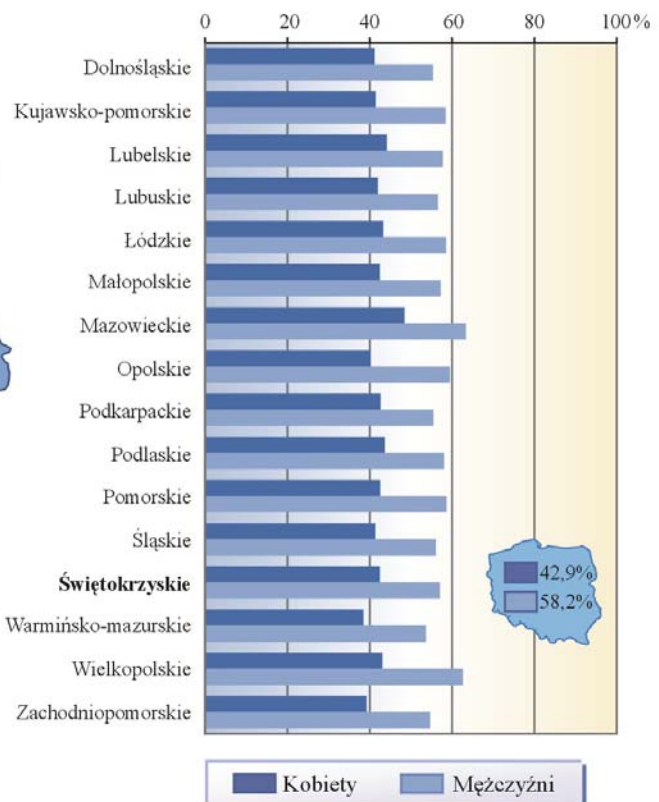
Wyk. 2. **Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w 2012 r.**

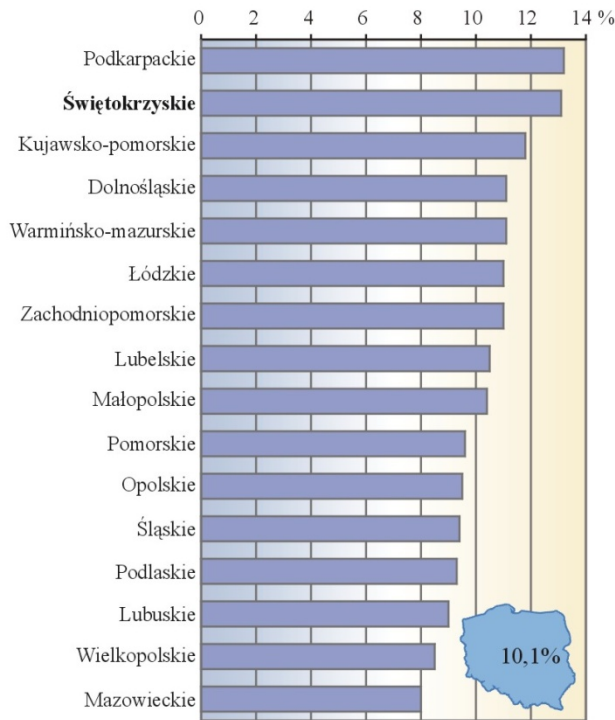
Wyk. 3. **Wskaźnik zatrudnienia według BAEL^a w 2012 r.**

^a Przeciętny w roku.

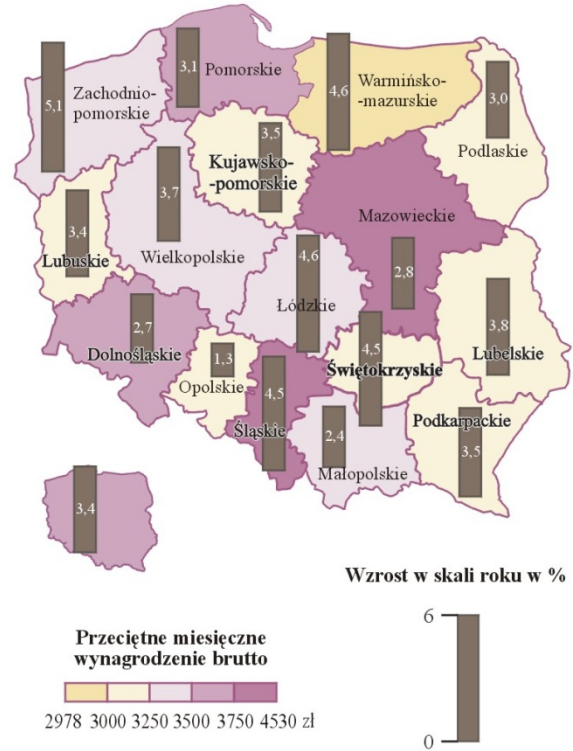

Wyk. 4. Stopa bezrobocia według BAEL^a w 2012 r.

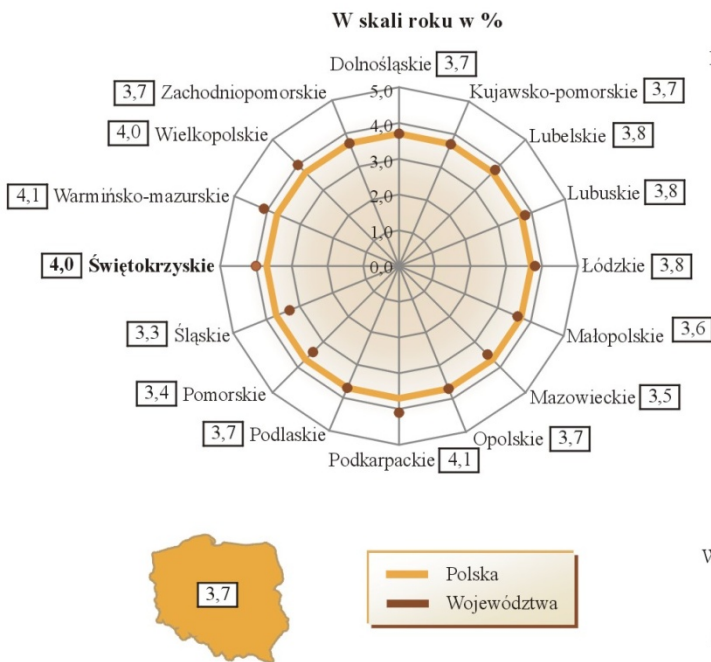

^a Przeciętna w roku.

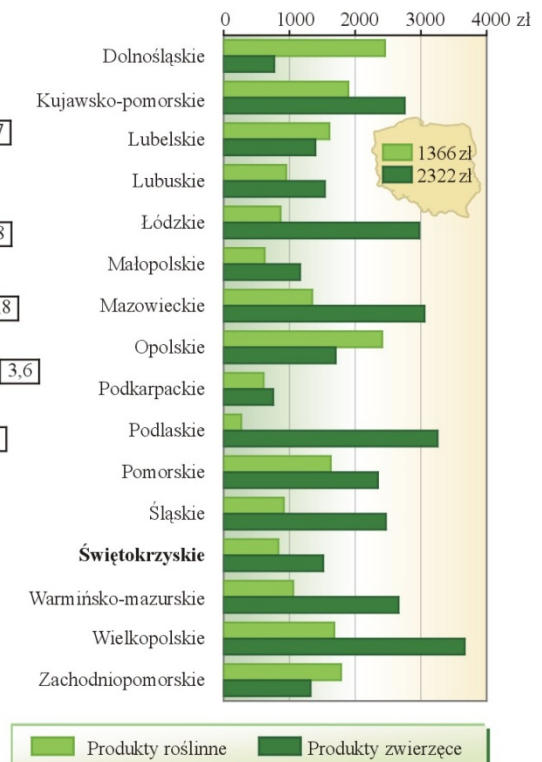
Wyk. 5. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2012 r.

Wyk. 6. Wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w 2012 r.

Wyk. 7. Wartość skupu produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych w 2012 r.

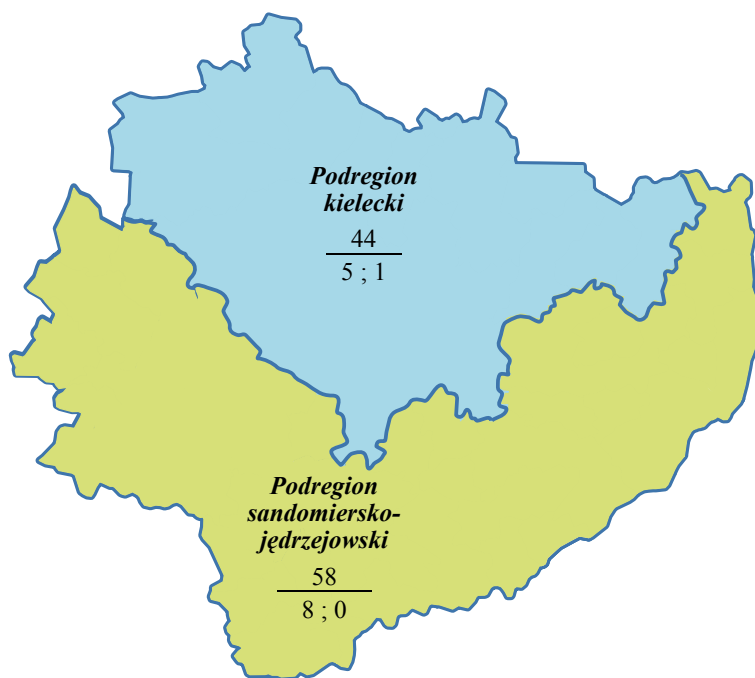

PODZIAŁ I POWIERZCHNIA WOJEWÓDZTWA

PODZIAŁ WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO WEDŁUG NOMENKLATURY JEDNOSTEK TERYTORIALNYCH DO CELÓW STATYSTYCZNYCH (NTS)¹ W 2012 R.

Stan w dniu 31 XII

liczba gmin
 $\frac{102}{13 ; 1}$
 liczba powiatów   liczba miast na prawach powiatu

	Powierzchnia w ha
ŚWIĘTOKRZYSKIE	1171050
podregiony:	
Kielecki	503106
Sandomiersko-jędrzejowski	667944

Podregion kielecki		Podregion sandomiersko-jędrzejowski	
Powiaty:	Miasto na prawach powiatu:	Powiaty:	
kielecki	Kielce	buski	
konecki		jędrzejowski	
ostrowiecki		kazimierski	
skarżyski		opatowski	
starachowicki		pińczowski	
		sandomierski	
		staszowski	
		włoszczowski	

Według stanu w dniu 31 XII 2012 r. województwo świętokrzyskie zajmowało powierzchnię 11711 km² (1171050 ha), co stanowi 3,7% powierzchni kraju. Liczba ludności faktycznie zamieszkującej jego obszar obejmowała 1274 tys. mieszkańców, tj. 3,3% ogółu ludności Polski. Gęstość zaludnienia na 1 km² wynosiła 109 osób wobec 123 w kraju. W miastach mieszkało ok. 44,9% ludności województwa.

¹ NTS obejmuje 5 poziomów: 3 poziomy zasadniczego podziału terytorialnego kraju oraz dodatkowo 2 poziomy nieadministracyjne — regiony (NTS 1) grupujące jednostki szczebla wojewódzkiego oraz podregiony (NTS 3) grupujące w ramach województwa kilka do kilkunastu powiatów.

LUDNOŚĆ

Liczba ludności województwa świętokrzyskiego zmniejsza się corocznie, przy czym w większym stopniu wyludniają się miasta niż tereny wiejskie. Rok 2012 przyniósł kolejne pogorszenie sytuacji demograficznej. Na obniżenie przyrostu rzeczywistego wpłynęły zarówno ruch wędrowny, tj. przewaga osób emigrujących z województwa nad przybywającymi na jego teren, jak i ruch naturalny. O ile spowolnieniu uległo tempo ubytków migracyjnych, to wyraźnie nasiliło się natężenie strat naturalnych, na co wpłynęła przede wszystkim stale zmniejszająca się liczba urodzeń.

W 2012 r. nadal pogarszała się struktura wiekowa mieszkańców. Wzrastał udział osób starszych, coraz mniej natomiast było osób młodych.

Województwo świętokrzyskie jest jednym z najmniejszych województw, zarówno pod względem terytorialnym, jak i populacyjnym. Powierzchnia 11711 km² sytuuje je na 15 miejscu w kraju. Popula-

cja województwa, niezmiennie od wielu lat, stanowi niewiele ponad 3% ogółu ludności Polski. Mniej osób zamieszkuje jedynie województwa: podlaskie, opolskie i lubuskie.

Ludność województwa na koniec 2012 r. liczyła 1273995 osób, tj. mniej o 0,7% niż w 2010 r. Skala ubytku populacji była jedną z najwyższych w kraju, podobnie jak w województwach: łódzkim i opolskim. Procesy depopulacyjne przebiegały sukcesywnie w kolejnych latach i w większym stopniu dotknęły tereny miejskie.

Ludność na terenie województwa nie jest rozmieszczona równomiernie, o czym przesądza zarówno warunki przyrodniczo-geograficzne, jak i społeczno-ekonomiczne. Świętokrzyskie jest jednym ze słabiej zaludnionych województw w kraju, znacznie poniżej średniej krajowej. W końcu 2012 r. średnia gęstość zaludnienia wyniosła 109 osób na km² wobec 123 w kraju i kształtowała się na

poziomie niższym niż w 2010 r. (110 osób na km²). Wskaźnik ten charakteryzował się jednak znacznym zróżnicowaniem terytorialnym. Podregion kielecki, grupujący centralne i północne obszary uprzemysłowione, był ponad dwukrotnie gęściej zaludniony niż podregion sandomiersko-jędrzejowski, który obejmuje rolnicze południe województwa (odpowiednio 155 osób/1 km² wobec 74). Obszarami podregionu kieleckiego najgęściej zaludnionymi pozostały: miasto stołeczne Kielce, w którym wskaźnik wyniósł 1833 osoby/km² oraz dawne powiaty przemysłowe, tj. skarżyski (199 osób), ostrowiecki (187) oraz starachowicki (179). Z kolei najmniejsze zagęszczenie wystąpiło w powiatach o charakterze rolniczym: włoszczowskim (51 osób/ 1 km²), opatowskim (60) i pińczowskim (67).

Szacunki liczby i struktury ludności dla lat międzyspisywanych sporządza się metodą bilansową, przyjmując wyniki ostatniego spisu powszechnego jako bazę wyjściową do obliczenia danych dla danej gminy z uwzględnieniem liczby urodzeń, zgonów, salda migracji wewnętrznych i zagranicznych oraz zmian administracyjnych, jakie miały miejsce w bilansowym okresie.

Prezentowane dane dotyczą ludności faktycznie zamieszkałej w danej gminie, tj. liczby ludności zameldowanej na pobyt stały skorygowanej o saldo osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące.

Jako bazę wyjściową bilansów przyjęto:

- dla lat 2007-2009 wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002;
- dla lat 2010-2012 wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011, z tym, że dla 2010 r. – według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 XII 2011 r.; dane za lata 2010 i 2011 zostały zmienione w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji publikacji;
- dodatkowo w tablicach 2 i 4 dane dla 2010 r. zaprezentowano w dwóch wariantach: A – bilans oparty na wynikach NSP'2002, w celu umożliwienia porównania z danymi dla lat 2007-2009 oraz B – bilans oparty na wynikach NSP'2011, w celu umożliwienia porównania z danymi dla lat 2011-2012.

Tabl. 2. Ludność na podstawie bilansów

Wyszczególnienie	2007	2008	2009	2010 ^a		2011	2012
				A	B		
POLSKA							
Stan w dniu 30 VI w tys.	38116	38116	38153	38187	38517	38526	38534
w tym kobiety	19699	19708	19730	19748	19869	19876	19882
Miasta	23351	23305	23294	23284	23449	23405	23360
Wieś	14765	14811	14859	14903	15068	15121	15174
Stan w dniu 31 XII							
w tys.	38116	38136	38167	38200	38530	38538	38533
na 1 km ²	122	122	122	122	123	123	123
w tym kobiety							
w tys.	19704	19721	19739	19756	19877	19884	19884
na 100 mężczyzn	107	107	107	107	107	107	107
Miasta w tys.	23317	23288	23278	23264	23429	23386	23336
w %	61,2	61,1	61,0	60,9	60,8	60,7	60,6
Wieś w tys.	14799	14848	14889	14936	15101	15153	15197
w %	38,8	38,9	39,0	39,1	39,2	39,3	39,4
ŚWIĘTOKRZYSKIE							
Stan w dniu 30 VI w tys.	1277	1274	1271	1268	1285	1280	1276
w tym kobiety	655	653	652	651	657	655	652
Miasta	581	578	575	572	581	577	574
Wieś	696	696	696	696	704	703	702
Stan w dniu 31 XII							
w tys.	1276	1273	1270	1266	1283	1278	1274
na 1 km ²	109	109	108	108	110	109	109
w tym kobiety							
w tys.	654	653	652	650	656	654	652
na 100 mężczyzn	105	105	105	105	105	105	105
Miasta w tys.	579	576	574	570	579	576	572
w %	45,4	45,3	45,2	45,0	45,1	45,0	44,9
Wieś w tys.	697	697	696	696	704	703	702
w %	54,6	54,7	54,8	55,0	54,9	55,0	55,1

^a Patrz nota na str. 24.

Struktura ludności według płci w województwie świętokrzyskim od kilku lat nie ulega większym zmianom. W ogólnej liczbie mieszkańców nieznacznie przeważają kobiety, których odsetek od trzech lat utrzymywał się na poziomie 51,2%. Niezmienność proporcji płci notowano również w kraju, przy czym wyższa niż w naszym regionie umieralność mężczyzn podniosła udział kobiet do 51,6%. Współczynnik feminizacji (liczba kobiet na 100 mężczyzn) przyjmował w województwie wartość 105 wobec 107 w Polsce. Przewaga liczby kobiet nad liczbą mężczyzn wyraźnie widoczna była w miastach, w których wskaźnik osiągnął wartość 110, podczas gdy na wsi występowała prawie równowaga płci - 101.

Tabl. 3. **Ludność według województw**
Stan w dniu 31 XII

Województwa	Ludność w tys.			Średnioroczne tempo przyrostu/ubytku liczby ludności w %	
	2010	2011	2012	2011	2012
P o l s k a	38530	38538	38533	0,0	0,0
Dolnośląskie	2917	2917	2914	0,0	-0,1
Kujawsko-pomorskie	2099	2098	2096	0,0	-0,1
Lubelskie	2179	2172	2166	-0,3	-0,3
Lubuskie	1023	1023	1023	0,0	0,0
Łódzkie	2542	2534	2525	-0,3	-0,4
Małopolskie	3337	3347	3354	0,3	0,2
Mazowieckie	5267	5286	5302	0,4	0,3
Opolskie	1017	1014	1010	-0,3	-0,4
Podkarpackie	2128	2129	2130	0,0	0,1
Podlaskie	1203	1201	1199	-0,2	-0,2
Pomorskie	2275	2284	2290	0,4	0,3
Śląskie	4635	4626	4616	-0,2	-0,2
Świętokrzyskie	1283	1278	1274	-0,3	-0,3
Warmińsko-mazurskie	1454	1453	1451	-0,1	-0,1
Wielkopolskie	3447	3455	3462	0,3	0,2
Zachodniopomorskie	1724	1723	1721	-0,1	-0,1

Narastające w ostatnich latach niekorzystne zmiany struktury wiekowej ludności miały w Świętokrzyskim większe natężenie niż w kraju. Na przestrzeni lat 2010-2012 ubyło 4,3% dzieci i młodzieży w wieku 0-17 lat (w kraju o 2,4%), a ich udział w populacji spadł z 18,3% do 17,6%. Liczebność grupy w wieku produkcyjnym zmniejszyła się o 1,3% (w kraju o 0,9%), a jej udział – z 63,6% do 63,2%. Jednocześnie szybko rośnie populacja osób w wieku poprodukcyjnym (mężczyźni w wieku 65 lat i więcej, kobiety w wieku 60 lat i więcej). Ich liczba wzrosła o 5,3% (w kraju o 6,3%), a odsetek – z 18,1% do 19,2%. Zmiany struktury pokoleniowej wpłynęły na relacje między poszczególnymi grupami wieku ekonomicznego ludności. Kierunek tych zmian obrazują współczynniki obciążenia demograficznego.

Tabl. 4. **Wskaźniki obciążenia demograficznego w województwie świętokrzyskim**
Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	2010	2011	2012
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	57	58	58
Miasta	53	55	56
Wieś	61	60	60
Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym	99	104	109
Miasta	114	121	128
Wieś	90	93	97
Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	29	29	30
Miasta	28	30	32
Wieś	29	29	29

Poziom zaawansowania procesu starzenia się społeczeństwa prześledzić można również w biologicznych grupach wieku, poprzez stosunek populacji w wieku 65 lat i więcej do liczby dzieci i młodzieży poniżej 15 roku życia. Tempo wzrostu mocno różnicowała płeć i miejsce zamieszkania. Wskaźniki te są kształtowały się szczególnie niekorzystnie dla populacji kobiet i mieszkańców miast.

Tabl. 5. **Relacja osób w wieku 65 lat i więcej do 100 osób w wieku 14 lat i mniej w województwie świętokrzyskim**

Stan w dniu 31 XII

Lata	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Miasta			Wieś		
				razem	mężczyźni	kobiety	razem	mężczyźni	kobiety
2010	102	76	130	112	83	141	96	70	122
2011	106	79	134	118	88	149	98	72	125
2012	110	82	140	124	93	157	101	75	128

Dane o urodzeniach i zgonach (w tym zgonach niemowląt) zostały obliczone zgodnie z kryteriami definicji urodzenia i zgonu noworodka – rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia (WHO).

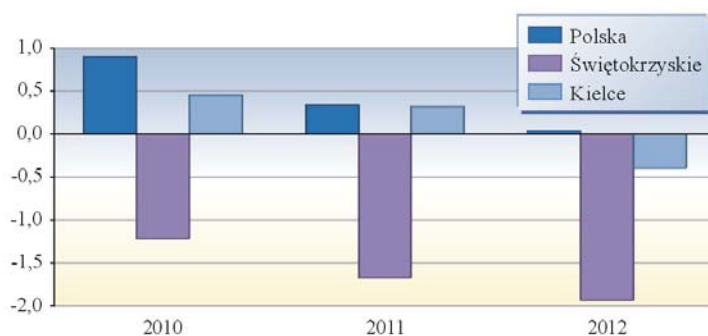
Rok 2012 był kolejnym, w którym spadła liczba urodzeń. Zarejestrowano 11510 urodzeń żywych, tj. mniej o 935 niż przed dwoma laty. **Współczynnik urodzeń żywych** wyniósł 9,0‰ wobec 9,7‰ w 2010 r.

Liczba zgonów na przestrzeni trzech lat była zmienna. W 2012 r. w województwie zmarło 13957 osób, a ogólny **współczynnik zgonów** utrzymał się na poziomie 10,9‰. Umieralność niemowląt była wyraźnie mniejsza niż w latach poprzednich, co obrazował **współczynnik zgonów niemowląt** (liczony na 1000 urodzeń żywych), który zmalał do 3,6‰, wobec 6,3‰ w 2010 r.

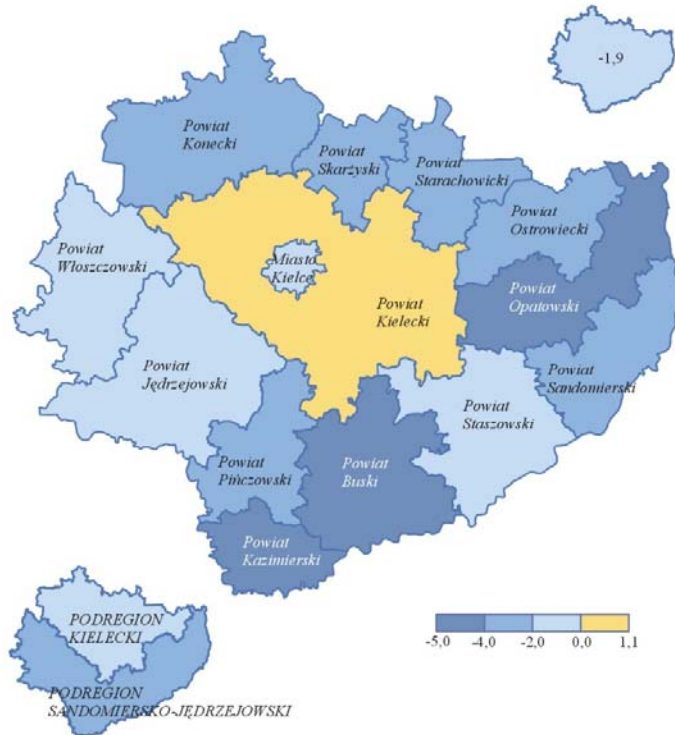
W badanym okresie w Świętokrzyskim pogłębiał się ujemny **przyrost naturalny**. Różnica między liczbą urodzeń żywych i zgonów ukształtowała się w 2012 r. na poziomie minus 2447 wobec minus 1561 w 2010 r. Współczynnik przyrostu naturalnego osiągnął wartość minus 1,9‰, podczas gdy przed dwoma laty – minus 1,2‰. Omawiany wskaźnik dla Polski osiągał znacznie wyższe wartości, a w 2012 r. ukształtował się na poziomie 0,0‰.

Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności (według stanu w dniu 30 VI); do 2009 r. – zameldowanej na pobyt stały, (od 2010 r. – faktycznie zamieszkałej).

Wyk. 11. **Przyrost naturalny na 1000 ludności**

Wyk. 12. **Przyrost naturalny na 1000 ludności w województwie świętokrzyskim według podregionów i powiatów w 2012 r.**

W województwie współczynnik przyrostu naturalnego przyjmował dodatnie wartości w powiecie kieleckim, jednak rokrocznie są one niższe (od 1,8% w 2010 r. do 1,1% w 2012 r.). W mieście na prawach powiatu Kielce po raz pierwszy wskaźnik wykazał ubytek ludności (-0,4%). W pozostałych powiatach również notowano wartości ujemne, najniższą - w powiatach: kazimierskim (-5,0%), buskim (-4,3%) i opatowskim (-4,1%).

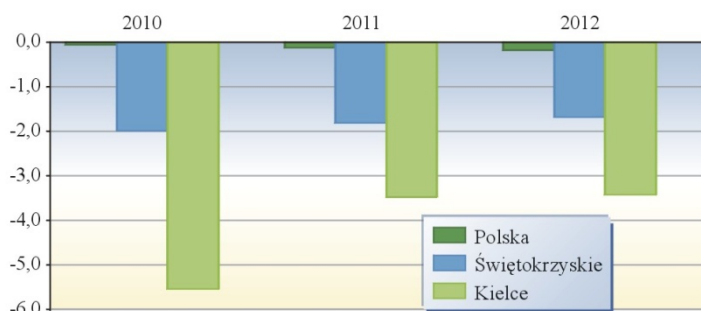
Sukcesywnie malała liczba małżeństw zawieranych w świętokrzyskich urzędach stanu cywilnego. W 2012 r. zarejestrowano ich 6820, tj. mniej: o 1013 niż w 2010 r. **Współczynnik małżeństw** oscylował pomiędzy 6,1% – 5,4% i kształtował się wyżej od przeciętnego w Polsce (5,3%).

Tabl. 6. **Ruch naturalny ludności i saldo migracji na 1000 ludności**

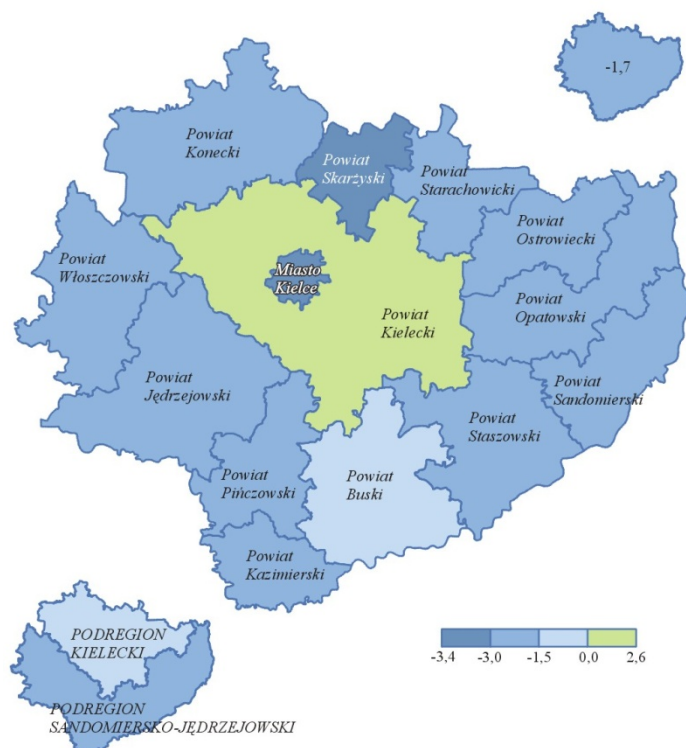
Wyszczególnienie	2007	2008	2009	2010 ^a		2011	2012
				A	B		
POLSKA							
Małżeństwa	6,5	6,8	6,6	6,0	5,9	5,4	5,3
Urodzenia żywe	10,2	10,9	10,9	10,8	10,7	10,1	10,0
Zgony	9,9	10,0	10,1	9,9	9,8	9,7	10,0
w tym niemowląt ^a	6,0	5,6	5,6	5,0	5,0	4,7	4,6
Przyrost naturalny ^b	0,3	0,9	0,9	0,9	0,9	0,3	0,0
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych							
na pobyt stały	-0,5	-0,4	0,0	-0,1	-0,1	-0,1	-0,2
w tym zagranicznych	-0,5	-0,4	0,0	-0,1	-0,1	-0,1	-0,2
ŚWIĘTOKRZYSKIE							
Małżeństwa	6,6	6,7	6,5	6,1	6,1	5,4	5,4
Urodzenia żywe	9,3	9,9	10,0	9,8	9,7	9,1	9,0
Zgony	10,7	10,8	10,8	11,0	10,9	10,7	10,9
w tym niemowląt ^a	5,0	4,7	4,2	6,3	6,3	6,0	3,6
Przyrost naturalny ^b	-1,4	-0,9	-0,8	-1,2	-1,2	-1,7	-1,9
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych							
na pobyt stały	-2,3	-1,8	-1,7	-2,0	-2,0	-1,8	-1,7
w tym zagranicznych	-0,2	-0,2	0,1	0,0	0,0	0,1	0,0
KIELCE							
Małżeństwa	6,4	6,5	6,6	6,1	6,1	5,1	5,0
Urodzenia żywe	8,5	9,3	10,0	9,6	9,6	9,1	9,1
Zgony	8,5	8,6	8,8	9,2	9,2	8,8	9,5
w tym niemowląt ^a	6,9	6,3	5,4	3,6	3,6	5,4	1,6
Przyrost naturalny ^b	0,0	0,7	1,2	0,4	0,4	0,3	-0,4
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych							
na pobyt stały	-6,1	-4,1	-4,1	-5,5	-5,5	-3,5	-3,4
w tym zagranicznych	-0,4	-0,5	-0,1	-0,3	-0,3	0,0	-0,1

a Dzieci w wieku poniżej 1 roku. Na 1000 urodzeń żywych. b Różnica między liczbą urodzeń żywych a liczbą zgonów w danym okresie.

Wykr. 13. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności

Wykr. 14. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w województwie świętokrzyskim według podregionów i powiatów w 2012 r.

W przekroju trzech lat **saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych** ludności na pobyt stały pozostawało ujemne, chociaż przewaga emigracji malała – od 2545 w 2010 r. do 2128 w 2012 r. Współczynnik obrazujący straty migracyjne w przeliczeniu na 1000 ludności zmniejszył się z minus 2,0 do minus 1,7. Przeciwny trend obserwowano w kraju, w którym wskaźnik wykazał niewielki wzrost ubytków - do minus 0,2.

Utrzymało się korzystne saldo migracji zagranicznych. Rosła liczba osób powracających z zagranicy i meldujących się na pobyt stały w regionie. W 2012 r. przekroczyła ona o 52 liczbę tych, którzy wyemigrowali (w 2010 r. – o 22). Wskaźnik w przeliczeniu na 1000 ludności osiągnął poziom 0,0, podczas gdy w Polsce nadal notowano straty emigracyjne (-0,2‰).

Pomimo poprawy sytuacji, pozostajemy jednak w grupie województw o wysokim zagrożeniu migracyjnym. Tym bardziej, że jedynym powiatem, w którym saldo migracji przyjmowało wartości dodatnie był kielecki (2,6‰). W pozostałych powiatach wystąpiły ubytki – najmniejszy w buskim (-0,2‰), a najwyższy w m.Kielce (-3,4‰).

Dane prezentujące ludność w województwie świętokrzyskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Biuletyn statystyczny województwa świętokrzyskiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Ludność, ruch naturalny i migracje w województwie świętokrzyskim” – od 2011 r. publikacja dostępna co roku w wersji książkowej oraz elektronicznej na stronie internetowej Urzędu, jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – krótkookresowe).

RYNEK PRACY

■ PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE

Wpływ spowolnienia tempa wzrostu gospodarczego dał się odczuć na rynku pracy w województwie świętokrzyskim już w 2008 r.

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w 2008 r. jeszcze wzrastało, ale dynamika jego wzrostu sukcesywnie malała z miesiąca na miesiąc. Po bardzo trudnym roku 2009, który przyniósł znaczne ograniczenie przeciętnego zatrudnienia, nastąpiła w latach 2010-2012 poprawa. Przedsiębiorcy znów częściej oferowali miejsca pracy niż je ograniczali. Nie mniej jednak na przestrzeni 2012 r. tempo wzrostu przeciętnego zatrudnienia było najslabsze. Nadal, po chwilowej zmianie tendencji w 2009 r., miejsca pracy tworzone w sektorze prywatnym, natomiast w znacznym stopniu ograniczono je w sektorze publicznym.

Warunki na rynku pracy w województwie pozostają trudne. Przeciętne zatrudnienie w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w województwie świętokrzyskim wyniosło w 2012 r. 92 osoby, podczas gdy w kraju – 144 osoby. Niższe wskaźniki odnotowano jedynie w województwach: lubelskim i podlaskim (odpowiednio: 84 i 83 osoby). Z kolei najlepsze wyniki odnotowano w województwach: mazowieckim (252 osoby), wielkopolskim (173 osoby) i śląskim (161 osób).

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie świętokrzyskim, w 2012 r. ukształtowało się na poziomie 117,1 tys. osób, tj. o 0,5% wyższym w stosunku do poprzedniego roku (wobec wzrostu o 1,5% odpowiednio w 2011 r.). W skali kraju odnotowano wzrost zatrudnienia w porównaniu z rokiem poprzednim o 0,1%, podczas gdy w 2011 r. zwiększyło się ono o 3,2%.

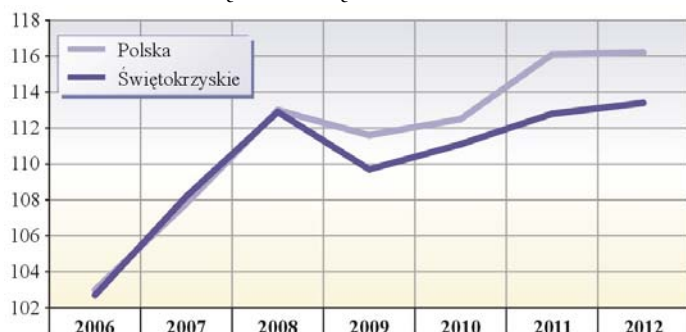
Dane o przeciętnym zatrudnieniu obejmują osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy w pełnym wymiarze czasu pracy oraz niepełnym, w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

Tabl. 7. Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw

Wyszczególnienie	2005	2011	2012		
	w tysiącach		2005=100	2011=100	
Polska	4769,3	5544,1	5548,7	116,2	100,1
Świętokrzyskie	103,2	116,6	117,1	113,4	100,5
m. Kielce	.	39,0	38,0	x	97,6

Wyk. 15. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw

Przeciętne miesięczne 2005 = 100

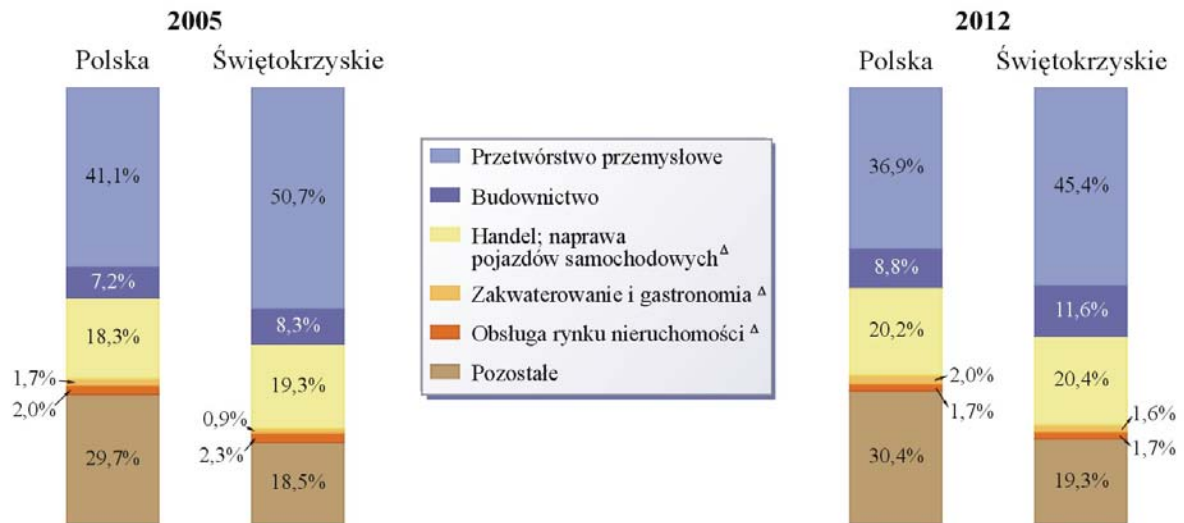

W 2012 r. udział sektora prywatnego ukształtował się na poziomie 90,4% i zwiększył się zarówno w porównaniu z rokiem poprzednim, jak i rokiem 2005 odpowiednio o 0,6 p.proc. i 7,0 p. proc.

W jednostkach sektora prywatnego przeciętne zatrudnienie wyniosło 105,9 tys. osób, co oznacza wzrost: o 1,2% w stosunku do zanotowanego rok wcześniej oraz o 23,0% w odniesieniu do stanu

sprzed siedmiu lat. Przedsiębiorstwa sektora publicznego w omawianym okresie zatrudniały 11,2 tys. osób, tj. mniej: o 5,5% niż w 2011 r. i o 34,6% niż w 2005 r.

Wyk. 16. Struktura przeciętnego zatrudnienia według sekcji PKD 2007

Udział zatrudnionych w przetwórstwie przemysłowym wyniósł 53,2 tys. osób, tj. 45,4% ogółu zatrudnionych w sektorze przedsiębiorstw, natomiast najmniejszą grupę stanowili zatrudnieni w działalności związanej z informacją i komunikacją (0,8 tys. osób, tj. 0,7% ogólnej liczby zatrudnionych).

Tabl. 8. Przeciętne miesięczne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie świętokrzyskim

Wyszczególnienie	2011				2012				w tys. osób
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100								
O g ó ł e m	103,5	103,3	102,6	101,5	100,5	99,9	99,8	100,5	117,1
w tym:									
Przemysł	102,4	102,4	102,3	102,0	99,5	99,5	99,2	99,6	60,7
w tym:									
przetwórstwo przemysłowe	107,0	107,2	106,6	105,4	99,2	99,2	98,9	99,3	53,2
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	111,1	110,5	112,0	107,0	102,5	102,2	102,3	103,1	3,5
Budownictwo	106,3	104,8	100,3	96,6	103,6	102,6	104,1	106,9	13,6
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	99,2	100,8	100,6	98,5	99,9	99,0	99,0	100,1	23,9
Transport i gospodarka magazynowa	118,2	110,9	108,9	107,0	101,4	98,6	97,6	96,0	6,3
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	121,7	119,3	119,3	122,6	99,7	87,1	88,5	87,1	1,9
Informacja i komunikacja	97,1	97,4	97,6	92,6	94,2	94,5	96,7	104,8	0,8
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	101,3	100,2	101,2	101,9	103,7	101,3	101,1	98,7	2,0
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	115,1	118,8	119,6	118,0	99,4	98,5	96,0	96,0	2,1
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	107,0	102,5	102,7	99,8	101,5	105,3	106,6	108,4	3,2

W porównaniu z rokiem 2011 przeciętne zatrudnienie wzrosło w największym stopniu w sekcjach: administrowanie i działalność wspierająca (o 8,4%), budownictwo (o 6,9%), informacja i komunikacja (o 4,8%) oraz dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja (o 3,1%). Z kolei największy spadek przeciętnego zatrudnienia odnotowano w: zakwaterowaniu i gastronomii (o 12,9%), transporcie i gospodarce magazynowej (o 4,0%) i działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (o 4,0%).

■ BEZROBOCIE REJESTROWANE

W 2012 r. odnotowano pogłębienie negatywnych tendencji na rynku pracy w województwie świętokrzyskim. Wskaźniki charakteryzujące zmiany bezrobocia w skali roku, kształtowały się niekorzystnie – wzrosła stopa bezrobocia i liczba zarejestrowanych bezrobotnych, a oferty zatrudnienia coraz częściej dotyczyły szkolenia lub stażu.

Województwo świętokrzyskie należy od lat do grupy województw o wysokiej stopie bezrobocia. Na koniec 2012 r. uplasowało się po raz kolejny na 11 lokacie. Najwyższą pozycję zajęło województwo wielkopolskie ze stopą bezrobocia 9,9%, natomiast w równie trudnej lub jeszcze trudniejszej sytuacji niż świętokrzyskie pozostały województwa: lubuskie (15,8%), podkarpackie (16,3%), kujawsko-pomorskie (17,9%), zachodniopomorskie (18,1%) oraz warmińsko-mazurskie (21,2%).

W analizowanym okresie po raz kolejny odnotowano w województwie świętokrzyskim jeden z najwyższych w kraju udziałów osób bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym – 10,8% wobec 10,3% przed rokiem, podczas gdy w kraju udział ten osiągnął – 8,7% wobec 8,0%. Wyższe odsetki charakteryzowały województwa: warmińsko-mazurskie (12,0% wobec 11,3%), podkarpackie (11,3% wobec 10,7%) i kujawsko-pomorskie (11,1% wobec 10,3%). Najniższe udziały odnotowano w województwach: wielkopolskim – 6,7% wobec 6,1% w 2011 r. oraz śląskim – 6,9% wobec 6,2%.

W 2012 r. nadal główną przyczyną wyrejestrowania z ewidencji było podejmowanie pracy. Jednocześnie zmniejszył się udział osób, które utraciły status bezrobotnego w wyniku niepotwierdzenia gotowości do pracy.

Zmniejszył się udział zarejestrowanych bezrobotnych kobiet. Zwiększył się natomiast odsetek m. in.: osób pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy, a także osób powyżej 50 roku życia.

W końcu grudnia 2012 r. liczba bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy województwa świętokrzyskiego wyniosła 86,7 tys. osób. Mimo, że przez większość roku liczebność populacji osób bezrobotnych zmniejszała się, to na koniec 2012 r. jej stan przewyższył wynik ubiegłoroczny o 3,5 tys. osób, tj. o 4,2%. W 2011 r. odnotowano natomiast na koniec okresu wzrost o 1,3%.

Nie mniej jednak populacja bezrobotnych pozostała wyraźnie mniej liczna niż w 2005 r. (o 31,0 tys. osób, tj. o 26,4%). W skali kraju, na koniec 2012 r. liczba bezrobotnych była o 7,8% wyższa niż rok wcześniej (wobec wzrostu o 1,4% w 2011 r.), ale w stosunku do 2005 r. spadek wyniósł 22,9% i był o 3,5 p.proc. mniejszy niż w skali województwa.

Dane o bezrobociu rejestrowanym dotyczące osób zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy prezentuje się zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. Nr 99, poz. 1001) z późniejszymi zmianami.

Tabl. 9. **Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia**
Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	2005	2011	2012
POLSKA			
Bezrobotni zarejestrowani w tys.	2773,0	1982,7	2136,8
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys.	2793,2	2591,5	2655,0
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys.	3019,8	2563,5	2500,8
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy ..	158	90	92
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^b w %	17,6	12,5	13,4
ŚWIĘTOKRZYSKIE			
Bezrobotni zarejestrowani w tys.	117,8	83,2	86,7
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys.	104,7	103,3	101,9
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys.	113,3	102,2	98,4
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy ..	1070	213	218
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^b w %	20,6	15,2	15,8
KIELCE			
Bezrobotni zarejestrowani w tys.	15,4	10,8	11,7
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys.	16,2	14,3	14,1
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys.	17,6	15,0	13,2
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy ..	2559	x ^c	687
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^b w %	14,4	9,9	10,7

^a W ciągu roku. ^b Stopę bezrobocia podaje się z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (będących składową cywilnej ludności aktywnej zawodowo) wyszacowanych w latach 2002-2009 na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002, natomiast w latach 2010-2012 r. na podstawie wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2010. Dane od 2010 r. nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie. ^c Brak nierozdysponowanych ofert pracy.

W województwie świętokrzyskim w końcu 2012 r., w odniesieniu do roku poprzedniego, wzrost liczby bezrobotnych odnotowano w jedenastu powiatach, przy czym najwyższy – w mieście na pracach powiatu Kielce (o 8,2%) oraz w powiatach: kieleckim (o 7,8%), starachowickim (o 6,9%) i pińczowskim (o 5,9%), a najmniejszy - w sandomierskim i włoszczowskim (po 1,2%). W powiatach: koneckim, jędrzejowskim i kazimierskim notowano spadek liczby zarejestrowanych bezrobotnych.

Bezrobotni nieposiadający prawa do zasiłku to zarejestrowane w urzędach pracy osoby poszukujące pracy, które utraciły bądź nie nabyły prawa do zasiłku.

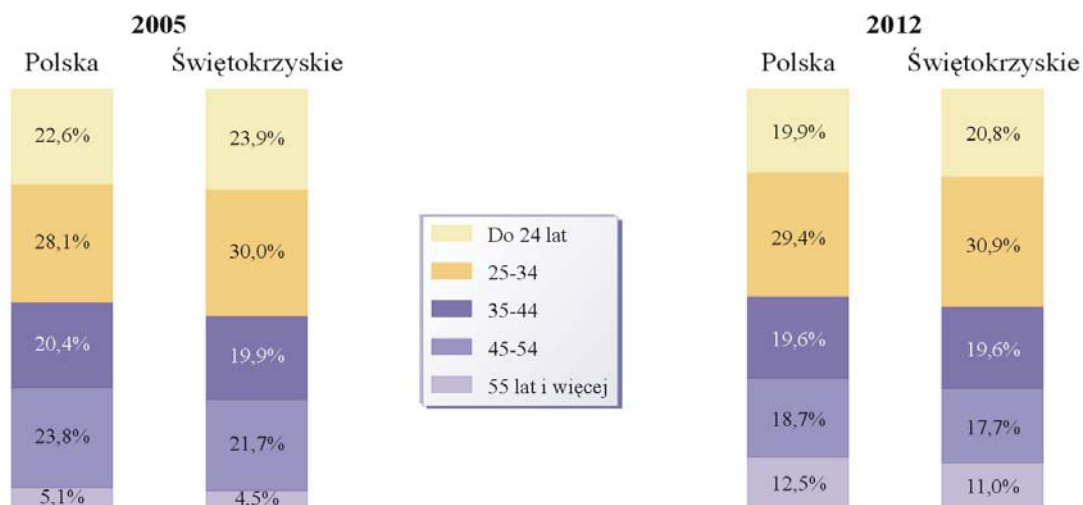
W omawianym okresie 82,5% ogółu bezrobotnych w województwie nie posiadało prawa do zasiłku (w 2011 r. – 82,8%), 77,7% stanowiły osoby wcześniej pracujące (w poprzednim roku – 76,1%), a 55,4% to mieszkańcy wsi (przed rokiem – 55,6%).

W końcu grudnia 2012 r. w województwie świętokrzyskim wśród bezrobotnych, odwrotnie niż w kraju, przeważali mężczyźni. Stanowili oni 50,9% ogółu zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy, a ich liczba była o 9,5% wyższa niż rok wcześniej. W tym samym czasie populacja bezrobotnych kobiet zmniejszyła się o 0,8%, a ich udział spadł o 2,5 p.proc.

Bezrobocie nadal dotyczyło przede wszystkim ludzi młodych, których wiek nie przekroczył 35 lat. W końcu grudnia 2012 r. najliczniejszą grupę wśród bezrobotnych stanowiły osoby w wieku 25-34 lata (26,8 tys.), choć ich odsetek w ogólnej liczbie bezrobotnych nieznacznie zmniejszył się w porównaniu z poprzednim rokiem (o 0,2 p.proc. do 30,9%). Następnie 20,8%, tj. 18,0 tys. osób stanowili bezrobotni, którzy nie ukończyli 25 roku życia (o 1,1 p.proc. mniej niż w 2011 r.).

Wyk. 17. **Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według wieku**

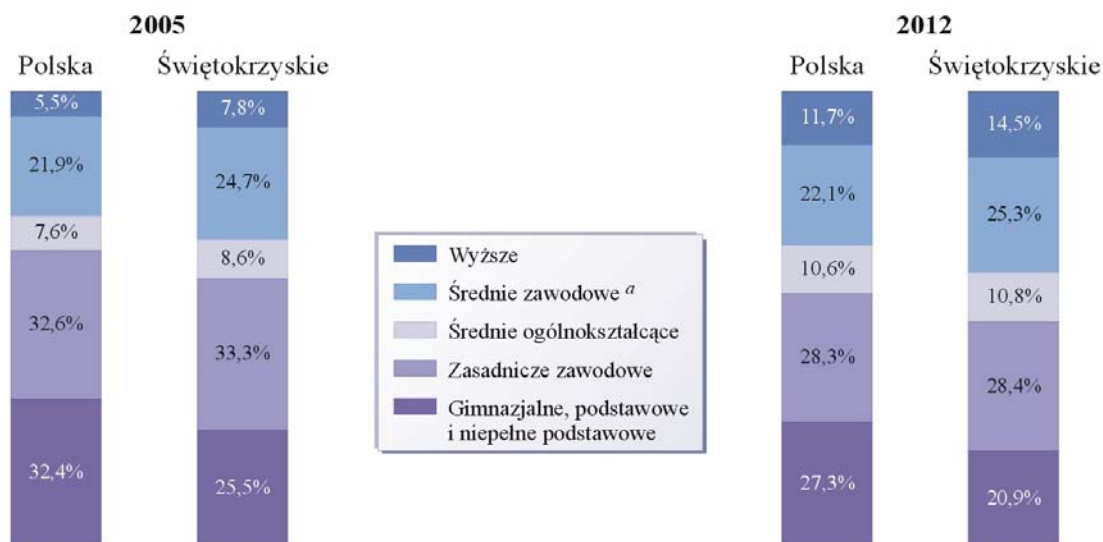
Stan w dniu 31 XII

Większość bezrobotnych rejestrujących się w powiatowych urzędach pracy to osoby o stosunkowo niskim poziomie wykształcenia. Według stanu na koniec 2012 r. 49,3% stanowiły osoby posiadające wykształcenie gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe oraz zasadnicze zawodowe (odpowiednio 20,9% i 28,4% ogółu bezrobotnych), a 25,3% legitymowało się wykształceniem średnim zawodowym (łącznie z policealnym). Coraz większe problemy na rynku pracy odczuwały również osoby z wyższym wykształceniem, których zbiorowość w ciągu ostatniego roku zwiększyła się najbardziej (o 5,7%), a ich odsetek wzrósł o 0,2 p.proc. do poziomu 14,5%.

Wyk. 18. **Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według poziomu wykształcenia**

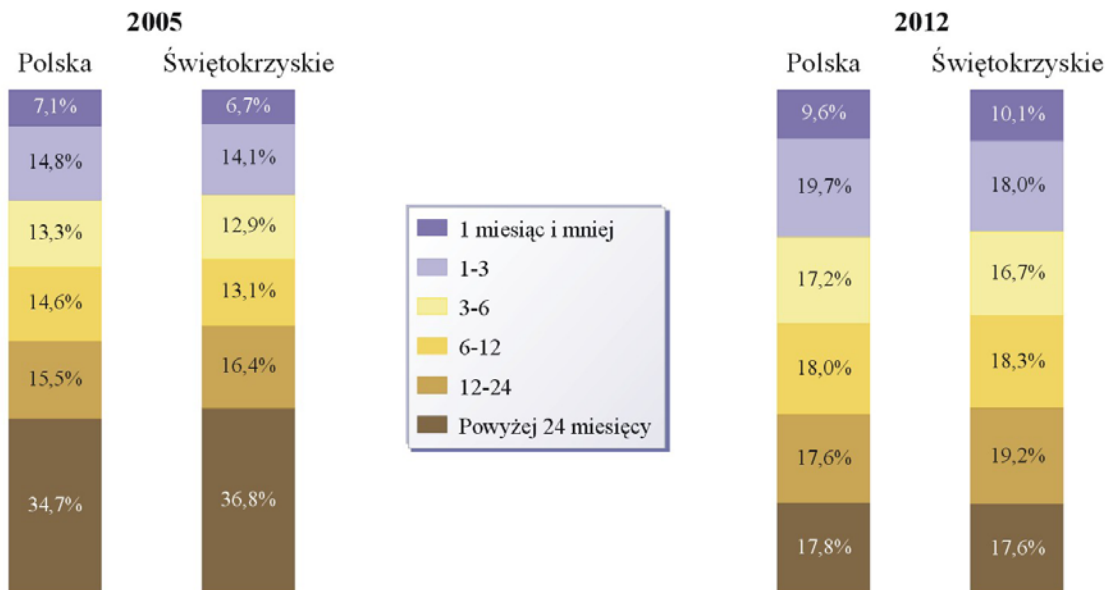
Stan w dniu 31 XII

^a Łącznie z wykształceniem policealnym.

Spośród wszystkich kategorii bezrobotnych wyodrębnionych ze względu na czas pozostawania bez pracy największy wzrost (o 22,2%) w ujęciu rocznym odnotowano w przypadku osób pozostających bez pracy dłużej niż 24 miesiące (jej udział wzrósł do 17,6%, tj. o 2,6 p.proc.). O 1,1 p.proc. zwiększył się odsetek osób pozostających bez pracy do 6 miesięcy osiągając 44,9%. Zmalał natomiast udział osób pozostających bez pracy: 6-12 miesięcy do 18,3%, tj. o 2,8 p.proc. oraz 12-24 miesięcy do 19,2%, tj. o 0,9 p.proc.

Wyk. 19. **Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według czasu pozostawania bez pracy^a**
Stan w dniu 31 XII

^a Przedziały zostały domknięte prawostronnie.

Największe trudności ze znalezieniem pracy miały osoby dotychczas niepracujące oraz z krótkim stażem pracy (do 5 lat) – na koniec 2012 r. stanowiły one 60,9%, tj. o 0,8 p.proc mniej niż przed rokiem. Na koniec omawianego okresu osoby bez stażu pracy stanowiły blisko 22,3% ogółu zarejestrowanych, ze stażem od 1 roku do 5 lat – 23,0% oraz do 1 roku – 15,5%. W porównaniu z rokiem poprzednim najbardziej pogorszyła się sytuacja osób ze stażem od 1 roku do 5 lat, których odsetek wzrósł o 0,9 p.proc.

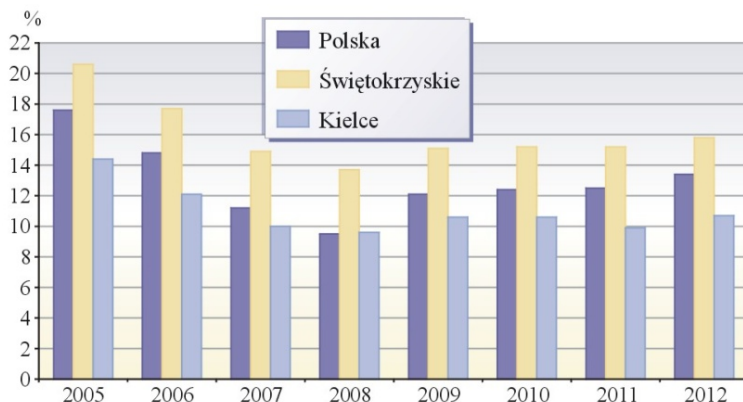
Bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy na koniec 2012 r. stanowili 90,3% ogółu bezrobotnych w województwie świętokrzyskim (przed rokiem 90,9%). Ponad połowę z nich stanowiły osoby długotrwale bezrobotne, których udział w liczbie zarejestrowanych ogółem spadł w skali roku o 0,3 p.proc. (do 53,1%). Na zbliżonym poziomie pozostał odsetek osób bezrobotnych niepełnosprawnych (5,0% wobec 5,1% w poprzednim roku), a na tym samym - osób bez wykształcenia średniego (49,3%) oraz samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko w wieku do 18 roku życia (6,4%). Wzrósł natomiast udział m.in. bezrobotnych powyżej 50 roku życia (o 0,5 p.proc. do 20,6%). Wśród zarejestrowanych bezrobotnych kobiet więcej było pań, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka (wzrost o 1,0 p.proc. do 22,0%). W analizowanym okresie odnotowano zmniejszenie przede wszystkim odsetka bezrobotnych bez doświadczenia zawodowego (o 1,9 p.proc. do 29,0%), osób w wieku do 25 lat (o 1,1 p.proc. do 20,8%) oraz osób bez kwalifikacji zawodowych (o 0,6 p.proc. do 24,2%). Liczba bezrobotnych zwiększyła się w ujęciu rocznym w większości wymienionych kategorii, przy czym najbardziej wśród osób, które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia (o 13,5%), bezrobotnych powyżej 50 roku życia (o 6,9%), samotnie wychowujących co najmniej 1 dziecko do 18 roku życia (o 4,7%) oraz osób bez wykształcenia średniego (o 4,3%). Z kolei zmniejszyła się wśród bezrobotnych bez doświadczenia zawodowego (o 2,5%) i osób do 25 roku życia (o 1,0%).

Tabl. 10. **Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia w województwie świętokrzyskim**

Wyszczególnienie	2011				2012			
	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII
Bezrobotni zarejestrowani (stan w końcu okresu): w tysiącach osób	89,5	79,6	78,3	83,2	88,2	80,4	80,3	86,7
analogiczny okres roku poprzedniego = 100	100,4	99,0	98,9	101,3	98,6	101,0	102,5	104,2
Bezrobotni nowo zarejestrowani (napływ): w tysiącach osób	30,5	21,9	25,0	25,9	25,5	20,4	26,7	29,4
analogiczny okres roku poprzedniego = 100	92,4	80,2	76,8	80,4	83,6	93,1	106,6	113,4
Bezrobotni wyrejestrowani (odpływ): w tysiącach osób	23,1	31,7	26,3	21,0	20,5	28,2	26,8	23,0
analogiczny okres roku poprzedniego = 100	83,5	88,2	77,9	71,8	88,5	88,8	101,9	109,2
Płynność bezrobocia (napływ -odpływ) w tysiącach osób	7,3	-9,9	-1,3	4,9	5,0	-7,8	-0,1	6,4
Stopa bezrobocia (stan w końcu okresu) w %	16,2	14,7	14,5	15,2	16,0	14,8	14,8	15,8

Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

Stopa bezrobocia rejestrowanego zarówno w skali kraju, jak i województwa, przez większość kolejnych miesięcy 2012 r. była wyższa niż rok wcześniej, a różnica ta sukcesywnie rosła. W końcu grudnia 2012 r. wskaźnik ogólnokrajowy wyniósł 13,4% i wzrósł o 0,9 p.proc. w odniesieniu do zanotowanego przed rokiem, ale był niższy o 4,2 p.proc. w porównaniu z analogicznym okresem 2005 r. W województwie w końcu 2012 r. stopa bezrobocia rejestrowanego ukształtowała się na poziomie 15,8% i była o 0,6 p.proc. wyższa niż rok wcześniej, natomiast w stosunku do 2005 r. była niższa o 4,8 p.proc.

Wyk. 20. **Stopa bezrobocia rejestrowanego^a**
Stan w dniu 31 XII

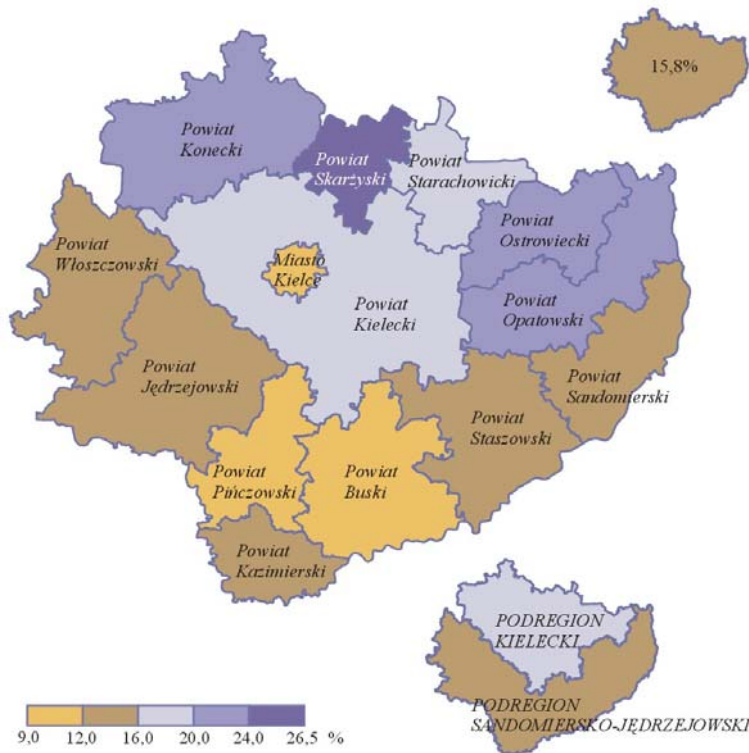
^a Dane za lata 2010-2012 nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie.

zróznicowanie stopy bezrobocia w województwie. Rozpiętość pomiędzy najniższą i najwyższą warto-

Wzrost omawianego wskaźnika w skali roku odnotowano w jedenastu powiatach i wyniósł on od 0,1 p.proc. w powiecie włoszczowskim do 1,2 p.proc. w powiecie kieleckim. Najgłębszy spadek notowano w powiecie koneckim (o 0,3 p.proc.), a w powiecie jędrzejowskim wskaźnik utrzymał się na poziomie sprzed roku. W 2012 r. nadal obserwowano dość duże terytorialne

ścią wskaźnika w powiatach wyniosła 17,5 p.proc. i w skali roku zwiększyła się o 0,3 p.proc. Najwyższą stopę bezrobocia odnotowano w powiatach: skarżyskim (26,5%), opatowskim (22,5%) oraz koneckim (22,4%), zaś najniższą - w powiatach: buskim (9,0%), pińczowskim (10,0%) i mieście na prawach powiatu Kielce (10,7%).

Wyk. 21. **Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie świętokrzyskim według podregionów i powiatów w 2012 r.**
Stan w dniu 31 XII

W 2012 r. w województwie świętokrzyskim liczba nowo zarejestrowanych bezrobotnych wyniosła 101,9 tys. osób i była mniejsza zarówno niż przed rokiem (o 1,4 tys., tj. o 1,3%), jak i w porównaniu z zanotowaną w 2005 r. (o 2,8 tys., tj. o 2,7%).

Najliczniejszą grupę nadal stanowiły osoby rejestrujące się po raz kolejny, a ich odsetek w ogólnej liczbie nowo zarejestrowanych zmniejszył się w stosunku do 2011 r. (o 1,4 p.proc.) i wyniósł 81,2%. W skali roku wśród nowo zarejestrowanych zmniejszył się udział absolwentów (do 13,4%, tj. o 0,3 p.proc.). Zwiększył się natomiast odsetek

osób dotychczas pracujących (do 74,9%, tj. o 0,7 p.proc.), osób zamieszkałych na wsi (do 53,5%, tj. o 0,5 p.proc.), a także więcej było osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładów pracy (wzrost do 3,1%, tj. o 1,8 p.proc.).

Z ewidencji bezrobotnych w województwie świętokrzyskim w ciągu 2012 r. skreślono 98,4 tys. osób, tj. mniej: o 3,7% niż przed rokiem oraz o 13,1% niż w analogicznym okresie 2005 r. Główną przyczynę wyrejestrowania stanowiło podjęcie pracy, w wyniku czego z rejestru bezrobotnych skreślono 42,2 tys. osób (wobec 44,3 tys. przed rokiem). Udział tej kategorii bezrobotnych w ogólnej liczbie wyrejestrowanych zmniejszył się w ujęciu rocznym o 0,6 p.proc. do 42,8%.

Z uwagi na powiększenie środków z funduszu pracy przeznaczonych na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu w 2012 r. urzędy pracy skierowały na szkolenia ponad dwukrotnie więcej osób niż rok wcześniej (3,1 tys. wobec 1,3 tys.). Prawie podwoiła się również liczba osób, które rozpoczęły staż (10,1 tys. wobec 5,5 tys.). Odsetek osób skierowanych na szkolenia lub staże zwiększył się w sumie o 6,7 p.proc. do 13,4%.

W strukturze osób wykreślonych z ewidencji zmiany odnotowano także w przypadku osób, które odmówiły bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy (spadek do 3,4%, tj. o 0,9 p.proc.). Podobnie jak przed rokiem 22,5% osób utraciło status bezro-

botnego w wyniku niepotwierdzenia gotowości do pracy. Nieco więcej osób niż w 2011 r. dobrowolnie rezygnowało ze statusu bezrobotnego (7,2%, tj. o 0,1 p.proc. więcej).

O płynności rynku pracy oraz poziomie bezrobocia decyduje m. in. rotacja bezrobotnych, czyli napływ i odpływ osób rejestrujących się w powiatowych urzędach pracy. W 2012 r. w województwie świętokrzyskim bilans bezrobotnych kształtował się niekorzystnie, tzn. w ciągu roku zarejestrowano o 3,5 tys. osób więcej niż wyłączono z ewidencji, podczas gdy w na przestrzeni 2011 r. różnica ta wyniosła 1,1 tys. osób. Relacja napływu do odpływu z bezrobocia ukształtowała się na poziomie 103,5% wobec 106,2% w kraju.

Powiatowe urzędy pracy w województwie świętokrzyskim w ciągu całego 2012 r. miały do dyspozycji 26,2 tys. ofert pracy, tj. o 16,8% więcej niż rok wcześniej. Jednak co druga z ofert dotyczyła szkolenia lub stażu podczas, gdy rok wcześniej – co trzecia. W końcu grudnia na 1 ofertę pracy przypadało 218 bezrobotnych (wobec 213 osób przed rokiem) i wskaźnik ten był o 126 osób wyższy niż w skali kraju. Najkorzystniejsza sytuacja miała miejsce w powiecie skarżyskim (103 osób na 1 ofertę) oraz kieleckim (121 osób). W mieście na prawach powiatu Kielce na 1 ofertę przypadało 687 osób bezrobotnych, w powiatach: opatowskim – 620 osób, jędrzejowskim – 617 osób i starachowickim – 601 osób.

■ BADANIE AKTYWNOŚCI EKONOMICZNEJ LUDNOŚCI

Wyniki Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) przeprowadzonego w IV kwartale 2012 r. w województwie świętokrzyskim wskazują, że w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku:

- odnotowano spadek aktywności zawodowej,
- zmniejszyła się liczba pracujących niezależnie od płci; znacznie więcej osób niż przed rokiem pracowało w miastach, natomiast mniej – na wsi,
- odnotowano spadek wskaźnika zatrudnienia w województwie pomimo jego wzrostu w miastach,
- wystąpił wyraźny spadek liczby bezrobotnych niezależnie od płci i miejsca zamieszkania,
- nieco mniejsza niż przed rokiem była stopa bezrobocia, a jej niższy poziom nadal występował na obszarach wiejskich, nie mniej jednak stopa bezrobocia należała do najwyższych w kraju (po województwie podkarpackim),
- zwiększyło się obciążenie pracujących osobami niepracującymi,
- zmalała zbiorowość biernych zawodowo; przede wszystkim w wyniku jej spadku na wsi.

Prezentowane wyniki BAEL zostały uogólnione w oparciu o bilanse ludności opracowane na podstawie NSP'2011. Ponadto uwzględniono zmiany metodologiczne, wyłączając z zakresu badania osoby przebywające poza gospodarstwem domowym 12 miesięcy i więcej (dotychczas było to powyżej 3 miesięcy).

W IV kwartale 2012 r. zbiorowość aktywnych zawodowo w województwie liczyła 652 tys. osób, a biernych zawodowo – 504 tys. Ludność aktywną zawodowo tworzyli pracujący (569 tys. osób) i bezrobotni (83 tys. osób).

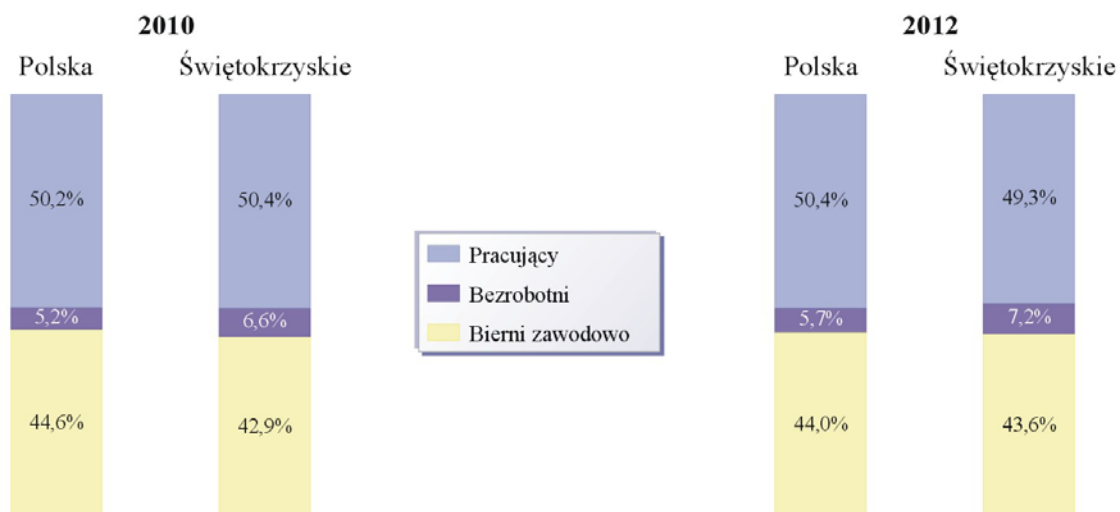
Dane o aktywności ekonomicznej ludności w wieku 15 lat i więcej opracowano na podstawie reprezentacyjnego Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL), prowadzonego w cyklu kwartalnym. Badaniem objęte są osoby będące członkami gospodarstw domowych w wylosowanych mieszkaniach.

Tabl. 11. Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej w IV kwartale

Wyszczególnienie	2010	2011	2012
POLSKA			
Aktywni zawodowo w tys.	17154	17295	17393
pracujący	15557	15613	15636
bezrobotni	1597	1682	1757
Bierni zawodowo w tys.	13826	13729	13656
Współczynnik aktywności zawodowej w %	55,4	55,7	56,0
Wskaźnik zatrudnienia w %	50,2	50,3	50,4
Stopa bezrobocia w %	9,3	9,7	10,1
ŚWIĘTOKRZYSKIE			
Aktywni zawodowo w tys.	690	672	652
pracujący	609	584	569
bezrobotni	80	88	83
Bierni zawodowo w tys.	519	506	504
Współczynnik aktywności zawodowej w %	57,1	57,0	56,5
Wskaźnik zatrudnienia w %	50,4	49,6	49,3
Stopa bezrobocia w %	11,6	13,1	12,7

Struktura ludności według statusu na rynku pracy uległa zmianie zarówno w stosunku do notowanej w IV kwartale 2011 r., jak i dwa lata wcześniej. W odniesieniu do analogicznego okresu 2011 r. zmniejszyły się udziały pracujących i bezrobotnych w ogólnej liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (po 0,3 p.proc.), natomiast wzrósł o 0,6 p.proc. odsetek osób biernych zawodowo. W porównaniu z IV kwartałem 2010 r. obserwowano spadek udziału pracujących (o 1,1 p.proc.) oraz wzrost odsetka osób bezrobotnych (o 0,6 p.proc.) i biernych zawodowo (o 0,7 p.proc.).

Wyk. 22. Struktura ludności w wieku 15 lat i więcej wg statusu na rynku pracy w IV kwartale

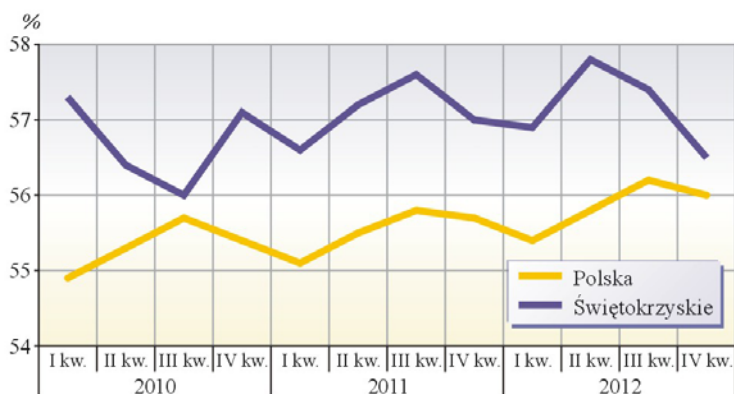

Liczba aktywnych zawodowo w IV kwartale 2012 r. zmniejszyła się w stosunku do zanotowanej w analogicznym okresie poprzedniego roku o 3,0%, natomiast w odniesieniu do sytuacji sprzed dwóch lat – spadła o 5,5%. Tendencję spadkową obserwowano zarówno wśród mężczyzn, jak i kobiet.

W omawianym okresie w województwie współczynnik aktywności zawodowej ukształtował się na poziomie 56,5% (jego wartość dla kraju wyniosła 56,0%). W ujęciu rocznym w województwie zaobserwowano spadek aktywności zawo-

Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności (ogółem lub danej grupy).

Wyk. 23. Współczynnik aktywności zawodowej

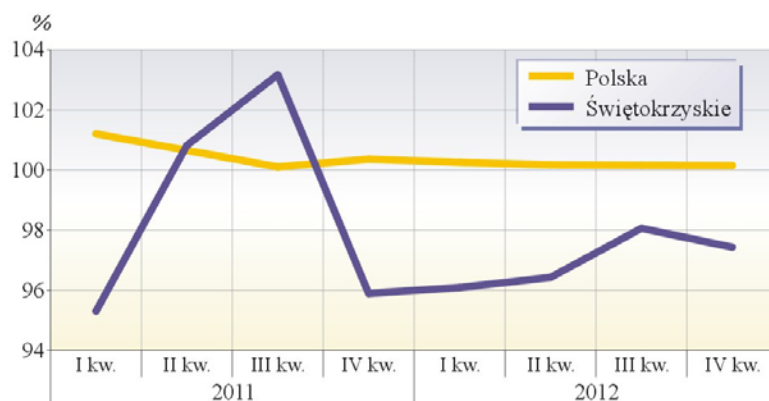
wśród kobiet (64,8%, wobec 48,2%). Bardziej aktywni byli mieszkańcy wsi, gdzie wskaźnik osiągnął 58,3%, podczas gdy w miastach – 54,4%.

dowej, a opisujący ją współczynnik zmniejszył się o 0,5 p.proc., natomiast w odniesieniu do analogicznego kwartału 2010 r. - spadł o 0,6 p.proc. (w skali kraju zaobserwowano wzrost odpowiednio o 0,3 p.proc. i 0,6 p.proc.). W analizowanym okresie w województwie świętokrzyskim wyższą wartość wskaźnika aktywności zawodowej zanotowano wśród mężczyzn niż

Do **pracujących** zaliczono wszystkie osoby w wieku 15 lat i więcej, które w okresie badanego tygodnia:

- wykonywały przez co najmniej 1 godzinę pracę przynoszącą zarobek lub dochód, tzn. były zatrudnione w charakterze pracownika najemnego, pracowały we własnym (lub dzierżawionym) gospodarstwie rolnym lub prowadziły własną działalność gospodarczą poza rolnictwem albo pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa rolnego lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem;
- miały pracę, ale jej nie wykonywały:
  - z powodu choroby, urlopu macierzyńskiego lub wypoczynkowego,
  - z innych powodów przy czym długość przerwy w pracy wynosiła do 3 miesięcy oraz od 2006 r. – powyżej 3 miesięcy i dotyczyła osób, które były pracownikami najemnymi i w tym czasie otrzymywały co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia.

Wyk. 24. Dynamika liczby pracujących
analogiczny okres roku poprzedniego = 100

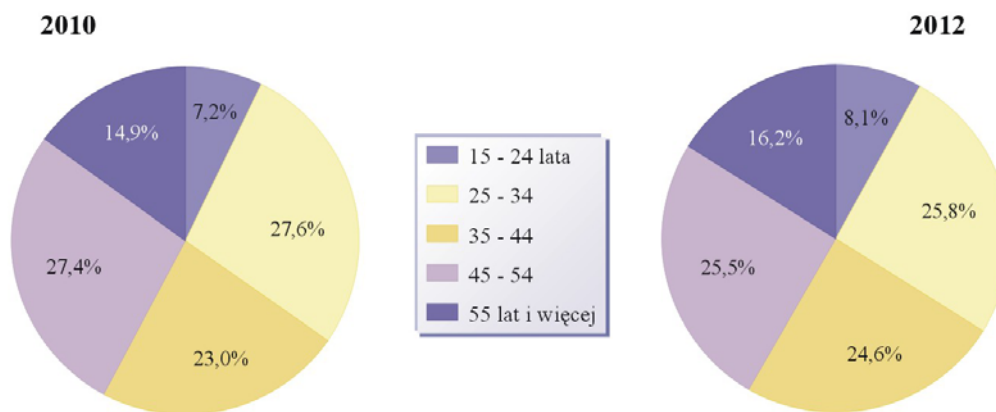

Zbiorowość pracujących w IV kwartale 2012 r. liczyła 569 tys. i była o 2,6% niższa niż zanotowana rok wcześniej. Było to wynikiem zarówno spadku liczby pracujących mężczyzn (o 2,4%), jak i zmniejszenia się liczby kobiet posiadających pracę (o 2,8%). W porównaniu z analogicznym okresem 2010 r. omawiana populacja

zmniejszyła się o 40 tys. osób (tj. o 6,6%), a obserwowany spadek dotyczył obydwu płci, przy czym mężczyzn – o 4,7%, a kobiet – o 9,0%. W analizowanym okresie w populacji pracujących mniejszy udział (42,5%) miały kobiety.

Biorąc pod uwagę wiek pracujących, w IV kwartale 2012 r. najmniejszy udział w omawianej zbiorowości miały osoby ze skrajnych grup wiekowych, tzn. 15-24 lata (8,1%) oraz 55 lat i więcej (16,2%). Udziały pozostałych grup wyodrębnionych ze względu na wiek były zbliżone i mieściły się w granicach 24,6%-25,8%.

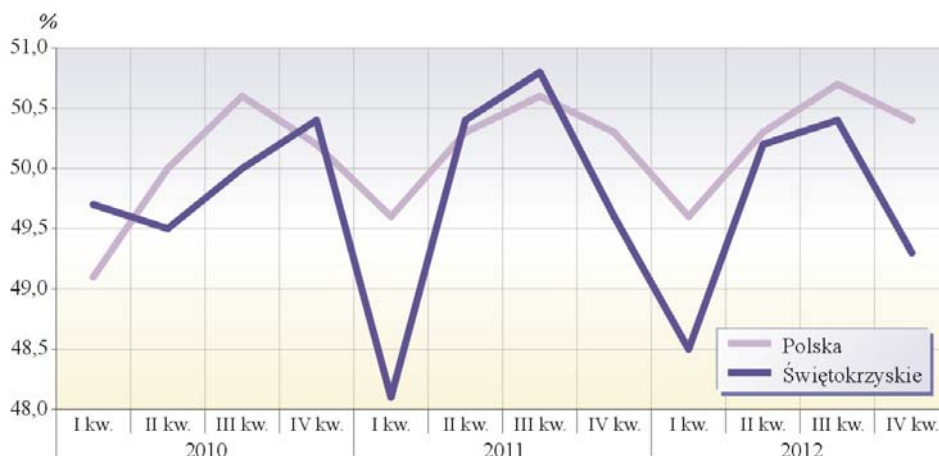
Wyk. 25. **Struktura pracujących według wieku w województwie świętokrzyskim w IV kwartale**

Wskaźnik zatrudnienia w województwie świętokrzyskim wyniósł 49,3% i był o 1,1 p.proc. niższy od średniego w kraju. W odniesieniu do analogicznego kwartału 2011 r. zmniejszył się on o 0,3 p.proc. (w skali kraju wzrósł o 0,1 p.proc.), przy czym obserwowany w tym czasie spadek dotyczył zarówno populacji mężczyzn (o 0,1 p.proc. do 57,3%), jak i kobiet (o 0,5 p.proc. do 41,4%). Na przestrzeni roku wskaźnik zatrudnienia zmniejszył się dla ludności wsi o 1,1 p.proc. osiągając wartość 51,8%, natomiast w miastach zwiększył się o 1,2 p.proc. i wyniósł 46,6%.

Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności (ogółem lub danej grupy).

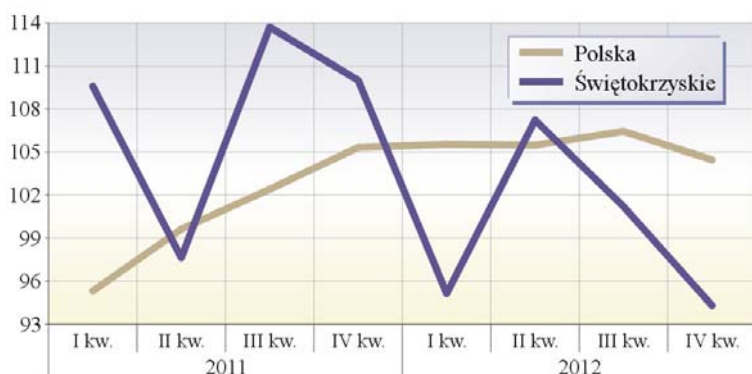
Wyk. 26. **Wskaźnik zatrudnienia**

W IV kwartale 2012 r. liczba bezrobotnych w województwie świętokrzyskim wyniosła 83 tys. osób i w odniesieniu do analogicznego okresu roku poprzedniego zmalała o 5,7%, przy czym zmniejszyła się zarówno populacja bezrobotnych mężczyzn (o 8,7%), jak i kobiet (o 7,0%). W porównaniu z analogicznym okresem 2010 r. liczba osób bezrobotnych była wyższa o 3,8%. W IV kwartale 2012 r. wśród ogółu osób bezrobotnych w województwie większość (50,6%) stanowili mężczyźni.

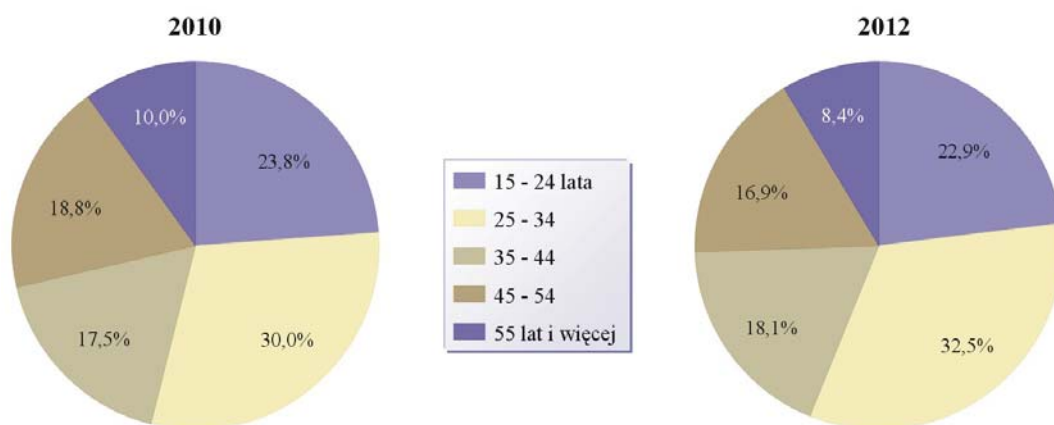
Bezrobotni to osoby w wieku 15-74 lata, które w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi, aktywnie poszukiwały pracy i były gotowe podjąć pracę w ciągu dwóch tygodni następujących po tygodniu badanym. Do bezrobotnych zaliczono także osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie 3 miesięcy oraz były gotowe tę pracę podjąć.

Wyk. 27. **Dynamika liczby bezrobotnych**
analogiczny okres roku poprzedniego = 100

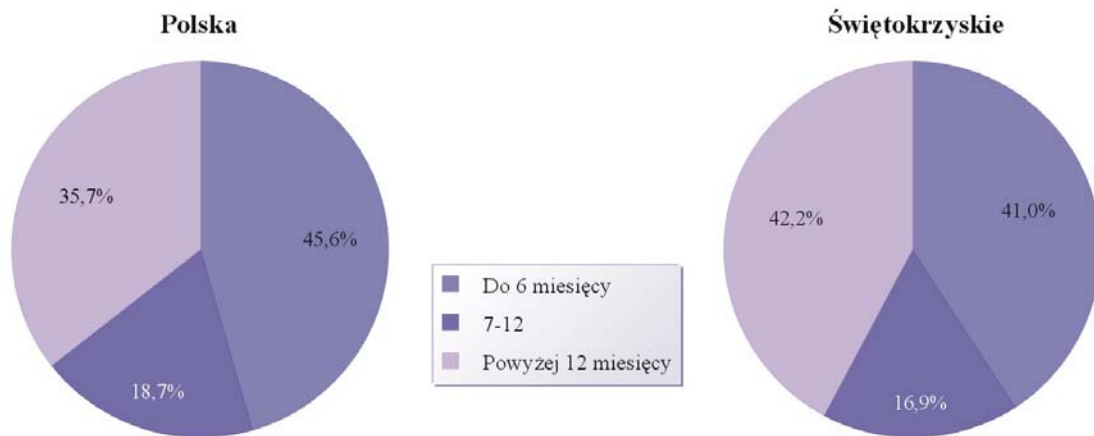
Analiza bezrobotnych pod względem wieku w województwie świętokrzyskim w IV kwartale 2012 r. wykazała, że najliczniejszą grupę tworzyły osoby należące do przedziału wiekowego 25-34 lata (32,5% ogółu bezrobotnych). Najmniejsza zbiorowość obejmowała osoby 55-letnie i starsze (8,4%).

Wyk. 28. **Struktura bezrobotnych według wieku w województwie świętokrzyskim w IV kwartale**

Przeciętny czas poszukiwania pracy przez osoby bezrobotne w IV kwartale 2012 r. w województwie świętokrzyskim wyniósł 13,5 miesiąca (w kraju – 11,7 miesiąca). Na przestrzeni roku okres ten uległ skróceniu o 0,2 miesiąca (w Polsce – wydłużył się o 0,6 miesiąca). W analizowanym okresie w województwie liczba osób długotrwale poszukujących pracy (tzn. dłużej niż rok) wyniosła 35 tys. i stanowiła 42,2% ogółu bezrobotnych (wobec 45,5% rok wcześniej). W kraju w IV kwartale 2012 r. odsetek osób pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy w ogólnej liczbie bezrobotnych wyniósł 35,7% i w porównaniu z zanotowanym przed rokiem zwiększył się o 2,5 p.proc.

Wyk. 29. **Struktura bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy w IV kwartale 2012 r.**

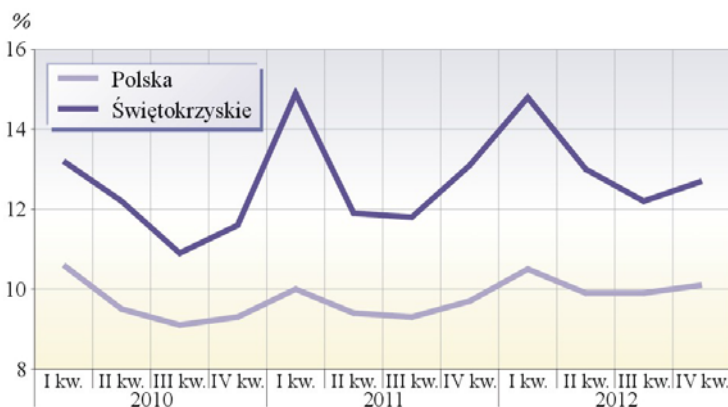

Stopa bezrobocia w IV kwartale 2012 r. w województwie świętokrzyskim ukształtowała się na poziomie 12,7% i była o 2,6 p.proc. wyższa od wskaźnika ogólnokrajowego. Biorąc pod uwagę zróżnicowanie przestrzenne stopy bezrobocia, wyższą wartość odnotowano jedynie w województwie podkarpackim (14,0%). Na przestrzeni roku w województwie stopa bezrobocia spadła o 0,4 p.proc. (w Polsce – wzrosła o 0,4 p.proc.), natomiast w odniesieniu do analogicznego okresu 2010 r. odnotowano wzrost o 1,1 p.proc. (w kraju – wzrost o 0,8 p.proc.).

Stopę bezrobocia obliczono jako udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo (ogółem lub danej grupy).

W IV kwartale 2012 r. w województwie analizowany wskaźnik w przypadku mężczyzn wyniósł 11,4%, a wśród kobiet – 14,2%. W miastach poziom bezrobocia był wyższy – stopa bezrobocia osiągnęła 14,4%, podczas gdy na wsi wyniosła 11,3%.

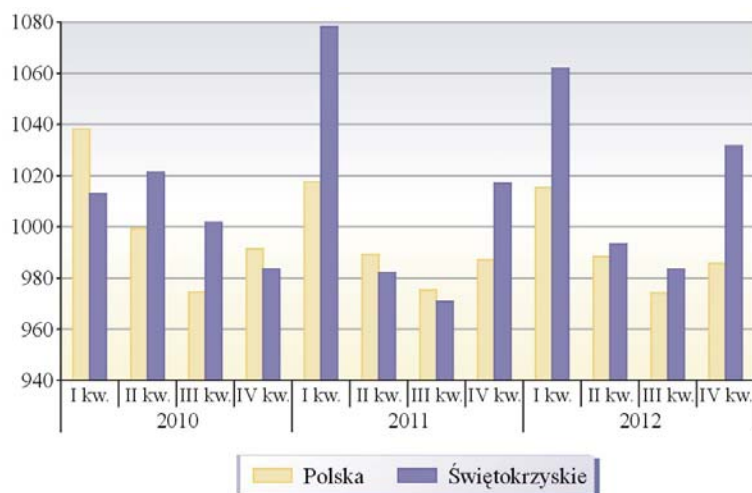
Wyk. 30. **Stopa bezrobocia**

W IV kwartale 2012 r. zbiorowość biernych zawodowo liczyła 504 tys. osób i stanowiła 43,6% ogółu mieszkańców województwa w wieku 15 lat i więcej. Udział biernych zawodowo w ogólnej liczbie ludności kraju w tym wieku ukształtował się na poziomie 44,0%. Na przestrzeni roku liczba nieaktywnych zawodowo w województwie świętokrzyskim zmniejszyła się o 0,4%, a w stosunku do analogicznego okresu 2010 r. była niższa o 2,9%. W skali kraju w analogicznym okresie liczebność analizowanej populacji zmniejszyła się odpowiednio o 0,5% i 1,2%. Większość populacji osób nieaktywnych zawodowo w regionie tworzyły kobiety, których udział w IV kwartale 2012 r. wyniósł 60,1%. Ponadto większość osób biernych zawodowo zamieszkiwało miasta (51,0%).

W IV kwartale 2012 r. zbiorowość biernych zawodowo liczyła 504 tys. osób i stanowiła 43,6% ogółu mieszkańców województwa w wieku 15 lat i więcej. Udział biernych zawodowo w ogólnej liczbie ludności kraju w tym wieku ukształtował się na poziomie 44,0%. Na przestrzeni roku liczba nieaktywnych zawodowo w województwie świętokrzyskim zmniejszyła się o 0,4%, a w stosunku do analogicznego okresu 2010 r. była niższa o 2,9%. W skali kraju w analogicznym okresie liczebność analizowanej populacji zmniejszyła się odpowiednio o 0,5% i 1,2%. Większość populacji osób nieaktywnych zawodowo w regionie tworzyły kobiety, których udział w IV kwartale 2012 r. wyniósł 60,1%. Ponadto większość osób biernych zawodowo zamieszkiwało miasta (51,0%).

Wyk. 31. Liczba osób niepracujących na 1000 osób pracujących

okresie 2011 r. różnica ta wynosiła 30 osób. Z kolei w 2010 r. – w kraju obciążenie było większe niż w województwie (o 7 osób).

W IV kwartale 2012 r. na 1000 pracujących przypadało 1032 osoby bezrobotne i bierne zawodowo. Rok wcześniej obciążenie to wynosiło 1017 osób, natomiast w analogicznym okresie 2010 r. – 984 osób. W IV kwartale 2012 r. w województwie na 1000 pracujących przypadało o 46 osób więcej pozostających bez pracy niż w skali kraju, natomiast w analogicznym

---

Dane prezentujące rynek pracy w województwie świętokrzyskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa świętokrzyskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa świętokrzyskiego” – publikacja dostępna co kwartał,
- „Aktywność ekonomiczna ludności w województwie świętokrzyskim” – opracowanie sygnałne dostępne co kwartał,
- „Rynek pracy w województwie świętokrzyskim” – od 2011 r. publikacja dostępna co rok (również w wersji książkowej),

jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).

WYNAGRODZENIA

W 2012 r. w województwie świętokrzyskim przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ukształtowało się na poziomie wyższym niż rok wcześniej. Przeciwnie, niż w 2011 roku, w 2012 r. wynagrodzenia rosły w większym stopniu w sektorze publicznym, niż w prywatnym. Na przestrzeni omawianego roku zmniejszył się dystans przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w województwie do wielkości krajowej (o 0,9 pkt proc. do 15,3%). W porównaniu z 2011 r. zwiększył się czas przepracowany w sektorze przedsiębiorstw oraz średnie wynagrodzenie za godzinę pracy. Na tle pozostałych województw przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie świętokrzyskim zajęło jedenastą lokatę w kraju (wobec 12 pozycji w 2011 r.).

Tabl. 12. **Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw**

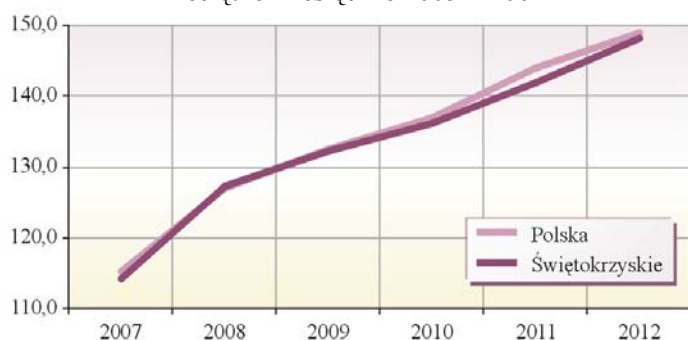
Wyszczególnienie	2005	2011	2012		
			w złotych		2005=100
Polska	2515,70	3604,68	3728,36	148,4	103,4
Świętokrzyskie	2130,23	3022,12	3158,25	148,4	104,5
Kielce	.	3121,50	3269,07	.	104,7

W 2012 r. w województwie świętokrzyskim przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw osiągnęło poziom 3158,25 zł i było wyższe niż w roku poprzednim o 4,5%. W kraju przeciętne wynagrodzenie brutto wyniosło 3728,36 zł, co oznacza wzrost o 3,4% w odniesieniu do zanotowanego przed rokiem.

***Przeciętne wynagrodzenie brutto** to stosunek sumy wynagrodzeń osobowych brutto, honorariów wypłaconych niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, wypłat z tytułu udziału w zysku do podziału lub w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach oraz dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej do przeciętnej liczby zatrudnionych w danym okresie, po wyeliminowaniu osób wykonujących pracę nakładczą oraz zatrudnionych za granicą.*

Wyk. 32. **Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw**

Przeciętne miesięczne 2005 = 100

W województwie świętokrzyskim w sektorze publicznym przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto osiągnęło wartość 3869,23 zł i zwiększyło się o 13,1% w stosunku do poprzedniego roku. W sektorze prywatnym przeciętne wynagrodzenie ukształtowało się na poziomie 3082,87 zł i było o 3,6% wyższe od zanotowanego w 2011 r.

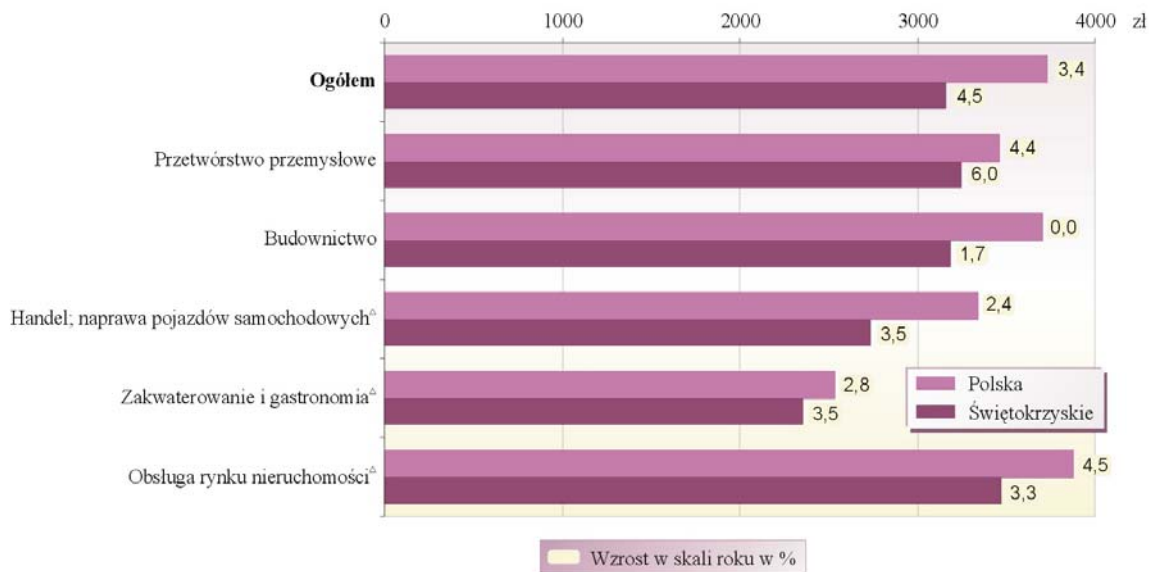
Tabl. 13. **Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie świętokrzyskim**

Sekcje	2011				2012				Prze- ciętne mie- sięczne wyna- gro- dzenie brutto w zł
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100								
O g ó ł e m	103,6	103,4	103,7	104,2	106,9	105,4	104,5	104,5	3158,25
w tym:									
Przemysł	103,2	102,1	102,0	103,0	106,9	105,6	105,3	105,4	3385,96
w tym:									
przetwórstwo przemysłowe	106,1	105,7	105,1	105,1	107,3	106,2	105,6	106,0	3248,07
dostawa wody; gospodaro- wanie ściekami i odpada- mi; rekultywacja ^Δ	101,3	102,7	102,0	104,5	103,1	103,6	103,2	101,6	3420,11
Budownictwo	101,6	104,4	107,3	107,2	114,4	105,8	102,4	101,7	3190,18
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	104,6	105,9	106,3	105,5	104,3	104,2	103,2	103,5	2731,96
Transport i gospodarka maga- zynowa	104,7	105,0	104,4	104,4	106,3	106,8	106,9	106,3	2655,05
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	103,5	103,3	103,6	103,9	108,6	106,1	104,6	103,5	2350,80
Informacja i komunikacja	105,9	102,1	101,1	101,5	97,9	101,5	101,7	100,6	3696,10
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	104,2	104,2	103,4	102,9	102,6	103,1	102,7	103,3	3469,33
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	114,7	110,7	107,3	107,3	101,0	100,1	101,9	100,8	3417,99
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	99,5	102,0	102,5	102,0	106,8	104,6	103,6	103,7	2047,81

W skali roku odnotowano poprawę warunków płacowych w sektorze przedsiębiorstw w regionie, przy czym finansowo zyskali zarówno zatrudnieni w sekcjach przemysłowych, jak i w usługowych. Najwyższy wzrost przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń notowano w transporcie i gospodarce magazynowej (o 6,3%), przetwórstwie przemysłowym (o 6,0%), administrowaniu i działalności wspierającej (o 3,7%), a także w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 3,5%) oraz w zakwaterowaniu i gastronomii (o 3,5%).

W 2012 roku najwyższe przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w województwie świętokrzyskim (podobnie jak w 2011 r.) zanotowano w sekcjach: informacja i komunikacja oraz obsługa rynku nieruchomości; przekroczyły one odpowiednio o 17,0% i 9,8% średnie wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw w regionie. Najniższe wynagrodzenia stwierdzono natomiast w administrowaniu i działalności wspierającej oraz zakwaterowaniu i gastronomii (odpowiednio o 35,2% i 25,6% mniejsze od przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w województwie).

Wyk. 33. **Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w wybranych sekcjach w sektorze przedsiębiorstw w 2012 r.**

W 2012 r. w jednostkach sektora przedsiębiorstw w województwie świętokrzyskim przepracowano łącznie 208,2 mln godzin, tj. o 0,1% więcej niż przed rokiem. Czas przepracowany zmniejszył się o 3,6 % w sektorze publicznym, natomiast w sektorze prywatnym - wzrósł o 0,5%. Największą liczbę godzin przepracowano w sekcjach: przetwórstwo przemysłowe – 95,2 mln (45,7% ogółu) i handel; naprawa pojazdów samochodowych – 42,3 mln (20,3%), zaś najmniej w obsłudze rynku nieruchomości oraz zakwaterowaniu i gastronomii – po 3,5 mln (1,7%), a także w informacji i komunikacji – 1,4 mln (0,7%).

Czas przepracowany średnio w ciągu miesiąca przez 1 zatrudnionego w jednostkach sektora przedsiębiorstw w województwie świętokrzyskim w 2012 r. wyniósł 148 godzin.

Przeciętne wynagrodzenie godzinowe w tym okresie ukształtowało się na poziomie 21,32 zł, przy czym w sektorze publicznym osiągnęło wartość 26,40 zł, zaś w sektorze prywatnym – 20,79 zł. W porównaniu z 2011 r. zaobserwowano wzrost wynagrodzenia za godzinę pracy o 4,9% (w sektorze publicznym – o 10,8%, a w prywatnym – o 4,2%). Najwyższe wynagrodzenie za przepracowaną godzinę otrzymali zatrudnieni w sekcji informacja i komunikacja – 25,78 zł, a najniższe w administrowaniu i działalności wspierającej – 13,98 zł.

Dane prezentujące przeciętne wynagrodzenia brutto w województwie świętokrzyskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa świętokrzyskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Biuletyn statystyczny województwa świętokrzyskiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Rynek pracy w województwie świętokrzyskim” – od 2011 r. publikacja dostępna co rok w wersji książkowej oraz elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,

jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł - dane krótkookresowe).

ŚWIADCZENIA SPOŁECZNE

W województwie świętokrzyskim w 2012 r. przeciętna liczba emerytów i rencistów ukształtowała się na poziomie niższym niż rok wcześniej. W kolejnych okresach narastających omawianego roku liczba świadczeniobiorców systematycznie spadała. Na kierunek zmian zachodzących w całej populacji emerytów i rencistów w skali roku miała wpływ malejąca zbiorowość rolników indywidualnych. Populacja emerytów i rencistów pobierających świadczenia z ZUS w 2012 roku nieznacznie zmalała.

W analizowanym roku odnotowano wzrost przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto, przy czym wyższą dynamiką charakteryzowały się świadczenia wypłacane rolnikom indywidualnym, niż wypłacane przez ZUS.

W 2012 r. w województwie świętokrzyskim przeciętna liczba emerytów i rencistów wyniosła 306,0 tys. osób i była niższa zarówno od notowanej przed rokiem (o 1,5 tys. osób, tj. o 0,5%), jak i w 2006 r. (o 10,5 tys. osób, tj. o 3,3%). Większe zmiany w tym zakresie stwierdzono w skali kraju – w omawianym roku świadczenia wypłacano przeciętnie 8636,4 tys. osób, czyli o 1,2% mniej niż w roku poprzednim.

Tabl. 14. Świadczenia społeczne

Wyszczególnienie	2006	2011	2012		
	w liczbach bezwzględnych		2006=100	2011=100	
POLSKA ^a					
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys.	8803,3	8740,8	8636,4	98,1	98,8
pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS	7217,4	7414,2	7350,7	101,8	99,1
rolników indywidualnych	1586,0	1326,6	1285,7	81,1	96,9
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS w zł	1214,75	1669,22	1759,85	144,9	105,4
w tym emerytura	1310,75	1783,06	1872,32	142,8	105,0
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł	802,52	986,24	1 054,61	131,4	106,9
w tym emerytura	841,06	1028,51	1 097,75	130,5	106,7

^a Łącznie z rentami wypadkowymi finansowanymi z FUS, a wypłacanymi przez MON, MSW oraz MS w zbiegu z emeryturami finansowanymi z budżetu MON, MSW oraz MS, a także wypłatami świadczeń rolnych z MON, MSW oraz MS nieuwzględnionymi w województwie.

Tabl. 14. Świadczenia społeczne (dok.)

Wyszczególnienie	2006	2011	2012		
	w liczbach bezwzględnych		2006=100	2011=100	
ŚWIĘTOKRZYSKIE					
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys.	316,5	307,4	306,0	96,7	99,5
pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS	228,9	235,1	235,6	103,0	100,2
rolników indywidualnych	87,6	72,4	70,4	80,3	97,2
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS w zł	1085,24	1494,87	1583,00	145,9	105,9
w tym emerytura	1171,32	1607,01	1692,98	144,5	105,3
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł	779,49	960,41	1029,82	132,1	107,2
w tym emerytura	807,15	993,16	1064,34	131,9	107,2

W 2012 r. odsetek osób pobierających świadczenia emerytalno-rentowe w województwie w ogólnej ich zbiorowości w Polsce wyniósł 3,5% i utrzymał się na poziomie sprzed roku. Świadczeniobiorcy ZUS z terenu województwa świętokrzyskiego stanowili 3,2% całej populacji, a KRUS - 5,5%.

Informacje o świadczeniach emerytalnych i rentowych (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych – ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa).

W 2012 r. emerytury i renty z ZUS otrzymywało 235,6 tys. osób, tj. o 0,2% więcej niż przed rokiem i o 3,0% więcej niż przed sześcioma laty. W porównaniu z rokiem poprzednim wzrosła o 1,2% liczba emerytów, liczba osób pobierających renty rodzinne nie uległa istotnej zmianie (wzrosła o 0,4%). Wyraźnie zmniejszyła się natomiast liczba rencistów otrzymujących świadczenia z tytułu niezdolności do pracy (o 4,3%).

Podobnie, jak w latach wcześniejszych, w 2012 r. największą grupę wśród świadczeniobiorców ZUS stanowili emeryci (67,7%), a najmniejszą osoby pobierające renty z tytułu niezdolności do pracy (14,0%).

Tabl. 15. Świadczenia społeczne w województwie świętokrzyskim

Wyszczególnienie	2011				2012			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys.	307,8	307,2	307,7	307,4	306,8	306,7	306,3	306,0
analogiczny okres poprzedniego roku=100	98,4	98,4	98,8	98,9	99,7	99,8	99,5	99,5

Tabl. 15. Świadczenia społeczne w województwie świętokrzyskim (dok.)

Wyszczególnienie	2011				2012			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys. (dok.) pobierających świadczenia								
wypłacane przez ZUS	234,5	234,3	235,0	235,1	235,7	235,7	235,7	235,6
analogiczny okres poprzedniego roku=100	99,1	99,1	99,6	99,7	100,5	100,6	100,3	100,2
rolników indywidualnych	73,3	73,0	72,7	72,4	71,1	71,0	70,6	70,4
analogiczny okres poprzedniego roku=100	96,1	96,2	96,3	96,3	96,9	97,2	97,2	97,2
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w zł:								
wypłacana przez ZUS	1458,53	1479,10	1488,45	1494,87	1539,37	1566,85	1576,36	1583,00
analogiczny okres poprzedniego roku=100	106,1	105,7	105,6	105,5	105,5	105,9	105,9	105,9
rolników indywidualnych	946,03	955,34	958,66	960,41	991,85	1017,49	1025,66	1029,82
analogiczny okres poprzedniego roku=100	103,9	103,4	103,3	103,2	104,8	106,5	107,0	107,2

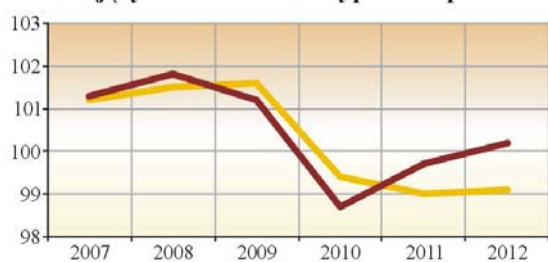
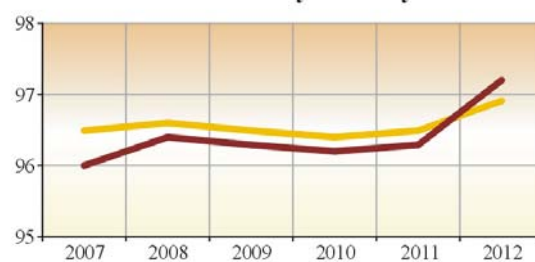
Informacje o świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych dotyczą świadczeń wypłacanych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ze środków Funduszu Emerytalno-Rentowego i budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa), a także ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z tych środków.

Dynamika liczby osób otrzymujących świadczenia emerytalno-rentowe w ramach rolniczego systemu ubezpieczeń społecznych była zróżnicowana. W porównaniu z 2011 r. zmniejszeniu uległa zbiorowość świadczeniobiorców pobierających emeryturę i renty z tytułu

niezdolności do pracy, wzrosła natomiast liczba świadczeniobiorców korzystających z rent rodzinnych. Emerytury i renty rolnicze w 2012 r. pobierało 70,4 tys. osób (o 2,8% mniej niż przed rokiem i o 19,7% mniej w stosunku do 2006 r.). W skali roku największy spadek (o 3,2%) zaobserwowano w przypadku osób otrzymujących emeryturę, natomiast powiększyła się zbiorowość osób korzystających z rent rodzinnych (o 1,8%). Świadczeniobiorcy KRUS charakteryzowali się również nieco odmienną strukturą. Podobnie jak w przypadku świadczeń wypłacanych przez ZUS, dominowali emeryci, przy czym ich odsetek wyniósł 82,2%. Najniższy udział miały osoby pobierające renty rodzinne, które stanowiły 3,3% ogółu świadczeniobiorców KRUS.

Wyk. 34. **Dynamika przeciętnej miesięcznej liczby emerytów i rencistów**

Rok poprzedni = 100

Pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS

Rolników indywidualnych

— Polska — Świętokrzyskie

Świadczenia emerytalno-rentowe obejmują kwotę świadczeń należnych (bieżących oraz wyrównawczych) uwzględniającą zmniejszenia m.in. z tytułu osiągnięcia przychodów z pracy.

W regionie w 2012 r. przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS wyniosła 1583,00 zł i była wyższa o 5,9% niż przed rokiem (w kraju wzrost o 5,4%). To samo świadczenie pobierane przez rolników indywidualnych ukształtowało się na poziomie 1029,82 zł

i zwiększyło się o 7,2% w ciągu roku (w kraju – o 6,9%).

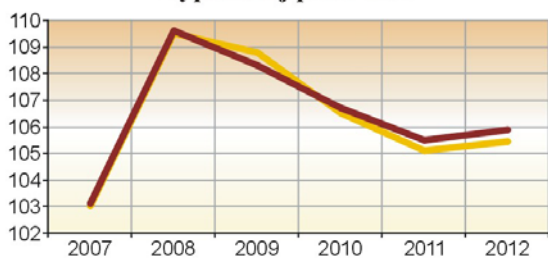
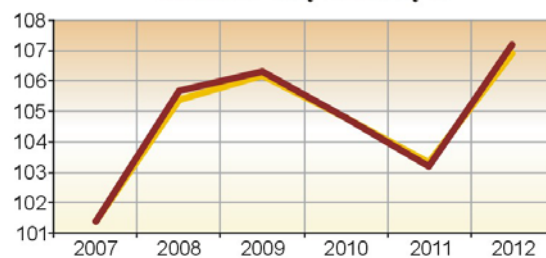
Tendencję wzrostową obserwowano w przypadku wszystkich kategorii świadczeń zarówno w województwie, jak i w kraju. Szybciej rosła przeciętna emerytura i renta wypłacana przez KRUS niż to samo świadczenie z ZUS.

Świadczenia emerytalno-rentowe nie obejmują wypłat emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych.

W ostatnim roku różnica wyniosła 1,3 pkt proc. w województwie wobec 1,5 pkt proc. w kraju. Rozpatrując zaś poszczególne kategorie świadczeń, w województwie i w kraju w największym stopniu zwiększyły się renty rodzinne rolników indywidualnych (odpowiednio o: 8,5% i 8,7%).

 Wyk. 35. **Dynamika przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto**

Rok poprzedni = 100

Wypłacanej przez ZUS

Rolników indywidualnych

— Polska — Świętokrzyskie

W 2012 r. wysokość świadczeń w województwie kształtowała się poniżej średniej krajowej. Przebieg emerytura i renta z ZUS pozostała jedną z najniższych w Polsce, a pod względem świadczenia pobieranego przez rolników indywidualnych województwo uplasowało się na dwunastym miejscu w kraju. W przypadku wypłat realizowanych przez KRUS odnotowano jednak mniejsze odchylenia od średniej krajowej w poszczególnych kategoriach świadczeń (wahały się one od 2,1% przy rentach rodzinnych do 3,0% w przypadku emerytur) w porównaniu z wypłatami z ZUS (gdzie emerytury były niższe od średniej krajowej o 9,6%, a renty rodzinne – o 12,0%).

Dane prezentujące świadczenia społeczne w województwie świętokrzyskim znajdują się w publikacji pt. „Biuletyn statystyczny województwa świętokrzyskiego”, która co kwartał dostępna jest w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu, jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł - dane krótkookresowe).

CENY

W województwie świętokrzyskim 2012 r. charakteryzował się niższym niż w 2011 r. wzrostem cen towarów i usług konsumpcyjnych. Podobnie jak w Polsce, wzrost cen wystąpił w większości grup towarów i usług, a najwyższy odnotowano w grupie opłat związanych z mieszkaniem oraz transportem. Spadek cen odnotowano jedynie w grupie odzież i obuwie.

Podstawę do opracowania wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych obliczono przy przyjęciu systemu wag z roku poprzedzającego rok badany.

Systemy wag w zakresie poszczególnych województw oraz w skali kraju opracowano na podstawie struktury wydatków (bez spożycia naturalnego) gospodarstw domowych na zakup towarów i usług konsumpcyjnych, uzyskanej z badania budżetów gospodarstw domowych. Grupowania towarów i usług konsumpcyjnych dokonano na podstawie Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu zaadaptowanej na potrzeby zharmonizowanych wskaźników cen konsumpcyjnych (COICOP/HICP).

W województwie świętokrzyskim w 2012 r. ceny towarów i usług konsumpcyjnych w porównaniu z rokiem poprzednim wzrosły o 4,0% (wobec wzrostu o 3,7% średnio dla Polski). W poszczególnych grupach towarów i usług konsumpcyjnych odnotowano zróżnicowaną dynamikę cen. Najbardziej w skali roku zdrożały towary i usługi związane z mieszkaniem (o 5,5%), transportem (o 7,8%) oraz

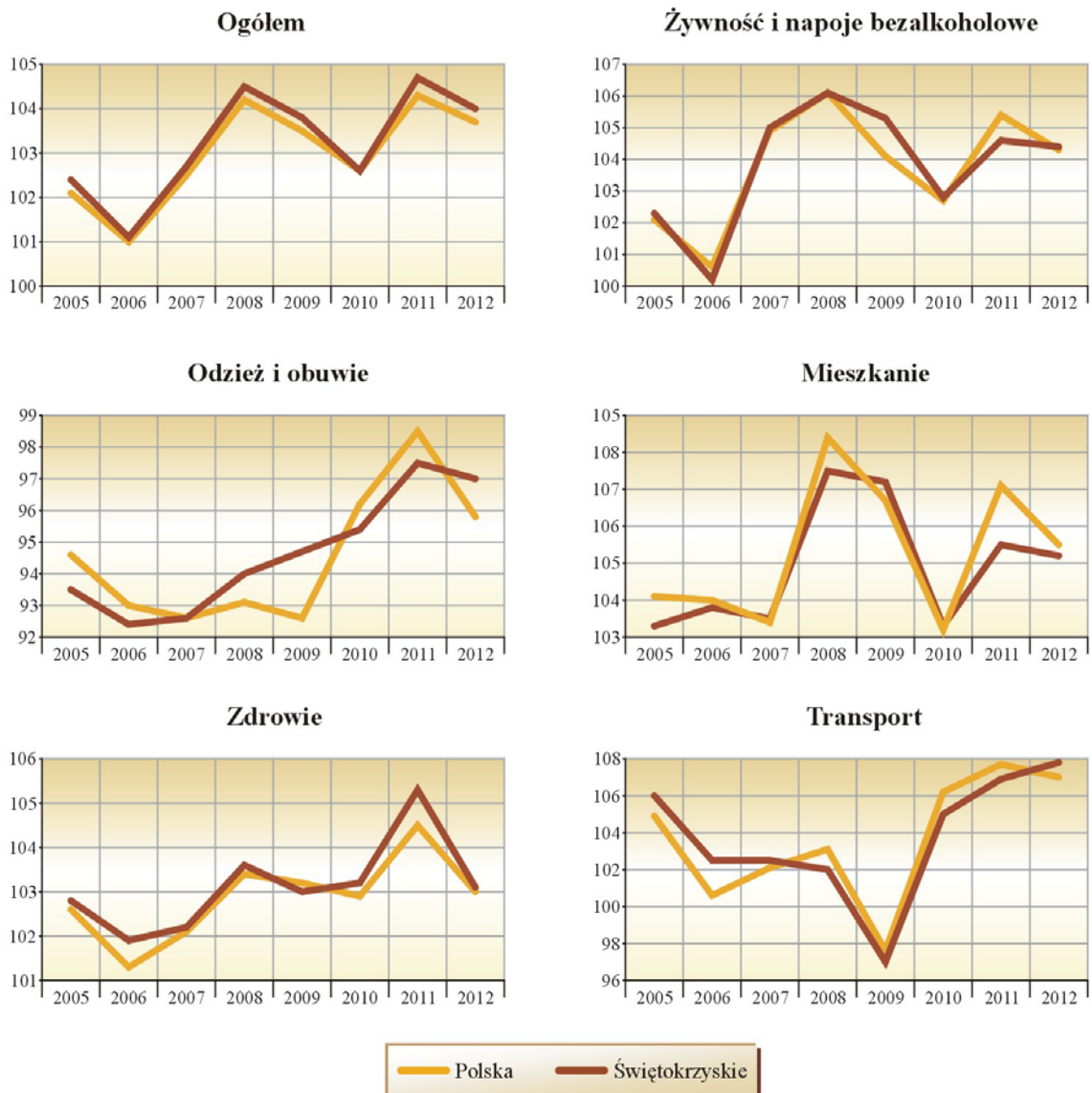
żywność i napoje bezalkoholowe (o 4,4%). Podobnie jak w roku 2011 spadek cen notowano w grupie towarów i usług związanych z odzieżą i obuwem (o 3,0%).

Tabl. 16. **Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych**

Wyszczególnienie	2005	2011	2012
	rok poprzedni = 100		
POLSKA			
O g ó l e m	102,1	104,3	103,7
Żywność i napoje bezalkoholowe	102,1	105,4	104,3
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	102,7	103,7	104,1
Odzież i obuwie	94,6	98,5	95,8
Mieszkanie	103,3	105,5	105,2
Zdrowie	102,6	104,5	103,2
Transport	104,9	107,7	107,0
Rekreacja i kultura	100,6	100,5	101,1
Edukacja	103,2	103,5	104,2

Tabl. 16. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych (dok.)

Wyszczególnienie	2005	2011	2012
	rok poprzedni = 100		
ŚWIĘTOKRZYSKIE			
Ogółem	102,4	104,7	104,0
Żywność i napoje bezalkoholowe	102,3	104,6	104,4
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	103,2	104,2	104,4
Odzież i obuwie	93,5	97,5	97,0
Mieszkanie	104,1	107,1	105,5
Zdrowie	102,8	105,3	103,1
Transport	106,0	106,9	107,8
Rekreacja i kultura	101,6	101,0	100,5
Edukacja	101,1	101,4	102,9

Wyk. 36. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych
Rok poprzedni = 100

W 2012 r. największy wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w odniesieniu do analogicznego okresu roku poprzedniego wystąpił w I kwartale (o 4,6%), w tym najbardziej zdrożały towary i usługi związane z transportem (o 11,0%), które także w kolejnych dwóch kwartałach rosły najszybciej. Ich dynamika na przestrzeni roku stopniowo się jednak zmniejszała. W rezultacie w IV kwartale najwyższy wzrost wystąpił w grupie towarów i usług związanych z mieszkaniem. We wszystkich analizowanych okresach wzrost cen obserwowano w większości grup towarów i usług (jedynie w grupie odzież i obuwie utrzymywał się spadek).

Tabl. 17. **Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w województwie świętokrzyskim**

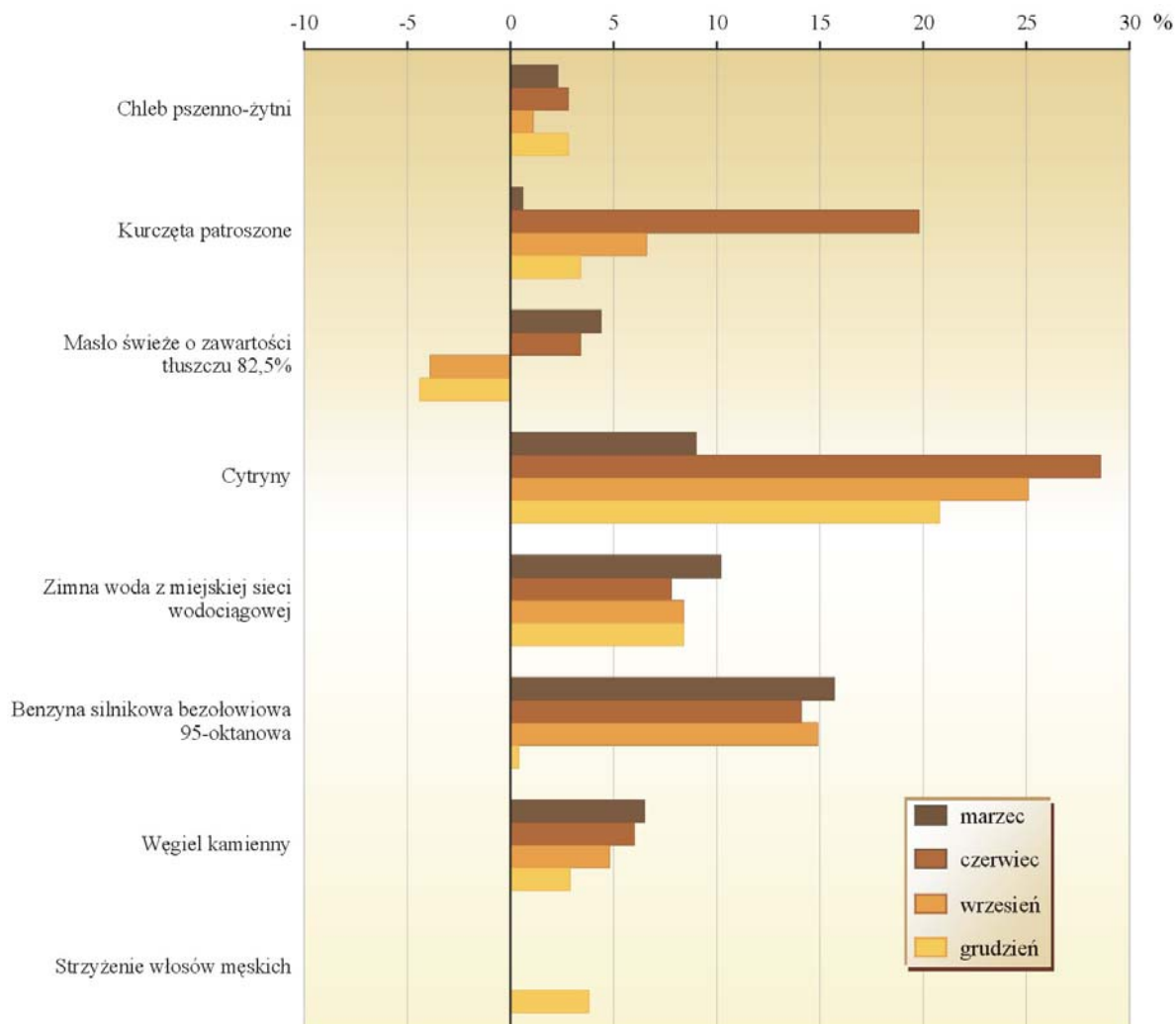
Wyszczególnienie	2011				2012			
	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó ł e m	104,2	105,3	104,5	105,0	104,6	104,3	104,4	102,9
Żywność i napoje bezalkoholowe	104,5	107,0	103,3	103,6	104,3	103,4	105,7	104,3
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	104,7	103,5	104,7	104,2	104,8	105,3	104,0	103,7
Odzież i obuwie	94,3	98,3	97,8	99,7	98,4	97,6	95,7	96,2
Mieszkanie	106,4	107,0	107,4	107,5	106,2	106,5	105,4	104,1
Zdrowie	103,6	104,6	105,2	107,7	104,8	103,8	103,4	100,5
Transport	106,5	106,1	106,7	108,3	111,0	109,6	107,9	103,1
Rekreacja i kultura	101,0	101,3	101,0	100,9	100,4	100,5	100,8	100,4
Edukacja	101,4	101,5	101,4	101,2	102,3	102,8	103,6	102,9

W grudniu 2012 r. w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego wzrost cen wystąpił w grupie artykułów żywnościowych. W województwie świętokrzyskim najbardziej podrożały ziemniaki (o 40,0%), cytryny (o 20,8%), cebuła (o 12,3%) oraz marchew (o 12,1%). Zdecydowanie mniej niż przed rokiem płacono za kawę naturalną mieloną (o 17,4%) oraz śmietanę o zawartości tłuszczu 18% (o 14,6%). W grupie artykułów nieżywnościowych znacząco zdrożał bilet do kina (o 13,1%), wizyta u lekarza specjalisty (o 10,9%) oraz zimna woda z miejskiej sieci wodociągowej (o 8,4%).

Źródłem informacji o cenach detalicznych prezentowanych towarów żywnościowych były notowania cen prowadzone przez ankietatorów w wybranych punktach sprzedaży, w wytypowanych rejonach badania cen. Ceny towarów i usług konsumpcyjnych notowano raz w miesiącu z wyjątkiem owoców i warzyw, w zakresie których notowania cen prowadzone były trzy razy w miesiącu.

Wyk. 37. **Zmiany cen wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w skali roku w województwie świętokrzyskim w 2012 r.**

Tabl. 18. **Przeciętne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu**

Wyszczególnienie	2005	2011	2012	
	w złotych			XII 2011 = 100
POLSKA				
Chleb pszenno-żytni – za 0,5 kg	1,33	2,25	2,25	100,0
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – za 1 kg	13,07	15,34	15,96	104,0
Kurczęta patroszone – za 1 kg	4,63	7,12	7,18	100,8
Szynka wieprzowa gotowana – za 1kg	19,67	22,95	23,88	104,1
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3-3,5% – za 1 l	2,45	2,78	2,73	98,2
Masło świeże o zawartości tłuszczu 82,5% – za 200 g	3,10	4,63	4,29	92,7
Cebula – za 1 kg	1,20	1,40	1,48	105,7
Ziemniaki – za 1 kg	0,89	0,74	0,91	123,0

Tabl. 18. Przeciętne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu (dok.)

Wyszczególnienie	2005	2011	2012	
	w złotych			XII 2011 = 100
POLSKA (dok.)				
Cukier biały kryształ – za 1 kg	3,03	3,95	3,93	99,5
Sok jabłkowy – za 1 l	2,83	3,73	3,82	102,4
Garnitur męski 2-częściowy, z elanowełny – za 1 kpl.	458,31	484,87	476,09	98,2
Półbuty skórzane męskie na podszwie nie- skórzanej – za 1 parę	146,77	172,72	180,58	104,6
Ciepła woda – za 1 m ³	14,10	18,61	19,83	106,6
Proszek do prania – za 400 g	2,97	4,46	4,60	103,1
Wizyta u lekarza specjalisty	51,31	74,13	79,90	107,8
Bilet normalny na przejazd jednorazowy autobusem miejskim	1,94	2,46	2,64	107,3
Bilet do kina	12,72	15,89	16,68	105,0
ŚWIĘTOKRZYSKIE				
Chleb pszenno-żytni – za 0,5 kg	1,12	1,79	1,84	102,8
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – za 1 kg	13,24	15,87	15,78	99,4
Kurczęta patroszone – za 1 kg	4,74	7,33	7,58	103,4
Szynka wieprzowa gotowana – za 1kg	19,24	22,63	22,83	100,9
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3-3,5% – za 1 l	2,52	2,84	2,90	102,1
Masło świeże o zawartości tłuszczu 82,5% – za 200 g	3,08	4,56	4,36	95,6
Cebula – za 1 kg	1,25	1,30	1,46	112,3
Ziemniaki – za 1 kg	0,87	0,75	1,05	140,0
Cukier biały kryształ – za 1 kg	2,94	4,14	3,89	94,0
Sok jabłkowy – za 1 l	2,85	3,68	3,70	100,5
Garnitur męski 2-częściowy, z elanowełny – za 1 kpl.	461,00	567,20	575,20	101,4
Półbuty męskie skórzane na podszwie nie- skórzanej – za 1 parę	141,20	187,00	197,00	105,3
Ciepła woda – za 1 m ³	14,71	20,29	21,09	103,9
Wizyta u lekarza specjalisty	54,00	76,67	85,00	110,9
Proszek do prania – za 400 g	.	4,42	4,45	100,7
Bilet normalny na przejazd jednorazowy autobusem miejskim	1,73	2,18	2,28	104,6
Bilet do kina	12,10	14,50	16,40	113,1

Dane prezentujące ceny towarów i usług konsumpcyjnych w województwie świętokrzyskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa świętokrzyskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Biuletyn statystyczny województwa świętokrzyskiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,

jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).

ROLNICTWO

■ WARUNKI AGROMETEOROLOGICZNE

Przygotowanie pól pod zasiewy jesienne było utrudnione ze względu na brak opadów deszczu, nie można było dokonać orok przedsiewnych i siewów ozimin ze względu na zbyt przesuszoną glebę. W związku z tym siewy ozimin były opóźnione o około dwa tygodnie. Tam gdzie rolnicy dokonali siewów zbyt przesuszona gleba nie sprzyjała wschodom roślin, które w niektórych rejonach województwa były niewyrównane i zbyt wolne. Oziminy wysiane we wrześniu zaczęły się krzewić pod koniec października. W listopadzie warunki wilgotnościowe nie uległy znaczącej poprawie. W grudniu poprawie uległo uwilgotnienie gleby, a wysoka jak na te porę roku temperatura powietrza podtrzymywała vegetację. Długo utrzymująca się jesienna pogoda sprawiła, że rośliny zbóż ozimych oraz rzepaku i rzepiku wyrosły, jednak w niektórych rejonach niezbyt dobrze się rozkrzewiły. Przebieg pogody w grudniu był niezbyt korzystny dla hartowania się roślin zbóż ozimych i rzepaku i ich przechodzenia w stan spoczynku zimowego. Zbyt wysokie temperatury w miesiącu grudniu dochodzące powyżej 10°C, zakłócały roślinom spoczynek zimowy, powodując w rejonach cieplejszych pobudzenie procesów życiowych ozimin, a zatem osłabienie upraw i zmniejszenie ich mrozoodporności. Przebieg pogody w styczniu i lutym również wpływał niekorzystnie na zimowanie roślin. W grudniu i w pierwszej połowie stycznia występowały duże wahania temperatur, które powodowały procesy zamarzania i rozmarzania wierzchniej warstwy gleby, a tym samym wpływały na osłabienie systemu korzeniowego ozimin. Znaczny spadek temperatur w końcu stycznia i na początku lutego (nawet do minus 25°C), przy niedostatecznej pokrywie śnieżnej lub regionalnie jej braku, spowodowały znaczne straty w uprawach ozimin. Dodatkowo występujące w styczniu i lutym silne wysuszające wiatry podczas bardzo mroźnych dni i nocy powodowały wysmalanie roślin. Przebieg pogody w marcu, duże wahania temperatur w dalszym ciągu wpływał niekorzystnie na vegetację roślin i powodował dalsze straty w oziminach. Na plantacjach wystąpiły puste place po wypadnięciu roślin, część plantacji została zaorana, a na części rolnicy dokonali przesiewów zbożami jarymi. Pogoda w kwietniu była zróżnicowana - w pierwszej dekadzie miesiąca było chłodno i brak opadu deszczu, co nie sprzyjało vegetacji roślin. W drugiej i trzeciej dekadzie miesiąca było ciepło, co sprzyjało pracom polowym (sadzeniu ziemniaków, dalszym siewom zbóż jarych). W trzeciej dekadzie miesiąca rozpoczęło się kwitnienie drzew owocowych. Warunki agrometeorologiczne w maju były zróżnicowane. W pierwszej dekadzie miesiąca było bardzo ciepło (z temperaturą w pierwszych dniach nawet do 30°C) i z opadami deszczu, co sprzyjało pracom polowym oraz przyspieszyło tempo wzrostu i rozwoju roślin. W drugiej i trzeciej dekadzie wystąpiło ochłodzenie i brak opadów deszczu, co zahamowało wzrost roślin. W niektórych rejonach województwa wystąpiły nocne spadki temperatur nawet do minus 4°C, przyczyniając się do uszkodzenia niektórych plantacji (ziemniaków, drzew i krzewów owocowych oraz truskawek).

Niedobory wilgoci w glebie nie zaspakajały potrzeb rozwijających się roślin. Pod koniec maja na większości obszaru województwa rozpoczęły się zbiory pierwszego pokosu siana. Czerwiec był

bardzo zróżnicowany: o okresach bardzo chłodnych (w pierwszej połowie) oraz bardzo upalnych. W czerwcu niewielkie opady deszczu przy wysokich temperaturach pogłębiały niedobory wilgoci w glebie. W czerwcu rolnicy dokończyli zbiór pierwszego pokosu siana, zboża jare weszły w fazę kwitnienia, a ozime w fazę dojrzewania, zaobserwowano też kwitnienie ziemniaków. Miesiąc lipiec był bardzo upalny - w pierwszej dekadzie temperatury w dzień dochodziły do ponad 30°C, a przy braku opadów deszczu, pogłębiały się niedobory wilgoci w glebie. Upalny lipiec spowodował przyspieszenie dojrzewania zbóż, a wichury i ulewne deszcze oraz opady gradu pod koniec miesiąca spowodowały wylęgnięcia zbóż na niektórych plantacjach. W trzeciej dekadzie miesiąca lipca i w sierpniu wystąpiły obfite opady deszczu poprawiając wilgotność gleby, a w niektórych rejonach powodując nadmierne uwilgotnienie. Częste opady deszczu pod koniec lipca i w sierpniu utrudniały prowadzenie zniw, które zakończono w końcu sierpnia. Poprawa wilgoci w glebie korzystnie wpłynęła na wzrost okopowych pastewnych oraz warzyw. Ciepła, słoneczna i na ogół bezdeszczowa pogoda we wrześniu i październiku stwarzała dobre warunki dla prowadzenia zbiorów upraw (okopowych, warzyw oraz owoców), jednak znowu spowodowała przesuszenie gleby, utrudniając wykonywanie jesiennych prac polowych, przede wszystkim orkę przedsięwziętych, siewów rzepaku i zbóż ozimych.

Tabl. 19. Wybrane dane dotyczące rolnictwa

Wyszczególnienie	2005	2011	2012
POLSKA			
Plony z 1 ha w dt:			
zboża podstawowe z mieszankami			
zbożowymi	31,5	32,9	34,6
rzepak i rzepik	26,3	22,4	25,9
ziemniaki	176	230	242
buraki cukrowe	416	574	582
Obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha			
użytków rolnych w szt. (stan w czerwcu):			
bydło	34,5	37,3	38,4
trzoda chlewna	113,9 ^a	87,5 ^a	77,0 ^a
owce	2,0	1,6	1,8
drób kurzy (w wieku powyżej 2 tygodni)	845,1	825,9	753,6
Przeciętne ceny skupu w zł:			
ziarno pszenicy za 1 dt	36,69	81,99	89,34
ziarno żyta za 1 dt	27,64	74,24	74,23
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt	37,05	49,57	44,97
żywiec rzeźny wołowy (bez cieląt) za 1 kg	4,05	5,58	6,40
żywiec rzeźny wieprzowy za 1 kg	3,82	4,52	5,40
mleko krowie za 1 l	0,93	1,21	1,20
Ceny na targowiskach w zł:			
ziarno pszenicy za 1 dt	45,49	95,51	94,65
ziarno żyta za 1 dt	34,67	78,79	80,85
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt	52,87	111,47	60,59
prosię na chów za 1 szt.	131,00	121,13	173,57

^a Stan w końcu lipca.

Tabl. 19. Wybrane dane dotyczące rolnictwa (dok.)

Wyszczególnienie	2005	2011	2012
ŚWIĘTOKRZYSKIE			
Plony z 1 ha w dt:			
zboża podstawowe z mieszankami			
zbożowymi	27,1	28,4	28,8
rzepak i rzepik	29,1	20,4	24,2
ziemniaki	170	200	199
buraki cukrowe	417	655	584
Obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha			
użytków rolnych w szt. (stan w czerwcu):			
bydło	34,7	32,8	33,8
trzoda chlewna	81,6 ^a	59,7 ^a	47,7 ^a
owce	0,7	0,6	0,6
drób kurzy (w wieku powyżej 2 tygodni)	880,5	776,5	798,8
Przeciętne ceny skupu w zł:			
ziarno pszenicy za 1 dt	34,59	80,04	85,61
ziarno żyta za 1 dt	28,20	70,30	69,56
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt	40,83	54,74	23,95
żywiec rzeźny wołowy (bez cieląt) za 1 kg	4,32	5,53	6,58
żywiec rzeźny wieprzowy za 1 kg	3,87	4,64	5,35
mleko krowie za 1 l	0,83	1,11	1,13
Ceny na targowiskach w zł:			
ziarno pszenicy za 1 dt	40,35	90,86	85,94
ziarno żyta za 1 dt	31,39	72,95	74,91
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt	42,97	95,55	49,63
prosię na chów za 1 szt.	128,78	122,36	172,77

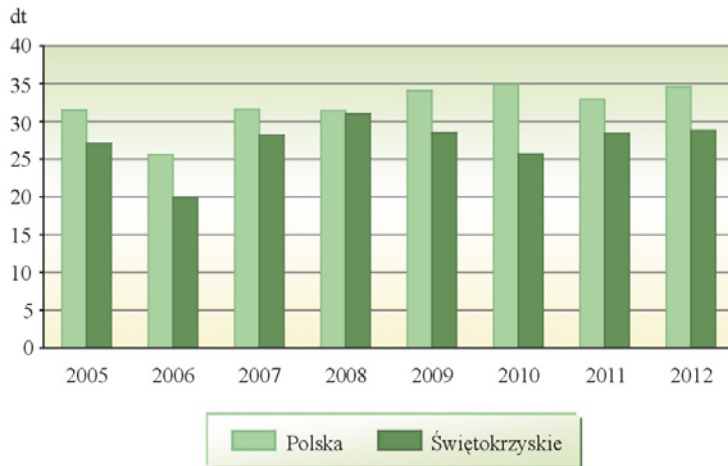
^a Stan w końcu lipca.

■ PRODUKCJA ROŚLINNA

W 2012 r. w województwie świętokrzyskim, w wyniku ograniczenia powierzchni uprawy zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi i ziemniaków uzyskano produkcję mniejszą niż przed rokiem. Zbiory rzepaku i rzepiku w omawianym roku były natomiast wyższe niż rok wcześniej. O wyższym poziomie produkcji rzepaku i rzepiku zdecydowała większa powierzchnia uprawy oraz lepsze plonowanie niż w 2011 r.

Powierzchnia zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w czerwcu 2012 r. wyniosła 222,9 tys. ha i była o 6,1% mniejsza niż w roku poprzednim, a o 17,2% mniejsza w porównaniu z notowaną w 2005 r. Plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w 2012 r.

Wyk. 38. **Plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi z 1 ha**

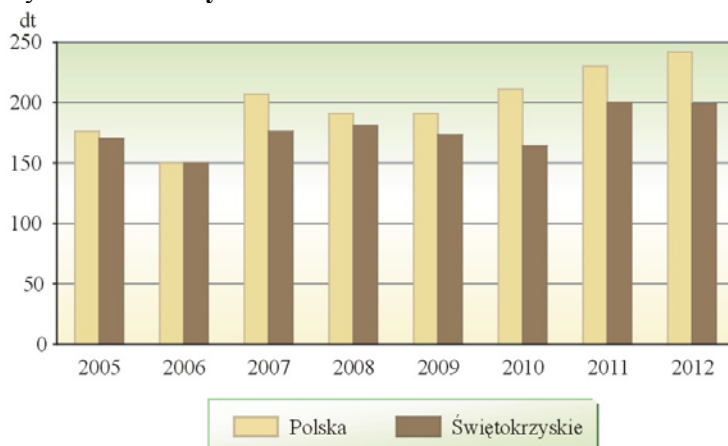

osiągnęły poziom 28,8 dt z ha i zwiększyły się w stosunku do uzyskanych w roku poprzednim i 2005 r. (odpowiednio o 1,4% i o 6,3%). W odniesieniu do średnich plonów w kraju były one o 16,8% niższe w 2012 r. W omawianym roku zbiory zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w regionie oszacowano na 6430,2 tys. ton, czyli o 4,7% mniej niż przed rokiem i o 11,9% mniej niż w 2005 r.

Powierzchnia uprawy rzepaku i rzepiku w 2012 r. wynosiła 8,3 tys. ha i w porównaniu z rokiem poprzednim zwiększyła się o 56,0%, a w stosunku do 2005 r. wzrosła o 142,8%. W omawianym roku plony wyniosły 24,2 dt z ha i były o 6,6% niższe niż średni poziom w kraju. W porównaniu z plonami uzyskanymi rok wcześniej zwiększyły się one o 18,6%, a w odniesieniu do 2005 r. były niższe o 16,8%. Zbiory rzepaku i rzepiku w województwie w omawianym roku oszacowano na 201,8 tys. ton i były wyższe o 85,5% od uzyskanych w 2011 r. oraz o 102,5% większe od notowanych w 2005 r.

Uprawa ziemniaków za wyjątkiem 2011 r., od 2008 r. ulega ograniczeniu. W 2012 r. zasadzono je na powierzchni 20,6 tys. ha, czyli o 4,4% mniejszej niż w roku poprzednim, a w porównaniu z 2005 r. – mniejszej o 32,1%. W omawianym roku z 1 ha zebrano 199 dt ziemniaków, czyli odpowiednio o 0,5% mniej niż w poprzednim roku i o 17,1% więcej niż siedem lat wcześniej, ale w odniesieniu do średnich w kraju uzyskane plony były niższe o 17,8%. Produkcja ziemniaków w regionie w 2012 r. wyniosła

Wyk. 39. **Plony ziemniaków z 1 ha**

4101,5 tys. ton i na skutek ograniczenia powierzchni uprawy oraz niższej wydajności z 1 ha zmniejszyła się o 4,9% w stosunku do zbiorów w poprzednim roku, natomiast w porównaniu z 2005 r. obniżyła się o 20,4% ze względu na znaczne zmniejszenie areału uprawy.

POGŁOWIE ZWIERZĄT GOSPODARSKICH

W województwie świętokrzyskim w 2012 r., w odniesieniu do roku poprzedniego, zmniejszyło się pogłowie bydła, trzody chlewnej, owiec, drobiu i koni. W analizowanym okresie odnotowano natomiast zwiększenie stada kóz.

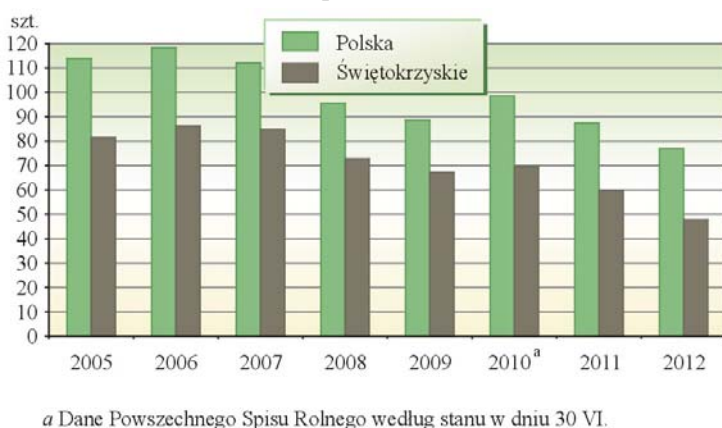
Pogłowie bydła w województwie świętokrzyskim według stanu w czerwcu 2012 r. liczyło 170,1 tys. szt., co stanowiło 2,9% ogólnego pogłowia bydła w kraju. W stosunku do 2011 r. liczebność stada bydła zmniejszyła się o 3,0% (w Polsce wzrosła o 0,3%), natomiast w odniesieniu do 2005 r. odnotowano spadek o 12,0% (w kraju wzrost o 5,4%).

*Badania **pogłowia trzody chlewnej** i produkcji żywca wieprzowego prowadzone są 3-krotnie w roku – w kwietniu według stanu w końcu marca, w sierpniu według stanu w końcu lipca i w grudniu według stanu w końcu listopada, a badania **pogłowia bydła i pozostałych gatunków zwierząt gospodarskich oraz produkcji zwierzęcej** – 2-krotnie w roku – według stanu w czerwcu i grudniu.*

Wyk. 40. **Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych**
Stan w czerwcu

Wyk. 41. **Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych**
Stan w końcu lipca

W 2012 r. w ogólnym pogłowie bydła 44,0% stanowiły krowy, w tym 97,2% - krowy mleczne (dla Polski odsetki te wyniosły odpowiednio 44,6% i 94,7%). Duży udział krów mlecznych w stadzie bydła w regionie świadczy o ukierunkowaniu hodowli tego gatunku zwierząt na produkcję mleka.

Według danych z lipca 2012 r. pogłowie trzody chlewnej w województwie ukształtowało się na poziomie 239,7 tys. szt. (w tym 29,9 tys. szt., tj. 12,5% stanowiły lochy). Udział regionu w ogólnokrajowym pogłowie świń wyniósł 2,1%. W odniesieniu do stanu w 2011 r. wielkość stada trzody chlewnej zmniejszyła się o 25,0% (w Polsce zanotowano spadek o 14,3%). W porównaniu z 2005 r. spadek pogłowia był większy i wyniósł 47,2% (w kraju – 36,1%).

W 2012 r. stado owiec liczyło 3,1 tys. szt., co stanowiło 1,2% pogłowia krajowego. W porównaniu z 2011 r. jego stan zmniejszył się o 8,4% (w Polsce odnotowano wzrost o 6,3%). W odniesieniu do 2005 r. pogłowie owiec w regionie zmniejszyło się o 22,4% (w kraju – o 15,6%).

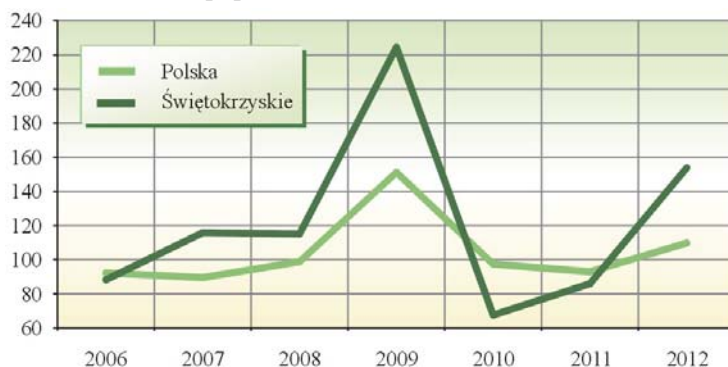
W 2012 r. stado drobiu w regionie ukształtowało się na poziomie 4628,3 tys. szt. i stanowiło 3,5% ogólnego pogłowia w Polsce. W porównaniu z rokiem poprzednim jego liczebność w województwie zmniejszyła się o 8,0% (w kraju o 9,0%). W odniesieniu do stanu notowanego w 2005 r. zarówno w województwie, jak i w Polsce pogłowie drobiu było mniejsze odpowiednio o 20,3% i 14,5%.

SKUP PRODUKTÓW ROLNYCH

W województwie świętokrzyskim w 2012 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, obserwowano spadek skupu ziarna żyta. Żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso, ziarna pszenicy, ziemniaków oraz mleka skupiono więcej niż przed rokiem.

W 2012 r. skupiono 71,5 tys. ton ziarna zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego), co stanowi 0,9% skupu ogólnokrajowego. W odniesieniu do roku poprzedniego skup był wyższy o 53,9%, a w porównaniu z 2005 r. – większy o 135,8% (w kraju - odpowiednio wzrost o 9,8% i o 22,6%). W omawianym roku w regionie skupiono 48,7 tys. ton pszenicy, tj. o 39,7% więcej niż w poprzednim roku, natomiast o 115,7% więcej niż w 2005 r. Skup żyta wyniósł 0,6 tys. ton i zmniejszył się o 22,2% w odniesieniu do 2011 r. oraz o 66,5% w stosunku do 2005 r.

Wyk. 42. **Dynamika skupu zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego)**
Rok poprzedni = 100

Skup ziemniaków w 2012 r. ukształtował się na poziomie 5,9 tys. ton, co stanowi 0,4% ogólnego skupu w kraju. W porównaniu z rokiem poprzednim i 2005 nastąpił znaczny wzrost ilości skupionych ziemniaków odpowiednio o 82,2% i 287,4% (w kraju odnotowano wzrost o 18,4% w odniesieniu do poprzedniego roku i o 40,4% w stosunku do 2005 r.).

W omawianym roku skupiono 78,5 tys. ton żywca rzeźnego (w przeliczeniu na mięso, łącznie z tłuszczami) w wadze poubojowej ciepłej (wbc), co stanowi 2,5% skupu ogólnokrajowego. Tym samym skup był większy niż przed rokiem o 4,8%. W skali kraju zaobserwowano spadek o 2,1% w odniesieniu do 2011 r.

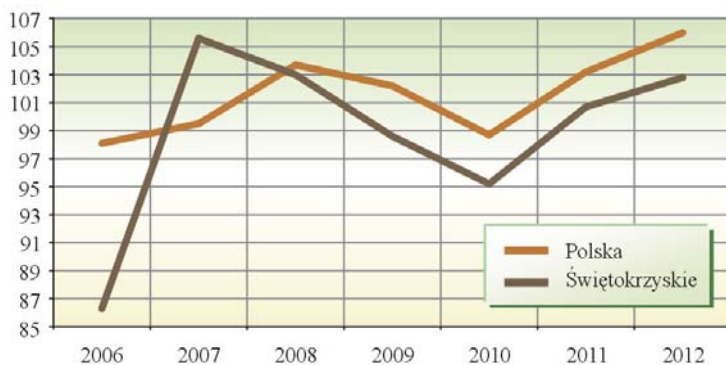
W ciągu ostatniego roku skupiono 44,9 tys. ton żywca wieprzowego, tj. o 6,0% więcej niż w roku

Wyk. 43. **Dynamika skupu żywca rzeźnego ogółem (w przeliczeniu na mięso, łącznie z tłuszczami)**
Rok poprzedni = 100

Od 2011 r. dane są nieporównywalne z danymi dla okresów wcześniejszych z uwagi na zmianę wskaźnika do przeliczeń bydła w wadze żywej na mięso.

Wyk. 44. **Dynamika skupu mleka krowiego**
Rok poprzedni = 100

poprzednim, zaś o 9,6% więcej niż siedem lat wcześniej. Skup żywca wołowego ukształtował się na poziomie 18,3 tys. ton i był o 18,9% mniejszy niż przed rokiem i o 9,4% większy niż w 2005 r. Żywca drobiowego skupiono 46,7 tys. ton, czyli o 11,6% więcej niż w roku poprzednim i o 131,8% więcej w porównaniu z 2005 r.

W 2012 r. skup mleka krowiego wyniósł 166,7 mln litrów (co stanowi 1,7% ogółu mleka skupionego w kraju), tj. o 2,8% więcej niż przed rokiem i o 8,7% mniej niż siedem lat wcześniej (w skali kraju w odniesieniu do poprzedniego roku zanotowano wzrost o 6,0%, a także wzrost o 11,7% w porównaniu z 2005 r.).

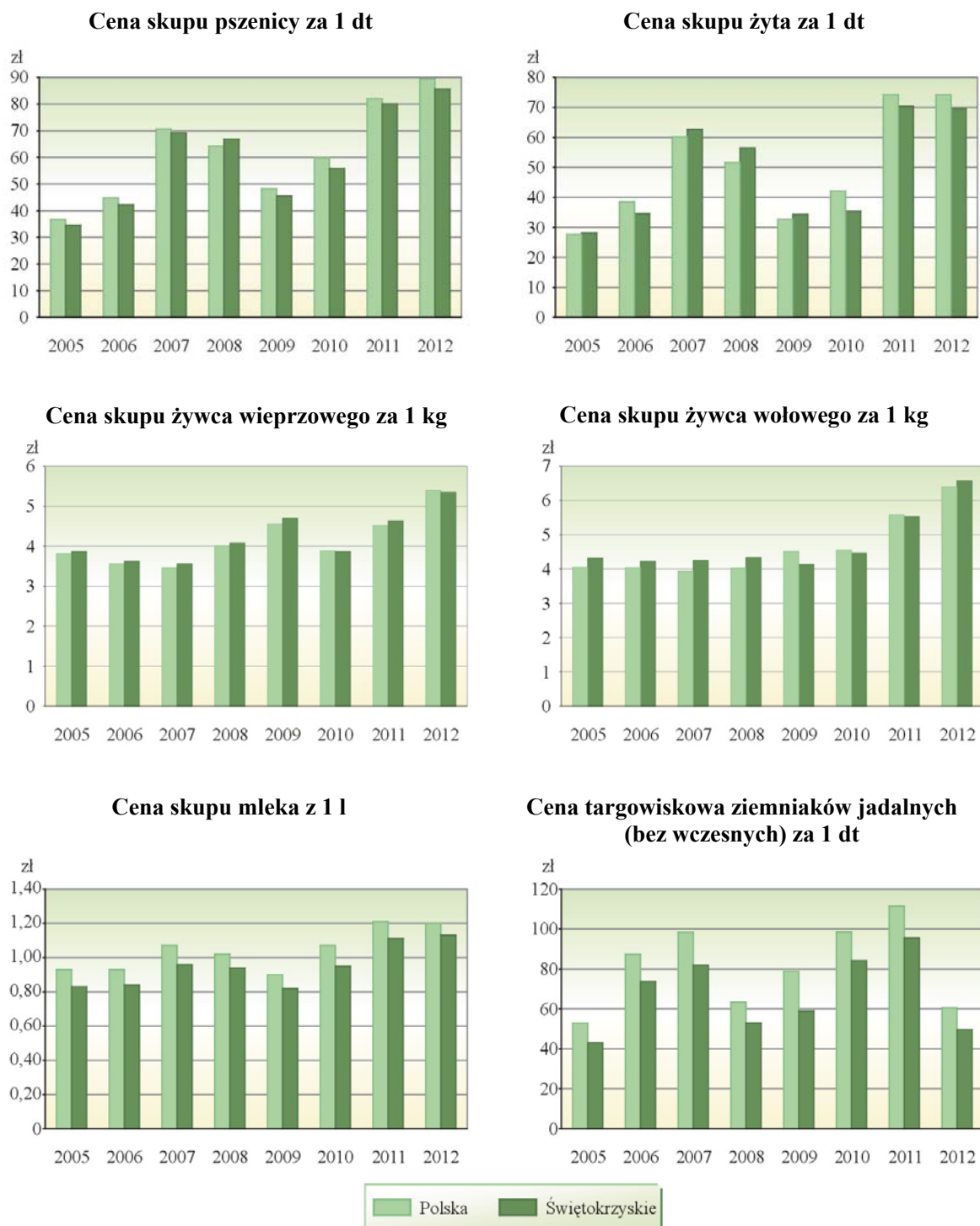
▪ CENY PRODUKTÓW ROLNYCH W SKUPIE I NA TARGOWISKACH

W województwie świętokrzyskim w 2012 r., w odniesieniu do roku poprzedniego, odnotowano wzrost cen większości produktów rolnych w skupie (z wyjątkiem żyta i ziemniaków jadalnych). Na targowiskach zaobserwowano wzrost cen większości produktów pochodzenia zwierzęcego, a spadek cen większości produktów pochodzenia roślinnego (z wyjątkiem żyta).

Średnia cena skupu pszenicy w województwie w 2012 r. wyniosła 85,61 zł za 1 dt (w kraju 89,34 zł) i była o 7,0% wyższa niż przed rokiem i o 147,5% – w porównaniu z 2005 r. Na targowiskach za 1 dt pszenicy płacono 85,94 zł (w kraju – 94,65 zł), tj. o 5,4% mniej niż w roku poprzednim i o 113,0% więcej niż siedem lat wcześniej.

Przeciętne roczne ceny skupu obliczono jako iloraz wartości (w cenach bieżących bez VAT) i ilości poszczególnych produktów rolnych.

Wyk. 45. Ceny produktów rolnych w skupie i na targowiskach

W analizowanym roku cena żyta w skupie ukształtowała się na poziomie 69,56 zł za dt (w kraju – 74,23 zł), tj. o 1,1% niższym w porównaniu z zanotowanym w 2011 r. i o 146,7% wyższym niż w 2005 r. W obrocie targowiskowym cena żyta wzrosła w stosunku do poprzedniego roku o 2,7%, a w odniesieniu do uzyskanej przed siedmioma laty – o 138,6% osiągając poziom 74,91 zł (w Polsce – 80,85 zł).

Przeciętne roczne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

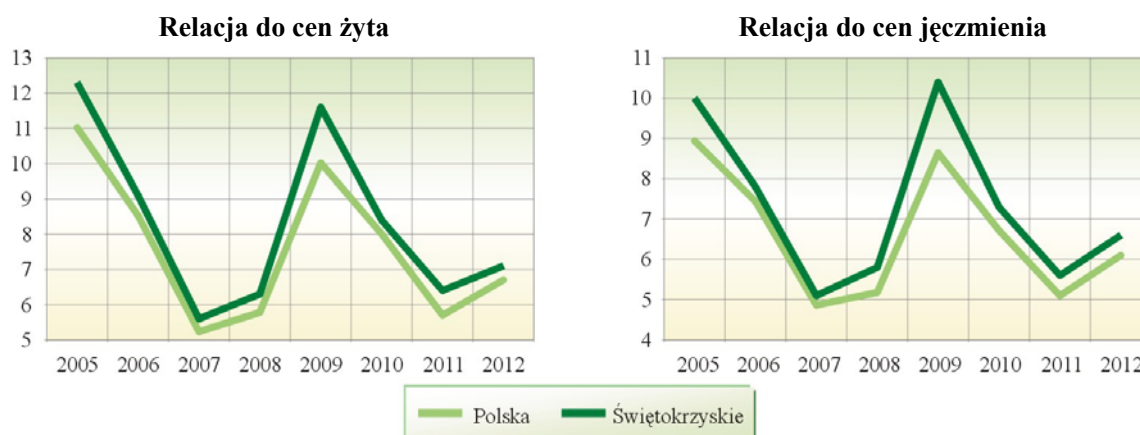
W 2012 r. za ziemniaki jadalne w skupie płacono 23,95 zł za dt (w kraju – 44,97 zł), tj. o 56,2% mniej niż przed rokiem, i o 41,3% mniej niż w 2005 r. W obrocie targowiskowym cena ziemniaków ukształtowała się na poziomie 49,63 zł za dt (w Polsce – 60,59 zł), tj. o 48,1% niższym w stosunku do zanotowanego w 2011 r. i 15,5% wyższym niż w 2005 r.

W omawianym roku cena skupu żywca wołowego wyniosła 6,58 zł za kg (w kraju – 6,40 zł), tj. zwiększyła się o 19,0% w stosunku do uzyskanej w poprzednim roku, a w odniesieniu do 2005 r. była wyższa o 52,3%

Cena żywca wieprzowego w skupie osiągnęła wartość 5,35 zł za kg (w kraju – 5,40 zł), tj. o 15,3% wyższą niż w 2011 r. i o 38,2% większą w porównaniu z zanotowaną siedem lat wcześniej.

W 2012 relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta w odniesieniu do roku poprzedniego poprawiła się, a do roku 2005 – znacznie pogorszyła się. Ukształtowała się ona na poziomie 7,1 (wobec 6,4 w 2011 r. i 12,3 w 2005 r.), w kraju relacja wyniosła 6,7 (wobec 5,7 w 2011 r. i 11,0 w 2005 r.). Relacja cen skupu żywca wieprzowego do targowiskowych cen jęczmienia w analizowanym okresie również uległa podobnym zmianom i wyniosła 6,6 w 2012 r. wobec 5,6 w 2011 r. i 10,0 w 2005 r. (w kraju odpowiednio – 6,1, 5,1 i 8,9).

Wyk. 46. Relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta i jęczmienia

W 2012 r. cena skupu drobiu rzeźnego osiągnęła poziom 4,00 zł za kg (w kraju – 4,18 zł) i była o 6,1% wyższa w porównaniu z zanotowaną w poprzednim roku i o 25,0% większa niż w 2005 r.

Za 1 l mleka w omawianym roku płacono 1,13 zł (w kraju – średnio 1,20 zł), tj. o 1,8% więcej niż w 2011 r. i o 36,1% więcej niż siedem lat wcześniej.

▪ GLOBALNA, KOŃCOWA I TOWAROWA PRODUKCJA ROLNICZA

W województwie świętokrzyskim w 2011 r., w odniesieniu do poprzedniego roku, nastąpił spadek globalnej produkcji rolniczej (w cenach stałych), o czym zadecydowała niższa wartość produkcji roślinnej i zwierzęcej. Podobne kierunki zmian w skali roku notowano w produkcji końcowej i towarowej, tj. nastąpiło zmniejszenie produkcji ogółem, przy spadku produkcji roślinnej i zwierzęcej.

W porównaniu z 2010 r. zanotowano spadek produkcji globalnej o 63,1%, o czym zadecydowała niższa niż rok wcześniej produkcja roślinna i zwierzęca odpowiednio o 74,8% i o 49,0%. W 2011 r. udział województwa świętokrzyskiego w ogólnokrajowej globalnej produkcji rolniczej wyniósł 3,7% i w przypadku produkcji roślinnej ukształtował się na poziomie 4,3%, a zwierzęcej – 3,1%. W analizowanym roku produkcja globalna w kraju była wyższa od produkcji z 2010 r. o 2,1%,

przy czym wzrost w produkcji roślinnej wyniósł 5,8%, natomiast spadek w zwierzęcej – 2,1%. W stosunku do 2005 r. globalna produkcja rolnicza była niższa w województwie o 59,9%, a w Polsce wyższa – o 9,8%.

Z wartości końcowej produkcji rolniczej w województwie świętokrzyskim w 2011 r. 37,9% stanowiła produkcja roślinna, natomiast na dominującą produkcję zwierzęcą przypadało 62,1%. Wartość produkcji końcowej w 2011 r., w porównaniu z 2010 r., była o 55,7% niższa, wskutek spadku o 63,3% produkcji roślinnej i o 49,4% produkcji zwierzęcej.

Globalna produkcja rolnicza obejmuje:

- **produkcję roślinną**, tj. surowe (nieprzetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku);
- **produkcję zwierzęcą**, tj. produkcję żywca rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrost pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego), do którego zaliczono: bydło, trzodę chlewną, owce, konie i drób.

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

W analizowanym roku w towarowej produkcji rolniczej nastąpił spadek produkcji ogółem (o 45,1%), przy spadku wartości produkcji roślinnej i zwierzęcej (o 56,3%) i (o 35,7%).

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu i na targowiskach.

W 2011 r. udział regionu w ogólnokrajowej produkcji końcowej ukształtował się na poziomie 3,8%, a produkcji towarowej - 3,4%.

Dane prezentujące rolnictwo w województwie świętokrzyskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa świętokrzyskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Biuletyn statystyczny województwa świętokrzyskiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- „Rolnictwo w województwie świętokrzyskim” – publikacja dostępna co roku w wersji książkowej oraz elektronicznej na stronie internetowej Urzędu, jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).

PRZEMYSŁ

Rok 2012 przyniósł wyraźne pogorszenie sytuacji w przemyśle w województwie świętokrzyskim. W kolejnych kwartałach dynamika produkcji sprzedanej przemysłu stopniowo malała. W konsekwencji po dwóch latach szybkiego wzrostu w 2012 r. produkcja przemysłowa tylko nieznacznie przekraczała poziom z roku poprzedniego. W porównaniu z rokiem poprzednim zanotowano zwiększenie wydajności pracy, przy jednoczesnym spadku przeciętnego zatrudnienia w przemyśle.

Produkcja sprzedana przemysłu w 2012 r. w województwie osiągnęła wartość 23162,2 mln zł (w cenach bieżących) i była o 0,6% (w cenach stałych) wyższa w odniesieniu do zanotowanej w roku poprzednim i o 45,7% wyższa niż w 2005 r. W skali kraju w tym czasie sprzedaż produkcji zwiększyła się odpowiednio o 1,0% i 45,7%. Wyraźnie lepsze wyniki notowano w I półroczu 2012 r., w którym we wszystkich miesiącach produkcja sprzedana była wyższa niż rok wcześniej. W II półroczu sytuacja się pogorszyła i trzykrotnie odnotowano spadek sprzedaży.

Dane o produkcji sprzedanej przemysłu dotyczą działalności przemysłowej i nieprzemysłowej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych”, oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją” i obejmują:

- wartość sprzedanych wyrobów gotowych (niezależnie od tego, czy otrzymano za nie należne opłaty), półfabrykatów i części własnej produkcji;
- wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych, jak i nieprzemysłowych;
- zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
- wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
- produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

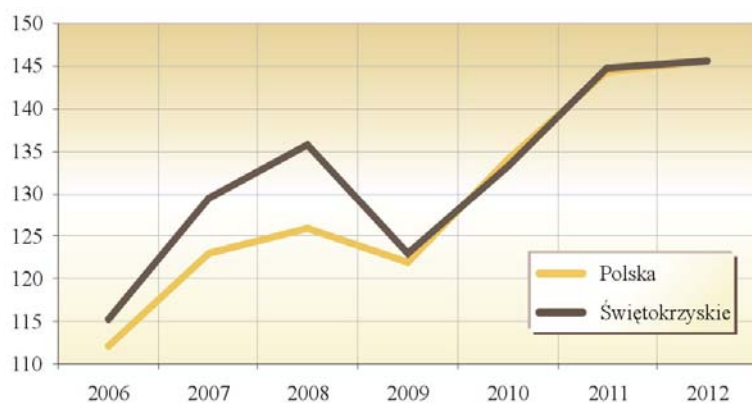
Tabl. 20. Przemysł

Wyszczególnienie	2005	2011	2012
POLSKA			
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł	651874,8	1094654,5	1138861,2
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w %	83,0	83,8	84,1
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys.	2384,2	2494,5	2470,5

Tabl. 20. Przemysł (dok.)

Wyszczególnienie	2005	2011	2012
ŚWIĘTOKRZYSKIE			
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł	14675,7	22887,9	23162,2
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w %	84,2	81,6	82,1
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys.	61,0	60,9	60,7
KIELCE			
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł	.	3886,8	3832,7
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w %	.	86,4	87,5
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys.	.	13,3	12,9

Wyk. 47. **Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu**
(ceny stałe)
2005 = 100

Spośród sekcji przemysłu największą wartość produkcji sprzedanej (w bieżących cenach bazowych) przypadała na przetwórstwo przemysłowe. W 2012 r. osiągnęła ona wartość 19013,0 mln zł, co stanowiło 82,1% łącznej produkcji sprzedanej przemysłu. W dostawie wody, gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji sprzedaży osiągnęła natomiast 1143,9 mln zł, tj. 4,9% ogółu.

Wzrost produkcji uzyskany w 2012 r. był przede wszystkim wynikiem zwiększenia drugi rok z rzędu produkcji sprzedanej (w cenach stałych) w przetwórstwie przemysłowym (o 1,3%). Jego skala była jednak znacznie mniejsza niż rok wcześniej. W dostawie wody, gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji wystąpił natomiast spadek produkcji sprzedanej – o 0,9%.

Wśród działów przetwórstwa przemysłowego o znaczącym udziale w sprzedaży bardzo wysoki wzrost odnotowano w produkcji wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny – o 112,5%. Dynamicznie zwiększała się produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, jednak jej wzrost był znacznie mniejszy niż rok wcześniej – o 24,7%. Wzrost w stosunku do 2011 r. utrzymał się także w produkcji papieru i wyrobów z papieru – o 12,8% oraz w produkcji artykułów spożywczych – o 7,4%. Obniżyła się sprzedaż w największym pod względem sprzedaży dziale produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych – o 5,1%

*Dane o wartości **produkcji sprzedanej przemysłu** prezentuje się bez VAT i podatku akcyzowego, natomiast łącznie z wartością dotacji przedmiotowych do wyrobów i usług – w tzw. cenach bazowych.*

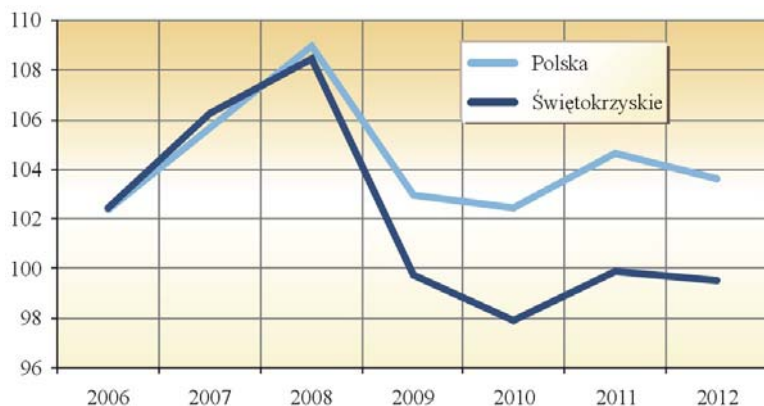
oraz w produkcji wyrobów z metali – o 8,4%. W dalszym ciągu malała produkcja sprzedana maszyn i urządzeń – o 2,9%.

Tabl. 21. **Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu w województwie świętokrzyskim**
(ceny stałe)

Sektory i działy	2011				2012			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó ł e m	114,0	109,8	108,5	108,6	105,5	105,0	101,5	100,6
w tym:								
Przetwórstwo przemysłowe ...	118,1	113,0	111,5	110,7	106,3	105,7	101,8	101,3
w tym:								
Produkcja artykułów spożywczych	107,9	109,7	112,0	116,1	112,4	116,9	110,6	107,4
Produkcja wyrobów tekstylnych	85,2	56,8	41,3	39,8	111,9	126,6	144,1	149,9
Produkcja odzieży	142,4	153,8	154,2	156,0	105,9	104,3	107,6	113,0
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	131,3	115,7	104,9	100,6	149,0	169,2	181,2	212,5
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	112,8	113,6	115,6	119,8	124,3	122,9	117,0	112,8
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji ...	81,2	74,6	81,3	79,8	98,4	98,4	91,9	95,9
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	89,8	113,7	106,1	108,7	99,9	94,3	99,8	98,3
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	131,9	121,7	115,4	115,6	104,2	101,6	98,0	94,9
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	108,4	110,6	116,6	110,9	107,7	100,8	89,4	91,6
Produkcja urządzeń elektrycznych	123,2	110,8	104,2	102,6	113,0	112,0	109,8	109,7
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	116,5	100,0	95,4	92,6	85,5	95,4	95,0	97,1
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	293,7	252,5	204,7	187,0	114,8	123,2	116,5	124,7
Produkcja mebli	139,3	143,9	134,9	121,8	112,4	112,1	110,6	111,9
Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ	155,5	149,2	146,1	143,1	100,5	104,3	99,4	99,1
w tym:								
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	91,1	92,3	92,0	90,6	102,6	102,6	97,6	99,4
Gospodarka odpadami, odzysk surowców ^Δ	165,6	159,3	157,3	155,0	98,1	103,4	98,0	98,4

Wzrostowi produkcji sprzedanej przemysłu w województwie świętokrzyskim w skali roku towarzyszył spadek przeciętnego zatrudnienia – o 0,4%. W kraju także przeciętne zatrudnienie w przemyśle w odniesieniu do roku poprzedniego zmniejszyło się o 1,0%. Przeciętne zatrudnienie w Świętokrzyskim nadal utrzymywało się poniżej poziomu z 2005 r.

Wyk. 48. **Dynamika przeciętnego zatrudnienia w przemyśle**
2005 = 100

W 2012 r. przeciętne zatrudnienie w przemyśle w województwie ukształtowało się na poziomie 60,7 tys. osób. W przetwórstwie przemysłowym zmniejszyło się o 0,7%, natomiast wyraźny wzrost odnotowano w dostawie wody, gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 3,1%).

Wydajność pracy w przemyśle w 2012 r. mierzona wartością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego w województwie świętokrzyskim (w bieżących cenach bazowych) była o 1,0% wyższa (w cenach stałych) niż przed rokiem. W kraju wydajność pracy w przemyśle w omawianym okresie rosła nieco szybciej i zwiększyła się o 2,0%.

Dane prezentujące produkcję sprzedaną przemysłu w województwie świętokrzyskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa świętokrzyskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
  - „Biuletyn statystyczny województwa świętokrzyskiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).*
-

BUDOWNICTWO

W 2012 r. w województwie świętokrzyskim nastąpiło spowolnienie obserwowanej w latach poprzednich tendencji wzrostu produkcji sprzedanej budownictwa. Skala wzrostu zmniejszała się systematycznie na przestrzeni roku. Wyższa niż przed rokiem była także wartość sprzedaży produkcji budowlano-montażowej. Tu również odnotowano słabnięcie dynamiki na przestrzeni roku, a w IV kwartale 2012 r. produkcja budowlano-montażowa obniżyła się w stosunku do roku poprzedniego. Pomimo słabszej drugiej połowy roku w 2012 r. odnotowano zwiększenie wydajności pracy w budownictwie, przy jednoczesnym wzroście przeciętnego zatrudnienia.

W 2012 r. w województwie świętokrzyskim produkcja sprzedana budownictwa (w cenach bieżących) ukształtowała się na poziomie 5355,0 mln zł i zwiększyła się w porównaniu z rokiem poprzednim o 9,1% (w skali kraju wzrost odpowiednio o 0,5%).

Dane o produkcji sprzedanej budownictwa dotyczą działalności budowlanej i niebudowlanej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji „Budownictwo”. Dane te obejmują:

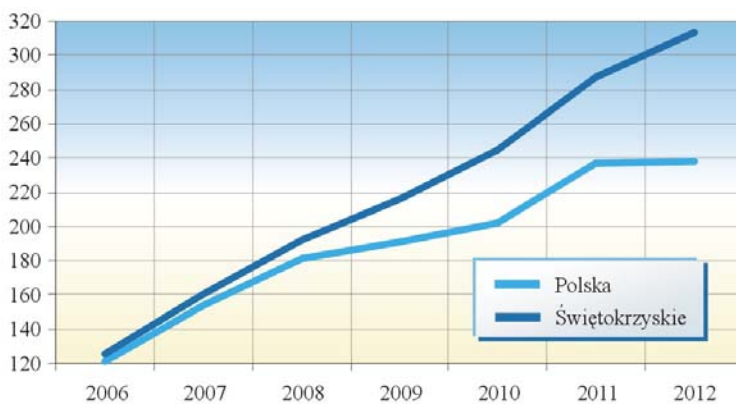
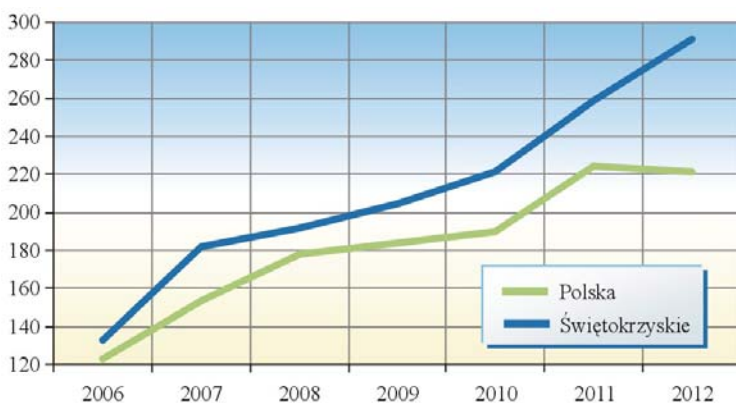
- wartość sprzedanych wyrobów, półfabrykatów i części własnej produkcji (niezależnie od tego czy otrzymano za nie należne opłaty);
- wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. przemysłowych, budowlanych, jak i innych niż przemysłowe i budowlane;
- zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
- wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
- produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Tabl. 22. **Budownictwo**

Wyszczególnienie	2005	2011	2012
POLSKA			
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł	79669,3	188127,5	189076,7
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w %	54,5	51,6	50,8
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys.	344,5	476,5	486,3
ŚWIĘTOKRZYSKIE			
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł	1705,9	4906,6	5355,0
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w %	60,9	54,7	56,4
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys.	8,5	12,7	13,6

Tabl. 22. Budownictwo (dok.)

Wyszczególnienie	2005	2011	2012
KIELCE			
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł	.	2993,8	2911,9
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w %	.	.	.
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys.	.	5,9	5,9

Wyk. 49. Dynamika produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące)
2005 = 100Wyk. 50. Dynamika produkcji budowlano-montażowej (ceny bieżące)
2005 = 100

biorstw. W 2012 r. zrealizowały one 34,6% produkcji budowlano montażowej wobec 40,7% rok wcześniej. Nieco zwiększył się (o 1,6 pkt) udział przedsiębiorstw wykonujących przede wszystkim roboty budowlane specjalistyczne – do 34,4%. Produkcja budowlano–montażowa był tu większa o 18,0% niż przed rokiem. Wyraźnie więcej zrealizowały także przedsiębiorstwa zajmujące się głównie budową budynków (o 31,7%). Wzrost ten przyczynił się do znacznego zwiększenia się udziału tego działu (z 26,5% do 31,0%).

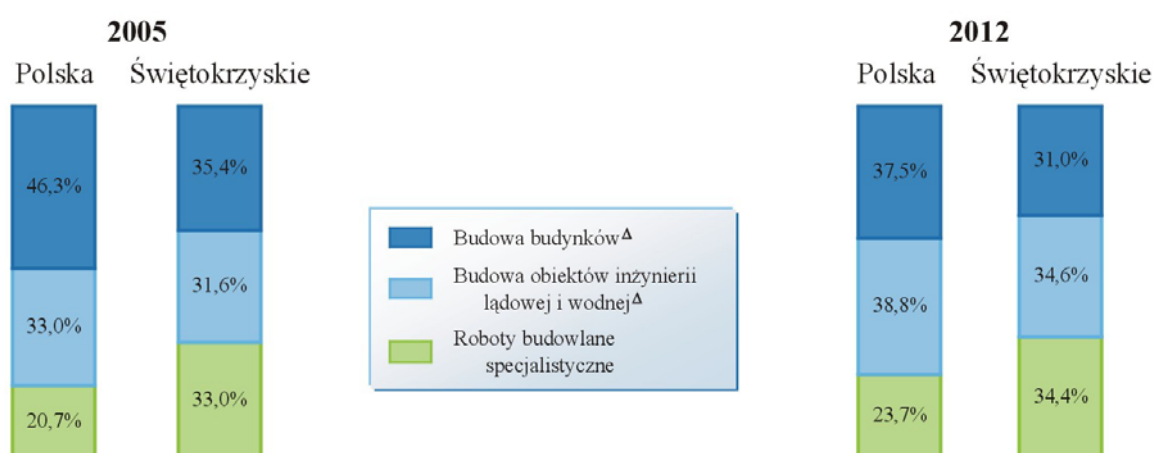
W województwie produkcja budowlano-montażowa w analizowanym okresie wyniosła 3021,1 mln zł (56,4% ogólnej wartości produkcji sprzedanej budownictwa) i zwiększyła się w stosunku do zanotowanej w roku poprzednim o 12,6%. W skali kraju odnotowano spadek produkcji budowlano-montażowej wynoszący 1,1%.

Wśród przedsiębiorstw budowlanych największy udział posiadały jednostki zajmujące się głównie budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej. W skali roku produkcja budowlano–montażowa zmalała w nich jednak o 4,3%. W rezultacie obniżył się także udział tych przedsię-

Tabl. 23. **Dynamika produkcji budowlano-montażowej w województwie świętokrzyskim**
(ceny bieżące)

Działy	2011				2012			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó ł e m	116,0	120,8	121,6	116,8	109,5	120,4	112,6	112,6
Budowa budynków ^Δ	81,6	82,5	92,3	92,1	107,5	146,3	131,7	131,7
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	181,3	179,8	148,1	133,7	117,3	101,3	95,7	95,7
Roboty budowlane specjalistyczne	140,6	124,4	129,6	124,4	108,5	119,4	118,0	118,0

Wśród przedsiębiorstw budowlanych największy udział posiadały jednostki zajmujące się głównie budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej. W skali roku produkcja budowlano-montażowa zmalała w nich jednak o 4,3%. W rezultacie obniżył się także udział tych przedsiębiorstw. W 2012 r. zrealizowały one 34,6% produkcji budowlano-montażowej wobec 40,7% rok wcześniej. Nieco zwiększył się (o 1,6 pkt) udział przedsiębiorstw wykonujących przede wszystkim roboty budowlane specjalistyczne – do 34,4%. Produkcja budowlano-montażowa była tu większa o 18,0% niż przed rokiem. Wyraźnie więcej zrealizowały także przedsiębiorstwa zajmujące się głównie budową budynków (o 31,7%). Wzrost ten przyczynił się do znacznego zwiększenia się udziału tego działu (z 26,5% do 31,0%).

Wyk. 51. **Struktura produkcji budowlano-montażowej według działów PKD** (ceny bieżące)

W 2012 r. rosnącej produkcji sprzedanej budownictwa towarzyszył wzrost przeciętnego zatrudnienia w tej sekcji (o 6,9%, wobec wzrostu o 2,1% w skali kraju).

Wyk. 52. **Dynamika przeciętnego zatrudnienia w budownictwie**
2005 = 100

Wartość produkcji sprzedanej budownictwa w przeliczeniu na 1 zatrudnionego w 2012 r. w województwie świętokrzyskim ukształtowała się na poziomie 394,5 tys. zł (w cenach bieżących), co oznacza wzrost o 2,1% w stosunku do roku poprzedniego.

Dane prezentujące produkcję sprzedaną budownictwa w województwie świętokrzyskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa świętokrzyskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
  - „Biuletyn statystyczny województwa świętokrzyskiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
- jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).

BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE

W województwie świętokrzyskim w 2012 r. wzrosła liczba mieszkań oddanych do użytkowania. Był to trzeci z kolei rok, w którym notowano wzrost liczby oddanych mieszkań, przy czym tempo wzrostu liczby oddanych mieszkań było słabsze niż w poprzednich latach. Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania była również większa niż przed rokiem. Zmniejszyła się natomiast liczba mieszkań na realizację, których wydano pozwolenia jak i liczba mieszkań, których budowę rozpoczęto.

W 2012 r. w regionie oddano do użytkowania 3097 mieszkań, tj. o 4,5% więcej niż przed rokiem (46,0% więcej niż w 2005 r.). W kraju notowano wzrost liczby mieszkań oddanych do użytkowania w odniesieniu do roku poprzedniego o 16,8%. (wzrost o 34,0% w porównaniu z 2005 r.).

*Informacje o **mieszkaniach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań w budynkach nowo wybudowanych i rozbudowanych (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych. Podziału na mieszkania w budynkach spółdzielni mieszkaniowych, indywidualnych (tj. realizowanych przez osoby fizyczne, fundacje, kościoły i związki wyznaniowe) oraz realizowanych z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem dokonano na podstawie sposobu finansowania budowy lub przeznaczenia mieszkań.*

Tabl. 24. **Budownictwo mieszkaniowe**^a

Wyszczególnienie	2005	2011	2012
POLSKA			
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	3,0	3,4	4,0
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ²	105,3	107,1	102,4
Mieszkania na realizację, których wydano pozwolenia na 1000 ludności	3,3	4,8	4,3
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności	2,8	4,2	3,7
ŚWIĘTOKRZYSKIE			
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	1,6	2,3	2,4
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ²	104,4	108,2	110,5
Mieszkania na realizację, których wydano pozwolenia na 1000 ludności.....	1,9	3,8	3,5
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności	1,7	3,2	3,1

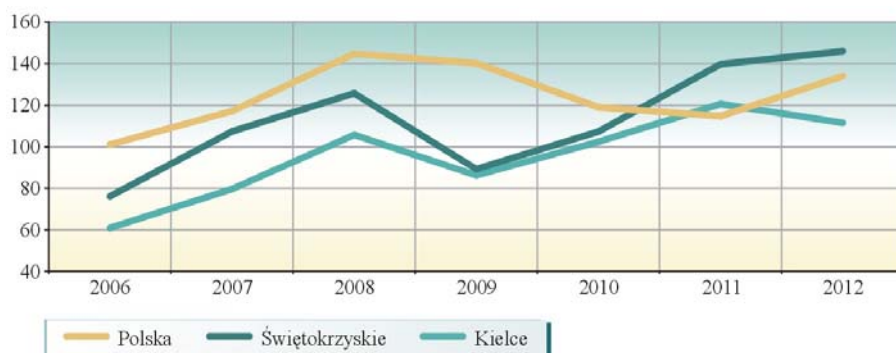
^a Do przeliczeń danych za 2005 r. przyjęto liczbę ludności opracowaną na bazie Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002, od 2011 r. – Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011; dane za 2011 r. zostały zmienione w stosunku do opublikowanych w poprzednim raporcie.

Tabl. 24. Budownictwo mieszkaniowe ^a (dok.)

Wyszczególnienie	2005	2011	2012
KIELCE			
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	3,5	4,3	4,0
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ²	70,0	77,6	74,3
Mieszkania na realizację, których wydano pozwolenia na 1000 ludności.....	2,3	7,0	5,9
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności	1,4	3,9	4,8

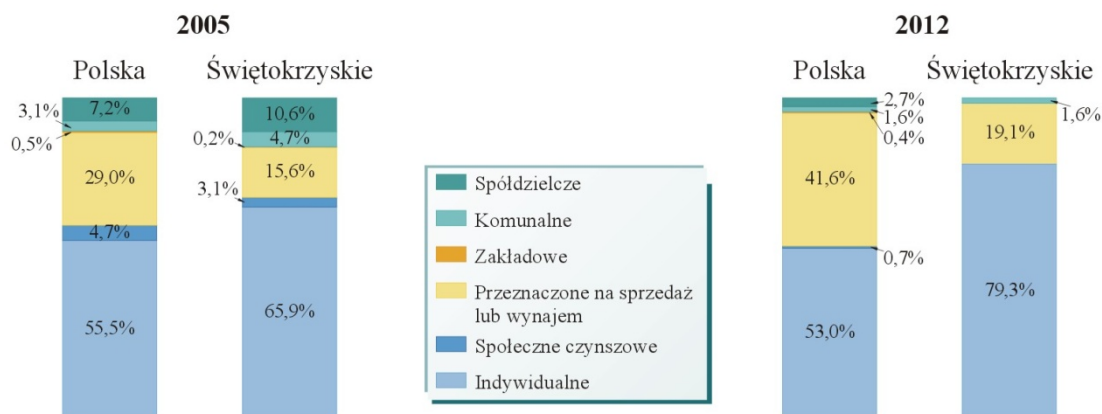
Wyk. 53. Dynamika liczby mieszkań oddanych do użytkowania

2005 = 100

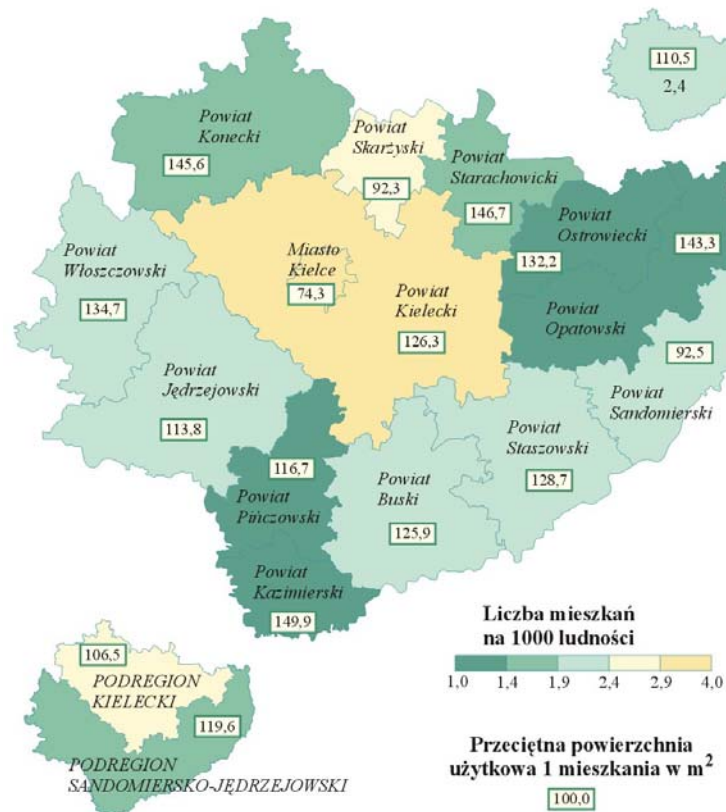
W 2012 r. w województwie świętokrzyskim wyższy niż przeciętnie wzrost liczby oddanych mieszkań notowano w budownictwie indywidualnym (wzrost liczby mieszkań o 22,7%, przy udziale 79,3%). Z kolei w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem, którego udział w liczbie ogółem mieszkań oddanych do użytkowania stanowi 19,0% notowano spadek liczby oddanych mieszkań o 13,0%. Spadek liczby oddanych mieszkań notowano także w budownictwie komunalnym (o 43,3%, przy udziale – 1,6%).

Wyk. 54. Struktura liczby mieszkań oddanych do użytkowania według form budownictwa

^a Do przeliczeń danych za 2005 r. przyjęto liczbę ludności opracowaną na bazie Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002, od 2011 r. – Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011; dane za 2011 r. zostały zmienione w stosunku do opublikowanych w poprzednim raporcie.

Wyk. 55. **Mieszkania oddane do użytkowania w województwie świętokrzyskim według podregionów i powiatów w 2012 r.**

Tabl. 25. **Mieszkania oddane do użytkowania w województwie świętokrzyskim**

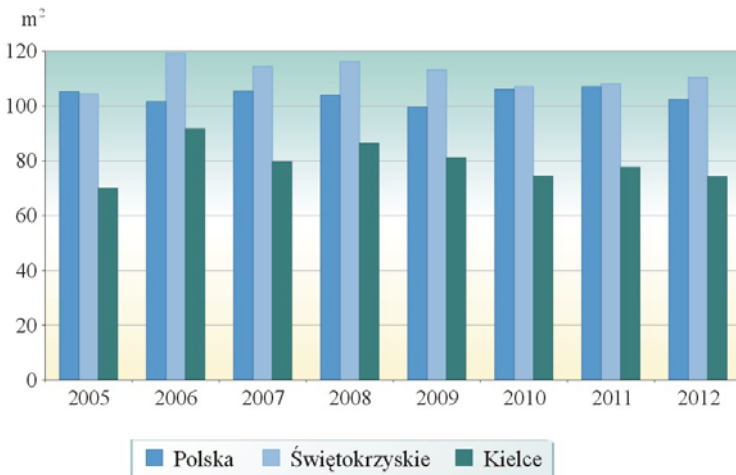
Formy budownictwa	2011				2012			
	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	2010 = 100	przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	2011 = 100	przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²
Ogółem	2965	100,0	130,2	108,2	3097	100,0	104,5	110,5
Spółdzielcze	195	6,6	199,0	61,9	–	–	x	–
Komunalne (gminne)	90	3,0	173,1	37,3	51	1,6	56,7	29,9
Zakładowe	1	0,0	100,0	134,0	–	–	x	–
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	678	22,9	99,0	63,4	590	19,1	87,0	58,1
Spółeczne czynszowe	–	–	x	–	–	–	x	–
Indywidualne	2001	67,5	138,9	131,1	2456	79,3	122,7	124,8

Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to łączna powierzchnia pokoi, kuchni, przedpokoi, łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.

Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w województwie świętokrzyskim w 2012 r. wyniosła 110,5 m² (w kraju 102,4 m²) i zwiększyła się o 2,3 m² w stosunku do roku poprzed-

niego (w kraju spadła o 4,7 m²). W porównaniu z 2005 r. uległa ona zwiększeniu o 6,1 m² (w kraju zmniejszyła się o 2,9 m²). Największe mieszkania wybudowali inwestorzy indywidualni. Średnia powierzchnia użytkowa mieszkania w budownictwie indywidualnym wyniosła 124,8 m² (6,3 m² mniej niż w roku poprzednim). Najmniejszą powierzchnią charakteryzowały się mieszkania komunalne – 29,9 m² (7,4 m² mniej niż w poprzednim roku).

Wyk. 56. **Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania**

W województwie świętokrzyskim w 2012 r. największe mieszkania budowano w powiecie kaziemskim (przeciętna powierzchnia użytkowa – 149,9 m²), starachowickim (146,7 m²), koneckim (145,6 m²) oraz opatowskim (143,3 m²), a najmniejsze – w m. Kielce (74,3 m²), powiecie skarżyskim (92,3 m²) oraz sandomierskim (92,5 m²).

W 2012 r. w regionie wydano pozwolenia na budowę 4450 mieszkań, tj. o 9,8% mniej niż rok wcześniej i o 86,3% więcej niż w 2005 r. (w skali kraju nastąpił spadek o 10,3% w stosunku do roku poprzedniego i wzrost o 33,3% w odniesieniu do 2005 r.).

Wyk. 57. **Dynamika liczby wydanych pozwoleń na realizację mieszkań**

2005 = 100

nym (73,1% ogółu) oraz budującym z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem (21,4 %).

Spadek liczby mieszkań, na budowę których wydano pozwolenia dotyczył większości form budownictwa. Wzrost ilości pozwoleń wydanych na realizację mieszkań notowano tylko w budownictwie komunalnym (o 382,8%). W województwie świętokrzyskim najczęściej pozwoleń na budowę mieszkań wydano inwestorom indywidual-

Tabl. 26. Mieszkania, na realizację których wydano pozwolenia w województwie świętokrzyskim

Formy budownictwa	2011			2012		
	w liczbach biewzględn- nych	w odset- kach	2010 = = 100	w liczbach biewzględn- nych	w odset- kach	2011 = = 100
O g ó ł e m	4932	100,0	108,2	4450	100,0	90,2
Spółdzielcze	255	5,2	161,4	106	2,4	41,6
Komunalne (gminne)	29	0,6	28,4	140	3,1	482,8
Zakładowe	–	–	x	–	–	x
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	1163	23,5	155,3	951	21,4	81,8
Społeczne czynszowe	–	–	x	–	–	x
Indywidualne	3485	70,7	98,2	3253	73,1	93,3

Mniejszą niż przed rokiem liczbę mieszkań na realizację, których wydano pozwolenia notowano w ośmiu powiatach regionu, przy czym najwyższy spadek nastąpił w powiecie skarżyskim (o 34,3%) oraz jędrzejowskim (o 32,5%). Znaczący wzrost liczby mieszkań na realizację, których wydano pozwolenia zaobserwowano jedynie w powiecie pińczowskim (o 26,3%). W m.Kielce wydano pozwolenia na budowę 1195 mieszkań (spadek o 15,8% w stosunku do roku poprzedniego).

Rozpoczęto budowę 3981 mieszkań, tj. o 3,3% mniej niż w 2011 r. (w skali kraju spadek o 12,6%). W porównaniu do 2005 r. liczba rozpoczętych budów mieszkań zwiększyła się w województwie o 84,6% (w kraju - o 34,0%).

Wyk. 58. **Dynamika liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto**
2005 = 100

W regionie w 2012 r. największą liczbę mieszkań, których budowę rozpoczęto notowano w budownictwie indywidualnym – 3012, było to jednak o 8,5% mniej niż rok wcześniej. W pozostałych formach budownictwa również notowano, spadek liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto, z wyjątkiem budownictwa przeznaczonego na sprzedaż lub wynajem, gdzie zaobserwowano wzrost (o 56,1% do 751).

W województwie świętokrzyskim w stosunku do 2011 r. spadek liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto odnotowano w dziewięciu powiatach, najwyższy - w powiecie sandomierskim (o 47,7%) oraz powiecie skarżyskim (o 43,6%), natomiast wyraźny wzrost - w powiecie pińczowskim (o 32,1%) oraz buskim (31,2%). W 2012 r., w m.Kielce rozpoczęto budowę 977 mieszkań. Było to o 23,4% więcej niż w roku poprzednim.

Dane prezentujące budownictwo mieszkaniowe w województwie świętokrzyskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa świętokrzyskiego”,
- „Biuletyn statystyczny województwa świętokrzyskiego”,
- „Budownictwo mieszkaniowe w województwie świętokrzyskim”,

jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).

RYNEK WEWNĘTRZNY

W województwie świętokrzyskim w 2012 r. utrzymał się wzrost wartości sprzedaży detalicznej w odniesieniu do roku poprzedniego, przy czym jego tempo zmniejszyło się. W skali roku spadła natomiast wartość sprzedaży hurtowej towarów.

Wartość **sprzedaży detalicznej** (w cenach bieżących) zrealizowanej przez jednostki handlowe i niehandlowe w 2012 r. zwiększyła się w odniesieniu do poprzedniego roku o 2,7%. Jest to jednak drugi z kolei rok, w którym notowano spowolnienie tempa wzrostu sprzedaży detalicznej. W kraju sprzedaż detaliczna ukształtowała się na poziomie o 5,6% wyższym niż w roku poprzednim.

Dane o sprzedaży detalicznej towarów obejmują sprzedaż towarów konsumpcyjnych i niekonsumpcyjnych dokonywaną w punktach sprzedaży detalicznej, placówkach gastronomicznych oraz innych punktach sprzedaży (np. składy, magazyny), w ilościach wskazujących na zakupy dla potrzeb indywidualnych nabywców.

Tabl. 27. **Dynamika sprzedaży detalicznej^a** (ceny bieżące)

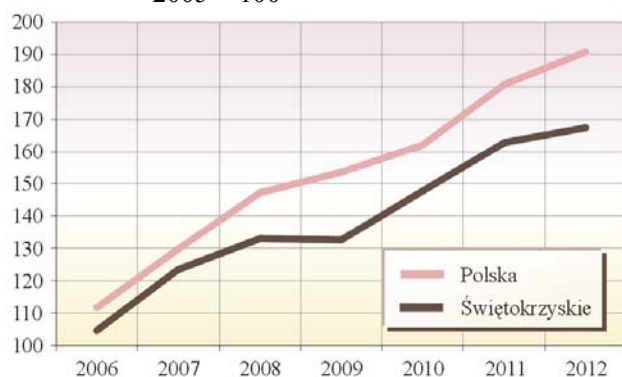
Wyszczególnienie	2007	2011	2012
	rok poprzedni = 100		
POLSKA			
O g ó ł e m	116,0	111,6	105,6
w tym:			
Pojazdy samochodowe, motocykle, części	135,3	101,9	103,3
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe	111,9	120,1	109,1
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe	109,3	102,8	104,4
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach	125,3	130,3	113,2
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny	119,6	117,8	106,9
Włókno, odzież, obuwie	128,1	112,5	104,4
Meble, RTV, AGD	125,4	106,7	117,5
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach	121,6	107,0	87,6
Pozostałe	110,0	116,7	101,3
ŚWIĘTOKRZYSKIE			
O g ó ł e m	118,0	110,3	102,7
w tym:			
Pojazdy samochodowe, motocykle, części	119,6	57,2	94,9
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe	100,0	132,9	102,3
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe	114,6	106,8	110,2
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach	137,0	92,7	170,4

^a Grupowania przedsiębiorstw dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 (PKD 2007), zaliczając przedsiębiorstwo do określonej kategorii według przeważającego rodzaju działalności, zgodnie z aktualnym w omawianym okresie stanem organizacyjnym. Odnotowane zmiany (wzrost/spadek) wartości sprzedaży detalicznej w poszczególnych grupach rodzajów działalności przedsiębiorstw mogą zatem wynikać ze zmiany przeważającego rodzaju działalności przedsiębiorstwa oraz zmian organizacyjnych (np. połączenia przedsiębiorstw). Nie ma to wpływu na dynamikę sprzedaży detalicznej ogółem.

Tabl. 27. **Dynamika sprzedaży detalicznej^a** (dok.)

Wyszczególnienie	2007	2011	2012
	rok poprzedni = 100		
ŚWIETOKRZYSKIE (dok.)			
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny	150,0	127,7	70,3
Włókno, odzież, obuwie	109,3	110,8	64,2
Meble, RTV, AGD	126,2	133,6	121,1
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach	114,7	102,3	100,4
Pozostałe	.	120,3	95,3

^a Patrz notka a na str. 79.

Wyk. 59. **Dynamika sprzedaży detalicznej**
(ceny bieżące)
2005 = 100

W województwie świętokrzyskim od początku 2012 r. w trzech kolejnych kwartalnych okresach narastających, notowano systematyczne przyśpieszenie tempa wzrostu wartości sprzedaży detalicznej towarów ogółem, a następnie jego spowolnienie. W 2012 r. wśród grup o istotnym udziale w strukturze sprzedaży detalicznej wysoki wzrost w odniesieniu do 2011 r. notowano w grupach: „meble, RTV, AGD” (o 21,1%) oraz „żywność, napoje i wyroby tytonio-

we” (o 10,2%). Poziomu sprzedaży z 2011 r. nie uzyskano m.in. w grupach: „farmaceutyki, kosmetyki sprzęt ortopedyczny” (o 29,7%), „pojazdy samochodowe, motocykle, części” (o 5,1%) oraz „pozostałe” (o 4,7%).

Struktura sprzedaży detalicznej ogółem w 2012 r. w stosunku do roku ubiegłego nie uległa znaczącym zmianom. Nadal główne pozycje w strukturze stanowiły grupy: „żywność, napoje i wyroby tytoniowe (23,0% wobec 21,5% w 2011 r.), „pozostałe” (20,2% wobec 21,8%) oraz „prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach” (18,5% wobec 18,9%).

Tabl. 28. **Dynamika sprzedaży detalicznej^a w województwie świętokrzyskim** (ceny bieżące)

Wyszczególnienie	2011				2012			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó ł e m	117,1	113,0	108,7	110,3	101,8	104,9	105,9	102,7
w tym:								
Pojazdy samochodowe, motocykle, części	72,5	67,2	64,5	57,2	126,8	114,1	102,2	94,9
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe ...	161,0	155,2	133,8	132,9	94,3	101,8	106,5	102,3

^a Patrz notka a do tabl. 27 na str. 81.

Tabl. 28. **Dynamika sprzedaży detalicznej^a w województwie świętokrzyskim (dok.)**

Wyszczególnienie	2011				2012			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe	102,9	105,5	105,8	106,8	115,4	114,6	111,2	110,2
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach	70,8	87,3	80,5	92,7	176,5	170,7	174,7	170,4
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny	110,2	108,8	107,6	127,7	80,1	83,0	80,9	70,3
Włókno, odzież, obuwie	135,9	155,3	123,0	110,8	58,2	61,0	61,9	64,2
Meble, RTV, AGD	180,1	135,0	128,3	133,6	79,3	109,5	133,3	121,1
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach	102,1	101,9	99,7	102,3	107,2	103,6	101,7	100,4
Pozostałe	126,9	125,1	120,2	120,3	101,8	97,9	96,0	95,3

^a Patrz notka *a* do tabl. 27 na str. 81.

W 2012 r. w województwie świętokrzyskim wartość sprzedaży hurtowej towarów (w cenach bieżących) w jednostkach handlowych zmniejszyła o 7,1% w stosunku do roku poprzedniego. W przedsiębiorstwach hurtowych spadek wyniósł 16,8% (jeden z gorszych wyników w kraju – 15 lokata wśród wszystkich województw). W skali roku, w przedsiębiorstwach hurtowych najbardziej zmniejszyła się wartość sprzedaży hurtowej w grupach: „pozostała wyspecjalizowana sprzedaż hurtowa” (o 25,8%) oraz „sprzedaż hurtowa artykułów użytku domowego” (o 16,2%). W kraju sprzedaż hurtowa w jednostkach handlowych w omawianym roku była o 3,0% wyższa niż w 2011 r. (w tym zrealizowana przez jednostki hurtowe odpowiednio o 6,4%).

Dane prezentujące rynek wewnętrzny w województwie świętokrzyskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa świętokrzyskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
  - „Biuletyn statystyczny województwa świętokrzyskiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu.
-

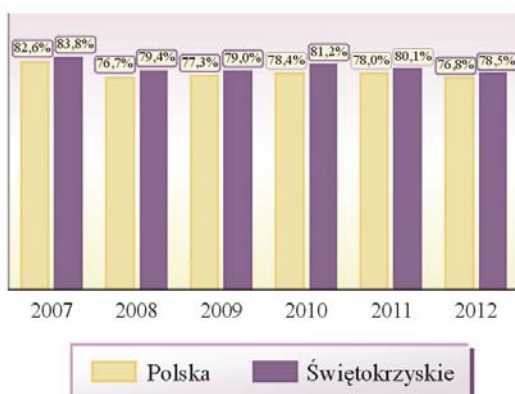
WYNIKI FINANSOWE PRZEDSIĘBIORSTW NIEFINANSOWYCH

Rok 2012 r. w województwie świętokrzyskim przyniósł kolejne pogorszenie warunków gospodarowania. Odnotowano zmniejszenie wyniku na sprzedaży produktów, towarów i materiałów. W efekcie spadku przychodów z całokształtu działalności oraz wzrostu kosztów ich uzyskania, pogorszył się wskaźnik poziomu kosztów. Odnotowano spadek rentowności. Ograniczeniu uległa również płynność finansowa.

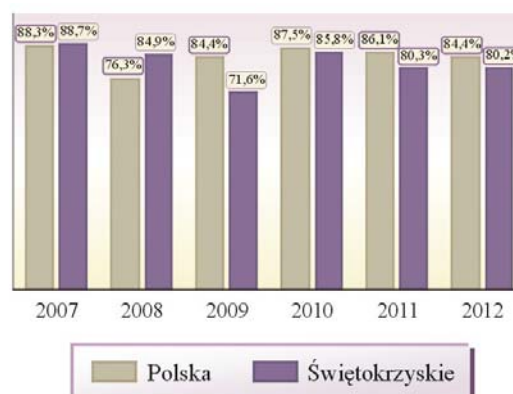
Wyniki finansowe uzyskane w 2012 r. przez badane przedsiębiorstwa w województwie świętokrzyskim były gorsze zarówno w porównaniu z rokiem poprzednim, jak i w relacji do 2007 r. W kraju wyniki finansowe uzyskane w 2012 r. były mniej korzystne od zanotowanych w 2011 r. i 2007 r. (z wyjątkiem płynności I stopnia).

Dane dotyczące wyników finansowych przedsiębiorstw prezentuje się w dostosowaniu do nowelizacji ustawy o rachunkowości z dnia 29 IX 1994 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223, z późniejszymi zmianami).

Wyk. 60. **Udział liczby przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie badanych podmiotów**

Wyk. 61. **Udział przychodów przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w przychodach z całokształtu działalności**

Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności obejmują:

- koszt własny sprzedanych produktów, towarów i materiałów związany z podstawową działalnością operacyjną, do którego zaliczono wartość sprzedanych towarów i materiałów oraz koszty ogółem, pomniejszone o koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów;
- pozostałe koszty operacyjne;
- koszty finansowe.

W 2012 r. zysk netto wykazało 78,5% badanych przedsiębiorstw, wobec 80,1% przed rokiem, a ich udział w przychodach ogółem zmniejszył się z 80,3% zanotowanych w 2011 r. do 80,2%.

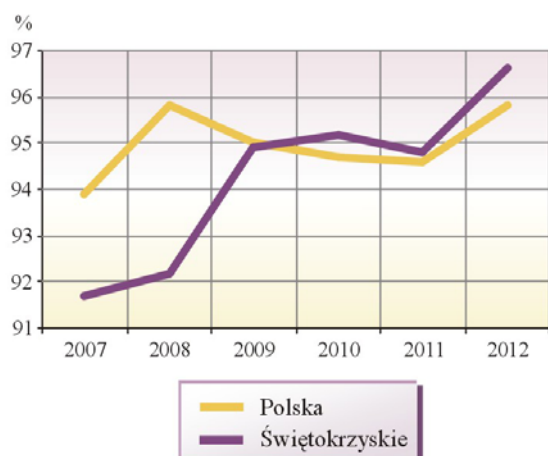
Przychody z całokształtu działalności ukształtowały się na poziomie 39262,6 mln zł i w odniesieniu do poprzedniego roku były o 0,7% niższe, natomiast koszty ich uzyskania wyniosły 37942,3 mln zł i wzrosły o 1,1%. Niższa dynamika przychodów z całokształtu działalności niż kosztów ich uzyskania wpłynęła na pogorszenie wskaźnika poziomu kosztów w skali roku – o 1,8 p.proc. do 96,6% (w kraju także zanotowano jego pogorszenie – o 1,2 p.proc. do 95,8%). W omawianym okresie pogorszyły się również: wynik na działalności gospodarczej, wynik finansowy brutto i netto oraz wynik ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów (w kraju także odnotowano niższy poziom wyników finansowych przedsiębiorstw w stosunku do poprzedniego roku).

Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów w 2012 r. w województwie świętokrzyskim osiągnęły wartość 37852,4 mln zł (spadek o 0,7% w stosunku do roku poprzedniego), a koszty ich uzyskania wyniosły 36390,4 mln zł (wzrost o 1,3%). Wynik ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów (na poziomie 1462,3 mln zł) był o 33,9% niższy niż przed rokiem, przy równoczesnym pogorszeniu wyniku na pozostałej działalności operacyjnej (z 71,7 mln zł w 2011 r. do minus 4,4 mln zł w 2012 r.) oraz zmniejszeniu straty na operacjach finansowych (z 246,8 mln zł do 137,6 mln zł). W rezultacie, wynik finansowy na działalności gospodarczej był o 35,2% niższy od zanotowanego w roku poprzednim (wyniósł 1320,3 mln zł). Wynik finansowy brutto osiągnął wartość 1323,6 mln zł, tj. o 35,9% mniejszą niż w 2011 r. Po odliczeniu obciążeń, wynik finansowy netto ukształtował się na poziomie 1155,6 mln zł i zmniejszył się o 31,9% w stosunku do uzyskanego przed rokiem.

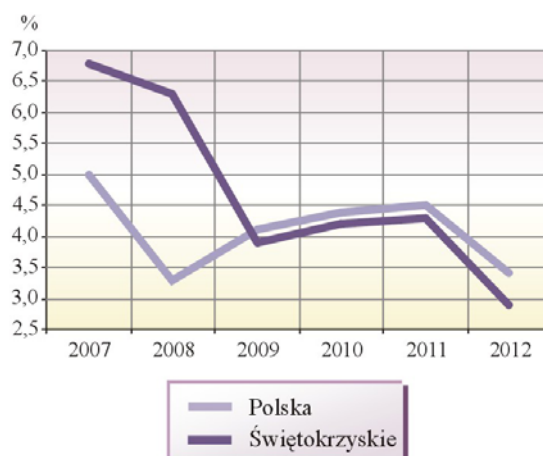
Wyniki finansowe:

- *wynik finansowy brutto (zysk lub strata) jest to wynik na działalności gospodarczej, skorygowany o wynik zdarzeń nadzwyczajnych;*
- *obciążenia wyniku finansowego brutto obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych, a do 2009 r. również inne płatności wynikające z odrębnych przepisów;*
- *wynik finansowy netto (zysk lub strata) otrzymuje się po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia.*

Wyk. 62. Wskaźnik poziomu kosztów

Wyk. 63. Wskaźnik rentowności obrotu netto

Wskaźniki:

- wskaźnik poziomu kosztów jest to relacja kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności do przychodów z całokształtu działalności;
- wskaźnik rentowności ze sprzedaży jest to relacja wyniku ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów do przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów;
- wskaźnik rentowności obrotu brutto jest to relacja wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności;
- wskaźnik rentowności obrotu netto jest to relacja wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności;
- wskaźnik płynności I stopnia jest to relacja inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych,
- wskaźnik płynności II stopnia jest to relacja inwestycji krótkoterminowych i należności krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych.

Pogorszyły się wskaźniki rentowności - ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów (z 5,8% w roku 2011 do 3,9% w 2012 r.), obrotu brutto (odpowiednio z 5,2% do 3,4%) oraz obrotu netto (z 4,3% do 2,9%). Gorsza niż w roku 2011 była także zdolność do obsługi bieżących zobowiązań. Wskaźniki płynności finansowej I i II stopnia zmniejszyły się odpowiednio z 40,4% do 39,7% oraz z 97,4% do 91,5%.

W kraju w 2012 r. także odnotowano pogorszenie podstawowych wskaźników ekonomiczno-finansowych badanych przedsiębiorstw w odniesieniu do poprzedniego roku.

Tabl. 29. **Wybrane wskaźniki ekonomiczno-finansowe w badanych przedsiębiorstwach niefinansowych**

Wyszczególnienie	2007	2011	2012
	w %		
POLSKA			
Wskaźnik poziomu kosztów	93,9	94,6	95,8
Wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	5,6	5,3	4,3
Wskaźnik rentowności obrotu brutto	6,1	5,4	4,2
Wskaźnik rentowności obrotu netto	5,0	4,5	3,4
Wskaźnik płynności I stopnia	33,7	38,1	34,1
Wskaźnik płynności II stopnia	98,9	102,7	97,4
ŚWIĘTOKRZYSKIE			
Wskaźnik poziomu kosztów	91,7	94,8	96,6
Wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	7,6	5,8	3,9
Wskaźnik rentowności obrotu brutto	8,3	5,2	3,4
Wskaźnik rentowności obrotu netto	6,8	4,3	2,9
Wskaźnik płynności I stopnia	38,0	40,4	39,7
Wskaźnik płynności II stopnia	92,8	97,4	91,5

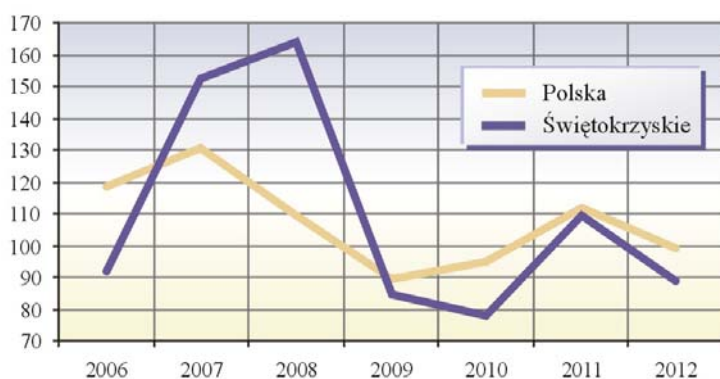
Dane prezentujące wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych w województwie świętokrzyskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa świętokrzyskiego” – opracowanie sygnalne dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa świętokrzyskiego” – publikacja dostępna co kwartał, jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – dane krótkookresowe).

NAKLADY INWESTYCYJNE

W 2012 r. po jednorocznym wzroście nakładów inwestycyjnych poniesionych przez badane przedsiębiorstwa mające siedzibę na terenie województwa świętokrzyskiego odnotowano ich ponowny spadek. Wpłynęło na to zmniejszenie wydatków na budynki i budowle oraz zakup maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi. Więcej inwestowano natomiast w środki transportu. Ponad dwukrotnie wzrosła wartość kosztorysowa inwestycji rozpoczętych, przy większej liczbie nowych inwestycji.

Wyk. 64. **Dynamika nakładów inwestycyjnych ogółem**
(ceny bieżące)
Rok poprzedni = 100

Nakłady inwestycyjne (w cenach bieżących) na nowe obiekty majątkowe oraz ulepszenie istniejących, poniesione w 2012 r. przez badane przedsiębiorstwa w regionie, wyniosły 1768,8 mln zł i były mniejsze niż rok wcześniej o 11,1%. Spadek ten wyznaczył wartość inwestycji na poziomie najniższym od 2008 r.

W kraju w 2012 r. wyhamowanie inwestycji było wyraźnie słabsze i w odniesieniu do 2011 r. nakłady zmniejszyły się 0,9%.

*Prezentowany podział **nakładów inwestycyjnych**, obejmujących nakłady na nowe środki trwałe i (lub) ulepszenie (rozbudowę, przebudowę, rekonstrukcję, modernizację) istniejących obiektów majątku trwałego, opracowano według zasad systemu rachunków narodowych, zgodnie z zaleceniami „ESA 1995”. Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.*

Tabl. 30. **Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące)**

Wyszczególnienie	2005	2011	2012
POLSKA			
O g ó ł e m w mln zł	62160,6	99853,7	99719,0
w tym – w % – nakłady na:			
Budynki i budowle	36,3	39,1	40,6
Zakupy	63,0	59,5	58,5
maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi	52,4	47,1	47,4
środków transportu	10,6	12,4	11,1

Tabl. 30. **Nakłady inwestycyjne (dok.)**

Wyszczególnienie	2005	2011	2012
ŚWIĘTOKRZYSKIE			
O g ó ł e m w mln zł	1211,6	1989,8	1768,8
w tym – w % – nakłady na:			
Budynki i budowle	29,1	29,4	28,8
Zakupy	70,2	60,7	68,9
maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi	62,4	56,4	62,8
środków transportu	7,8	4,3	6,1

Nakłady na środki trwałe to nakłady na:

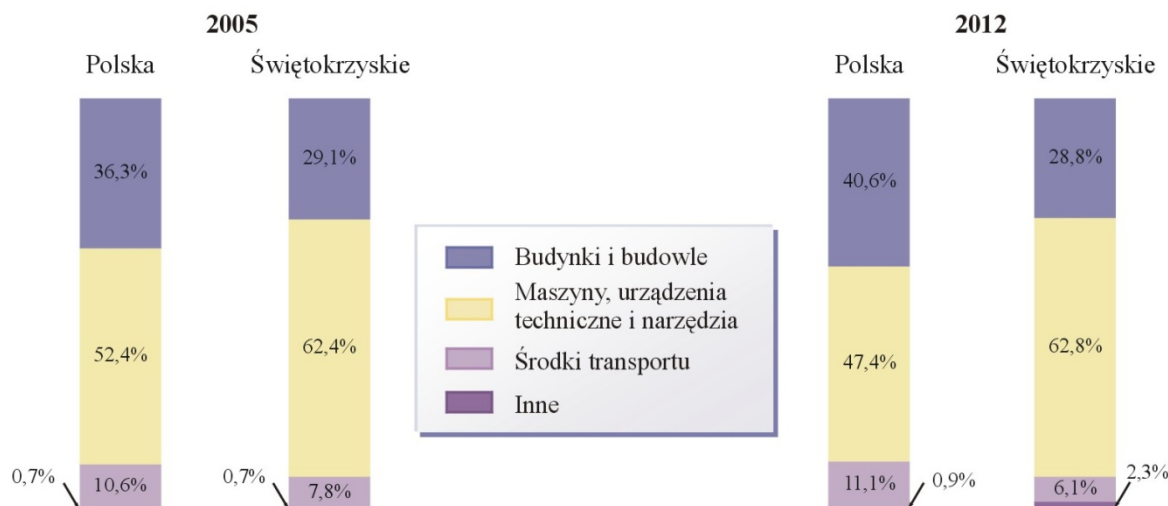
- *budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe;*
- *maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem);*
- *środki transportu;*
- *inne, tj. melioracje szczegółowe, koszty ponoszone przy nabyciu gruntów i używanych środków trwałych oraz od 1995 r. inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie, a ponadto koszty obsługi zobowiązań zaciągniętych w celu sfinansowania zakupu, budowy lub ulepszenia środka trwałego za okres realizacji inwestycji (uwzględnione wyłącznie w danych wyrażonych w cenach bieżących).*

Pozostałe nakłady są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

Spadek nakładów w 2012 r. spowodowany został kolejnym (obserwowanym od 2009 r.) ograniczeniem wydatków na budynki i budowle. W omawianym roku w województwie świętokrzyskim na ten cel przeznaczono 509,4 mln zł (o 12,8% mniej niż w 2011 r.).

Niewiele mniejsze (o 1,0%) niż rok wcześniej były zakupy maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi na kwotę 1111,3 mln zł. Dla porównania w 2011 r. wydatki na tą grupę środków trwałych przewyższały poziom 2010 r. o ponad 1/5.

W 2012 r. wzrosły nakłady na środki transportu – do 108,6 mln zł (o 27,9%). Pomimo tego pozostały one niższe niż w latach 2007-2010, głównie w wyniku ubiegłorocznego głębokiego spadku (o 47,1%). Wartość zakupów inwestycyjnych osiągnęła 1219,9 mln zł i w porównaniu z rokiem 2011 zwiększyła się o 1,0%, a udział tych zakupów w nakładach ogółem wzrósł w skali roku o 8,3 pkt proc.

Wyk. 65. **Struktura nakładów inwestycyjnych na środki trwałe (ceny bieżące)**

Ograniczenie nakładów inwestycyjnych nastąpiło w większości sekcji, min. w tych, w których rok wcześniej notowano ich wzrost, tj. dominującym przetwórstwie przemysłowym (o 12,9%), budownictwie (o 44,6%), górnictwie i wydobywaniu (o 37,0%), administrowaniu i działalności wspierającej (o 67,5%) oraz obsłudze rynku nieruchomości (o 78,3%). Kolejny rok zmniejszenie wydatków wystąpiło w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 16,6%), dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 1,0%) oraz informacji i komunikacji (o 30,5%). Po wyraźnym spadku zrealizowanych inwestycji w 2011 r. sytuacja poprawiła się natomiast w transporcie i gospodarce magazynowej (wzrost o 217,0%) oraz zakwaterowaniu i gastronomii (o 57,9%).

W 2012 r. w regionie inwestorzy rozpoczęli realizację 696 nowych inwestycji o łącznej wartości kosztorysowej 1497,2 mln zł i było to znacznie więcej niż przed rokiem (654 nowych inwestycji o wartości 646,1 mln zł). W kraju przeciwnie - w omawianym okresie liczba rozpoczętych inwestycji zmniejszyła się o 1,9%, a ich wartość kosztorysowa o 14,5%.

Dane prezentujące nakłady inwestycyjne w województwie świętokrzyskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa świętokrzyskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu,
  - „Biuletyn statystyczny województwa świętokrzyskiego” – publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu, jak również w Banku Danych Lokalnych (moduł – krótkookresowe).
-

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE ŚWIĘTOKRZYSKIM
SELECTED DATA ON ŚWIĘTOKRZYSKIE VOIVODSHIP

Wyszczególnienie	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Specification
Ludność ^a (w tys.)	1285,0	1279,8	1275,6	1272,8	1270,1	1282,5	1278,1	1274,0	Population ^a (in thous.)
Na 1000 ludności:									Per 1000 population (in the period Jan-Sep):
małżeństwa zawarte	5,5	6,1	6,6	6,7	6,5	6,1	5,4	5,4	marriages contracted
urodzenia żywe	8,9	8,8	9,3	9,9	10,0	9,7	9,1	9,0	live births
zgony	10,5	10,7	10,7	10,9	10,8	10,9	10,7	10,9	deaths
przyrost naturalny	-1,7	-1,9	-1,4	-0,9	-0,8	-1,2	-1,7	-1,9	natural increase
saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały	-1,7	-2,7	-2,3	-1,8	-1,7	-2,0	-1,8	-1,7	internal and international net migration for permanent residence
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ^b (w tys.)	103,2	106,1	111,8	116,6	113,3	114,9	116,6	117,1	Average paid employment in the enterprise sector ^b (in thous.)
rok poprzedni = 100	.	102,7	105,4	104,3	97,2	101,3	101,5	100,5	previous year = 100
udział sektora prywatnego (w %)	83,4	85,9	86,6	87,2	86,1	87,7	89,8	90,4	private sector participation (in %)
Bezrobotni zarejestrowani ^a (w tys.)	117,8	99,4	83,3	77,7	83,8	82,1	83,2	86,7	Registered unemployed persons ^a (in thous.)
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a (w %)	20,6	17,7	14,9	13,7	15,1	15,2	15,2	15,8	Registered unemployment rate ^a (in %)
Unemployed persons without benefit rights in total number of unemployed persons ^a (in %)									
Udział bezrobotnych bez prawa do zasiłku w ogólnej liczbie bezrobotnych ^a (w %)	88,6	88,8	88,4	84,9	81,6	83,3	82,8	82,5	
Bezrobotni na 1 ofertę pracy ^a	1070	313	511	178	179	190	213	218	Unemployed persons per job offer ^a
Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL ^c (w %)	54,3	55,1	53,1	56,6	55,9	56,7	57,1	57,1	Activity rate by LFS ^c (in %)
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL ^c (w %)	44,0	46,5	48,1	51,6	49,9	49,9	49,8	49,6	Employment rate by LFS ^c (in %)
Stopa bezrobocia według BAEL ^c (w %) ..	19,0	15,6	9,5	8,8	10,9	12,0	12,9	13,1	Unemployment rate by LFS ^c (in %)

a Stan w końcu roku. *b* Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. *c* Przeciętna w roku. Dla lat 2010-2012 dane nie są w pełni porównywalne z wynikami badań z poprzednich lat, z powodu zmian metodologii i nowej podstawy uogólniania danych.

a As of the end of the year. *b* Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. *c* Annual average. For 2010-2012 data are not fully comparable with the results of the surveys for previous years due to methodological changes and a new base for generalization of the results.

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE ŚWIĘTOKRZYSKIM (cd.)
SELECTED DATA ON ŚWIĘTOKRZYSKIE VOIVODSHIP (cont.)

Wyszczególnienie	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Specification
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ^a (w zł)	2130,23	2232,61	2434,87	2709,61	2816,91	2900,21	3022,12	3158,25	<i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector^a (in zł)</i>
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów (w tys.)	318,4	316,5	316,1	317,2	317,0	310,9	307,4	306,0	<i>Average monthly number of retirees and pensioners (in thous.)</i>
rok poprzedni = 100	98,9	99,4	99,9	100,4	100,0	98,1	98,9	99,5	<i>previous year = 100</i>
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS (w zł)	1010,88	1085,24	1118,41	1225,89	1328,03	1416,62	1494,87	1583,00	<i>Average monthly gross retirement pay and pension paid by ZUS (in zł)</i>
rok poprzedni = 100	x	107,4	103,1	109,6	108,3	106,7	105,5	105,9	<i>previous year = 100</i>
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych (w zł)	736,04	779,49	790,61	835,31	887,94	930,42	960,41	1029,82	<i>Average monthly gross retirement pay and pension for farmers (in zł)</i>
rok poprzedni = 100	102,2	105,9	101,4	105,7	106,3	104,8	103,2	107,2	<i>previous year = 100</i>
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (rok poprzedni = 100):									<i>Price indices of consumer goods and services (previous year = 100)</i>
ogółem	102,4	101,1	102,7	104,5	103,8	102,6	104,7	104,0	<i>total</i>
żywność i napoje bezalkoholowe	102,3	100,2	105,0	106,1	105,3	102,8	104,6	104,4	<i>food and non-alcoholic beverages</i>
odzież i obuwie	93,5	92,4	92,6	94,0	94,7	95,4	97,5	97,0	<i>clothing and footwear</i>
mieszkanie	104,1	104,0	103,4	108,4	106,7	103,2	107,1	105,5	<i>dwelling</i>
Plony zbóż podstawowych (z mieszankami zbożowymi) z 1 ha w dt	27,1	19,9	28,2	31,0	28,5	25,7	28,4	28,8	<i>Basic cereals (including mixed cereals) yields per 1 ha per dt</i>
Obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha użytków rolnych w szt.:									<i>Farm animals stock per 100 ha agricultural land:</i>
bydło ^b	34,7	34,4	31,8	31,0	29,7	33,1	32,8	33,8	<i>cattle^b</i>
trzoda chlewna ^d	81,6	86,3	84,9	72,8	67,3	69,6 ^c	59,7	47,7	<i>pigs^d</i>

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. *b* Stan w czerwcu. *c* Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI. *d* Stan w końcu lipca.
a Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. *b* As of June. *c* Data of Agricultural Census as of 30 Jun. *d* As of the end of Jul.

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE ŚWIĘTOKRZYSKIM (cd.)

SELECTED DATA ON ŚWIĘTOKRZYSKIE VOIVODSHIP (cont.)

Wyszczególnienie	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Specification
Wskaźnik cen skupu (rok poprzedni = 100):									<i>Price indices of procurement (previous year = 100):</i>
ziarna zbóż (bez siewnego)	66,8	122,5	158,8	97,7	67,3	117,9	149,2	106,6	<i>cereal grain (excluding sowing seed)</i>
żywca rzeźnego wołowego (bez cieląt)	115,2	97,9	100,7	101,9	95,4	108,0	123,7	119,0	<i>cattle for slaughter (excluding calves)</i>
żywca rzeźnego wieprzowego	92,6	93,8	98,1	114,6	115,4	82,2	119,9	115,3	<i>pigs for slaughter</i>
Relacje cen skupu ^a 1 kg żywca wieprzowego do cen targowiskowych:									<i>Procurement price^a per kg of pigs for slaughter to marketplace prices:</i>
1 kg żyta	12,3	9,1	5,6	6,3	11,6	8,4	6,4	7,1	<i>per kg of rye</i>
1 kg jęczmienia	10,0	7,8	5,1	5,8	10,4	7,3	5,6	6,6	<i>per kg of barley</i>
Produkcja sprzedana przemysłu ^b (rok poprzedni = 100; ceny stałe)	.	115,3	112,3	104,8	90,6	108,5	108,6	100,6	<i>Sold production of industry^b (previous year = 100; constant prices)</i>
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle ^b (w tys.)	61,0	62,5	64,8	66,1	60,8	59,7	60,9	60,7	<i>Average paid employment in industry^b (in thous.)</i>
rok poprzedni = 100	.	102,5	103,7	102,1	92,0	98,1	102,0	99,6	<i>previous year = 100</i>
Produkcja sprzedana budownictwa ^b (rok poprzedni = 100; ceny bieżące)	.	125,1	128,5	119,7	112,4	113,3	117,4	109,1	<i>Sold production of construction^b (previous year = 100; current prices)</i>
Produkcja budowlano-montażowa ^b (rok poprzedni = 100; ceny bieżące)	.	132,4	137,7	105,0	106,9	108,1	116,8	112,6	<i>Construction and assembly production^b (previous year = 100; current prices)</i>
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie ^b (w tys.)	8,5	8,9	9,9	10,9	12,3	13,1	12,7	13,6	<i>Average paid employment in construction^b (in thous.)</i>
rok poprzedni = 100	.	104,7	111,3	109,5	113,4	106,6	96,6	106,9	<i>previous year = 100</i>

a Ceny bieżące bez VAT. *b* Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Current prices excluding VAT. *b* Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons.

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE ŚWIĘTOKRZYSKIM (dok.)

SELECTED DATA ON ŚWIĘTOKRZYSKIE VOIVODSHIP (cont.)

Wyszczególnienie	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Specification
Mieszkania oddane do użytkowania	2121	1614	2279	2668	1893	2277	2965	3097	<i>Dwellings completed previous year = 100 per 1000 population average usable floor space per dwelling</i>
rok poprzedni = 100	107,2	76,1	141,2	117,1	71,0	120,3	130,2	104,5	
na 1000 ludności	1,6	1,3	1,8	2,1	1,5	1,8	2,3	2,4	
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania (w m ²)	104,4	119,2	114,4	116,3	113,3	107,1	108,3	110,5	<i>(in m²)</i>
Sprzedaż detaliczna towarów ^a (rok poprzedni = 100; ceny bieżące)	.	104,7	118,0	107,6	99,7	111,5	110,3	102,7	<i>Retail sale of goods^a (previous year = 100; current prices)</i>
Podmioty gospodarki narodowej ^b	104416	106312	106904	108399	105678	108715	105906	108068	<i>Entities of the national economy^b previous year = 100 of which commercial companies previous year = 100 of which with foreign capital participation previous year = 100</i>
rok poprzedni = 100	101,3	101,8	100,6	101,4	97,5	102,9	97,4	102,0	
w tym spółki handlowe	3970	4123	4311	4439	4550	4760	4934	5206	
rok poprzedni = 100	103,0	103,9	104,6	103,0	102,5	104,6	103,7	105,5	
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	500	528	541	537	553	563	570	583	
rok poprzedni = 100	101,0	105,6	102,5	99,3	103,0	101,8	101,2	102,3	<i>previous year = 100</i>
Wskaźnik poziomu kosztów w przedsiębiorstwach niefinansowych ^c (w %)	.	.	91,7	92,2	94,9	95,2	94,8	96,6	<i>Cost level indicator in non-financial enterprises^c (in %)</i>
Wskaźnik rentowności obrotu w przedsiębiorstwach niefinansowych ^c (w %):									<i>Turnover profitability rate in non-financial enterprises^c (in %): gross net</i>
brutto	.	.	8,3	7,9	4,9	4,9	5,2	3,4	
netto	.	.	6,8	6,3	3,9	4,2	4,3	2,9	
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach ^c (w mln zł; ceny bieżące)	1211,6	1112,1	1696,2	2779,0	2348,8	1824,3	1989,8	1768,8	<i>Investment outlays in enterprises^c (in mln zł; current prices)</i>
rok poprzedni = 100 (ceny bieżące) ...	.	91,8	152,5	163,8	84,5	77,7	109,1	88,9	

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b W rejestrze REGON; bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; stan w końcu roku. ^c Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. *a Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. b In the REGON register; excluding persons tending private farms in agriculture; as of at the end of the year. c Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 49 persons.*

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE ŚWIĘTOKRZYSKIM WEDŁUG MIESIĘCY

SELECTED DATA ON ŚWIĘTOKRZYSKIE VOIVODSHIP IN MONTHS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
A – 2011													
B – 2012													
Ludność ^a (w tys.) ..... <i>Population^a (in thous.)</i>	A	.	.	1280,7	.	.	1280,1	.	.	1279,4	.	.	1278,1
	B	.	.	1276,7	.	.	1275,5	.	.	1274,8	.	.	1274,0
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ^b (w tys.) <i>Average paid employment in the enterprise sector^b (in thous.)</i>	A	115,9	116,2	116,3	116,9	116,7	116,8	116,5	116,0	116,0	115,6	115,1	114,3
	B	117,3	116,5	116,5	116,3	116,2	116,6	116,5	116,3	116,2	116,2	115,6	114,6
poprzedni miesiąc = 100 ..... <i>previous month = 100</i>	A	102,2	100,2	100,1	100,5	99,8	100,1	99,7	99,5	100,0	99,7	99,5	99,4
	B	102,6	99,4	99,9	99,9	99,9	100,4	99,9	99,7	100,0	99,9	99,5	99,2
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 <i>corresponding month of previous year = 100</i>	A	103,4	103,7	104,0	104,1	103,4	102,9	102,3	101,5	103,5	102,7	101,6	100,8
	B	101,1	100,3	100,1	99,5	99,6	99,8	100,0	100,2	100,2	100,5	100,4	100,2
Bezrobotni zarejestrowani ^a (w tys.) ..... <i>Registered unemployed persons^a (in thous.)</i>	A	88,7	90,9	89,5	84,9	81,8	79,6	79,0	78,7	78,3	77,6	79,7	83,2
	B	88,2	90,1	88,2	84,5	82,4	80,4	80,3	81,2	80,3	80,0	82,6	86,7
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a (w %) ..... <i>Registered unemployment rate^a (in %)</i>	A	16,1	16,4	16,2	15,5	15,0	14,7	14,6	14,6	14,5	14,4	14,7	15,2
	B	16,0	16,2	16,0	15,4	15,1	14,8	14,8	14,9	14,8	14,7	15,2	15,8
Oferty pracy zgłoszone w ciągu miesiąca ..... <i>Job offers declared during a month</i>	A	1280	1703	2701	3036	2571	2033	2129	2061	1806	1244	960	891
	B	1447	2058	2660	2366	3205	1956	1952	2491	3722	2065	1272	996
Bezrobotni na 1 ofertę pracy ^a ..... <i>Registered unemployed persons per job offer^a</i>	A	141	90	66	57	53	58	62	56	73	98	140	213
	B	121	80	104	84	53	57	72	49	52	77	108	218
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ^b (w zł) <i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector^b (in zł)</i>	A	2822,79	2810,35	2985,24	2970,60	2943,03	3043,40	3031,64	3054,00	3029,97	3055,81	3182,30	3217,92
	B	3003,53	2988,28	3195,42	3120,75	3103,16	3147,39	3130,13	3137,34	3159,88	3192,32	3200,70	3298,93
poprzedni miesiąc = 100 ..... <i>previous month = 100</i>	A	92,8	99,6	106,2	99,5	99,1	103,4	99,6	100,7	99,2	100,9	104,1	101,1
	B	93,3	99,5	106,9	97,7	99,4	101,4	99,5	100,2	100,7	101,0	100,3	103,1
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 <i>corresponding month of previous year = 100</i>	A	105,1	103,2	103,4	101,7	103,0	104,2	102,0	103,9	105,2	104,4	105,2	105,8
	B	106,4	106,3	107,0	105,1	105,4	103,4	103,2	102,7	104,3	104,5	100,6	102,5

a Stan w końcu okresu. b Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a As of the end of the period. b Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons.

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE ŚWIĘTOKRZYSKIM WEDŁUG MIESIĘCY (cd.)

SELECTED DATA ON ŚWIĘTOKRZYSKIE VOIVODSHIP IN MONTHS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
A – 2011													
B – 2012													
Wskaźnik cen: Price indices of:													
towarów i usług konsumpcyjnych consumer goods and services													
analogiczny okres poprzedniego roku = 100	A	.	.	104,2 ^a	.	.	105,3 ^b	.	.	104,5 ^c	.	.	105,0 ^d
corresponding period of previous year = 100	B	.	.	104,6 ^a	.	.	104,3 ^b	.	.	104,4 ^c	.	.	102,9 ^d
skupu ziarna zbóż: procurement of cereal grain:													
poprzedni miesiąc = 100	A	109,4	108,2	95,0	104,3	105,4	100,1	85,4	78,8	100,6	100,4	103,8	99,3
previous month = 100	B	120,4	100,8	100,3	115,2	102,1	93,8	98,6	101,5	104,7	101,1	104,1	111,6
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	186,5	202,7	197,7	218,5	225,2	184,0	159,8	103,5	99,2	89,9	95,8	86,8
corresponding month of previous year = 100	B	95,5	80,3	84,8	93,7	90,6	84,9	98,0	126,3	131,4	132,3	132,7	149,1
skupu żywca rzeźnego wołowego (bez cieląt): procurement of cattle for slaughter (excluding calves):													
poprzedni miesiąc = 100	A	98,4	105,1	117,5	99,5	96,2	110,4	94,8	105,8	100,6	101,6	99,4	107,7
previous month = 100	B	100,7	102,6	98,1	89,8	108,2	99,0	96,3	101,1	100,2	104,1	99,0	101,8
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	91,6	119,5	120,3	123,4	123,8	139,9	130,1	139,4	137,6	149,7	140,1	140,8
corresponding month of previous year = 100	B	144,2	140,7	117,4	106,0	119,2	106,9	108,6	103,8	103,3	105,8	105,4	99,6
skupu żywca rzeźnego wieprzowego: procurement of pigs for slaughter:													
poprzedni miesiąc = 100	A	99,2	102,9	106,1	111,0	97,8	103,5	102,5	101,7	103,7	100,4	101,0	108,3
previous month = 100	B	93,7	101,3	96,8	102,7	99,6	107,4	98,9	102,7	104,0	102,0	93,4	96,1
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	105,2	109,4	112,0	128,1	123,6	115,2	113,9	111,1	121,8	133,1	137,6	144,4
corresponding month of previous year = 100	B	136,5	134,4	122,7	113,5	115,6	120,0	115,7	116,9	117,3	119,2	110,3	97,9

a–d Dane dotyczą okresów (miesiący): a I-III, b IV-VI, c VII-IX, d X-XII.

a–d Data concern periods (months): a I-III, b IV-VI, c VII-IX, d X-XII.

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE ŚWIĘTOKRZYSKIM WEDŁUG MIESIĘCY (cd.)

SELECTED DATA ON ŚWIĘTOKRZYSKIE VOIVODSHIP IN MONTHS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
A – 2011	B – 2012												
Relacja ceny skupu ^a 1 kg żywca wieprzowego do ceny targowiskowej 1 kg żyta	A	5,7	5,6	5,6	6,1	5,6	5,9	6,4	6,6	7,1	7,5	7,6	8,1
<i>Procurement price^a per kg of pigs for slaughter to marketplace price per kg of rye</i>	B	7,3	7,3	6,9	6,8	6,6	6,9	7,5	8,1	8,1	8,0	7,7	7,8
Produkcja sprzedana przemysłu ^b (ceny stałe): <i>Sold production of industry^b (constant prices):</i>													
poprzedni miesiąc = 100	A	81,1	109,0	120,4	95,4	110,0	98,1	98,1	104,4	106,9	96,9	100,3	89,6
<i>previous month = 100</i>	B	87,5	97,1	126,8	94,3	109,7	94,7	98,3	101,9	100,6	105,5	101,3	76,9
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	116,2	120,0	107,2	105,3	115,7	104,0	105,6	106,7	109,1	107,7	112,3	104,4
<i>corresponding month of previous year = 100</i>	B	112,6	100,3	105,7	104,6	104,3	100,7	100,9	98,5	92,7	100,9	101,8	87,3
Produkcja budowlano-montażowa ^b (ceny bieżące): <i>Construction and assembly production^b (current prices):</i>													
poprzedni miesiąc = 100	A	21,7	112,7	130,8	95,0	151,8	137,0	91,2	104,4	100,1	124,2	83,7	141,1
<i>previous month = 100</i>	B	33,1	80,4	129,6	114,9	122,7	174,0	90,1	100,3	106,1	90,6	83,2	153,0
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	97,0	134,2	103,8	94,9	130,3	132,5	131,7	115,3	110,6	101,3	95,5	88,1
<i>corresponding month of previous year = 100</i>	B	134,5	96,0	95,1	115,0	93,0	118,1	116,6	112,1	118,8	86,7	86,2	93,4
Mieszkania oddane do użytkowania (od początku roku)	A	151	381	652	909	1163	1283	1449	1687	1950	2177	2481	2965
<i>Dwellings completed (since the beginning of the year)</i>	B	256	480	781	1001	1200	1440	1610	1817	2083	2336	2739	3097
analogiczny okres poprzedniego roku = 100	A	60,9	73,1	97,3	109,0	123,1	115,7	110,0	113,1	121,0	121,3	121,3	130,2
<i>corresponding period of previous year = 100</i>	B	169,5	126,0	119,8	110,1	103,2	112,2	111,1	107,7	106,8	107,3	110,4	104,5

a Ceny bieżące bez VAT. b Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Current prices excluding VAT. b Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons.

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE ŚWIĘTOKRZYSKIM WEDŁUG MIESIĘCY (dok.)

SELECTED DATA ON ŚWIĘTOKRZYSKIE VOIVODSHIP IN MONTHS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
A – 2011													
B – 2012													
Sprzedaż detaliczna towarów ^a (ceny bieżące): <i>Retail sale of goods^a (current prices):</i>													
poprzedni miesiąc = 100	A	75,3	95,8	118,8	105,3	98,7	97,3	101,3	101,8	100,3	103,6	97,3	123,4
<i>previous month = 100</i>	B	67,1	99,6	115,7	98,4	103,4	102,1	100,7	102,3	94,5	107,0	96,2	120,4
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	121,5	120,5	117,2	120,7	116,4	107,8	105,1	106,3	104,6	109,7	110,0	111,3
<i>corresponding month of previous year = 100</i>	B	99,3	103,2	100,5	93,9	98,5	103,3	102,7	103,2	97,3	100,5	99,3	96,9
Podmioty gospodarki narodowej ^b	A	108384	108255	108452	106954	106906	106914	106922	106771	106630	106598	106433	105906
<i>Entities of the national economy^b</i>	B	105352	105397	105622	105771	106078	106353	106541	106809	107107	107511	107983	108068
w tym spółki handlowe	A	4776	4800	4745	4767	4791	4805	4813	4827	4844	4869	4897	4934
<i>of which commercial companies</i>	B	4960	4987	4999	5021	5042	5068	5082	5104	5123	5160	5184	5206
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	A	566	571	564	562	566	567	565	563	563	564	567	570
<i>of which with foreign capital participation</i>	B	571	574	573	573	573	576	575	577	577	581	583	583
Wskaźnik rentowności obrotu w przedsiębiorstwach niefinansowych ^c : <i>Profitability rate of turnover in non-financial enterprises^c:</i>													
brutto (w %)	A	.	.	2,9	.	.	5,1	.	.	5,8	.	.	5,2
<i>gross (in %)</i>	B	.	.	4,7	.	.	4,0	.	.	4,2	.	.	3,4
netto (w %)	A	.	.	2,4	.	.	4,2	.	.	4,8	.	.	4,3
<i>net (in %)</i>	B	.	.	4,3	.	.	3,6	.	.	3,7	.	.	2,9
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach ^c (w mln zł; ceny bieżące)	A	.	.	382,6	.	.	772,2	.	.	1436,2	.	.	1989,8
<i>Investment outlays in enterprises^c (in mln zł; current prices)</i>	B	.	.	363,2	.	.	879,7	.	.	1257,9	.	.	1768,8
analogiczny okres poprzedniego roku = 100	A	.	.	132,4	.	.	105,6	.	.	118,8	.	.	109,1
<i>(ceny bieżące)</i>	B	.	.	94,9	.	.	113,9	.	.	87,6	.	.	88,9
<i>corresponding period of previous year = 100 (current prices)</i>													

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b W rejestrze REGON; bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; stan w końcu okresu.

^c Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób; dane prezentowane są narastająco.

a Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. b In the REGON register; excluding persons tending private farms in agriculture; as of at the end of the period.

c Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 49 persons; data are presented cumulatively.

WYDAWNICTWA

URZĘDU STATYSTYCZNEGO W KIELCACH
W 2013 ROKU

ROCZNIK STATYSTYCZNY

ROCZNIK STATYSTYCZNY
WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO 2013

 grudzień

WOJEWÓDZTWO ŚWIĘTOKRZYSKIE 2013
- PODREGIONY, POWIATY, GMINY

 grudzień

INFORMACJE I OPRACOWANIA STATYSTYCZNE

BIULETYN STATYSTYCZNY
WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

 kwartałnik

ZMIANY STRUKTURALNE GRUP PODMIOTÓW
GOSPODARKI NARODOWEJ W REJESTRZE REGON
W WOJEWÓDZTWIE ŚWIĘTOKRZYSKIM, 2012 R.

 marzec

ROLNICTWO W WOJEWÓDZTWIE
ŚWIĘTOKRZYSKIM W LATACH 2011–2012

 czerwiec

LUDNOŚĆ, RUCH NATURALNY I MIGRACJE
W WOJEWÓDZTWIE ŚWIĘTOKRZYSKIM W 2012 R.

 sierpień

BUDŻETY JEDNOSTEK SAMORZĄDU
TERYTORIALNEGO W WOJEWÓDZTWIE
ŚWIĘTOKRZYSKIM W 2012 R.

 październik

RYNEK PRACY
W WOJEWÓDZTWIE ŚWIĘTOKRZYSKIM W 2012 R.

 listopad

FOLDERY

ŚWIĘTOKRZYSKIE W LICZBACH 2013

 lipiec

OPRACOWANIA SYGNALNE

KOMUNIKAT O SYTUACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ
WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

 miesiąc

AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI
W WOJEWÓDZTWIE ŚWIĘTOKRZYSKIM

 kwartał

PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ
W REJESTRZE REGON W WOJEWÓDZTWIE ŚWIĘTOKRZYSKIM.
STAN NA KONIEC 2012 R.

 luty

TURYSTYKA W WOJEWÓDZTWIE ŚWIĘTOKRZYSKIM W 2012 R.

 maj

BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE
W WOJEWÓDZTWIE ŚWIĘTOKRZYSKIM W 2012 R.

 lipiec

TRANSPORT W WOJEWÓDZTWIE ŚWIĘTOKRZYSKIM W 2012 R.

 październik

ZAMÓWIENIA NA PUBLIKACJE MOŻNA SKŁADAĆ PISEMNIEM, FAXEM LUB POCZTĄ ELEKTRONICZNĄ NA ADRES

Urząd Statystyczny
25-369 Kielce, ul. Zygmunta Wróblewskiego 2
fax. (+48) 41 362 15 83
e-mail: sekretariat@stat.gov.pl

Zapraszamy do korzystania z opracowań prezentowanych na naszej stronie internetowej
<http://www.stat.gov.pl/kielce> oraz na stronie GUS <http://www.stat.gov.pl>

SZCZEGÓŁOWE INFORMACJE MOŻNA UZYSKAĆ W INFORMATORIUM URZĘDU STATYSTYCZNEGO

tel. (+48) 41 348 07 28
automatyczna informacja statystyczna
tel. 41 349 16 52, fax 41 241 23 64